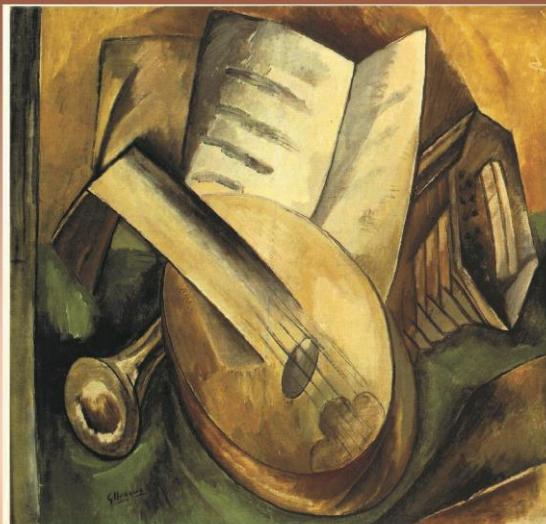

یه کیتیی نووسه رانی کورد - مه لبندی گشتی
30

عارف حیتو

سترانین پهلا

یەکیتیی نووسەرانی کورد مهلبەندی گشتی ٣٠

ناوی کتیب: سترانین پەلا

بابەت: کۆمەله شیعر

نووسینی: عارف حیتو

پەرگ: ستار قەرەداخی

تىراز: ٥٠٠ دانە

چاپخانە: رۆژھەلات - ھەولێر

لەبەریوە بەرایەتی گشتی کتیبخانە گشتییە کان ژمارەی سپاردنی (٩٥٣) سالى
٢٠١٢(ي) پىددراوه

مافى لە چاپدانەوەی بۆ یەکیتیی نووسەرانی کورد پاریزراوه

عارف حیتو

سترانین پهلا

کوبه رهه می شعری

به رگ نیکی

۲۰۱۲ هولیبر

دیارى

ئەڻ دیوانە پېشکىشە بو وى..
بو هەقندى و
رەھەندى و
بو ۋىنى..

دل و دهريا و چادر

۱۹۹۲ - ۱۹۸۷

چ ۱: فوتوکوپی - نویسیت ۱۹۹۳

چ ۲: دهوك ۲۰۱۰

سەمايا پەيغان ل بەر كۆتانا كەتوارى

گەر ئەقىنى
دناڭ دلاندا نە چىنин
ئەو ئۆمىدىا ل دوور دېينىن
نا گەھىنى.

ۋى تۆرىنى
كەزى و بىسکىن خوه بەردان و
رەك و تەلھىن خوه دانان و
ئەم كەتىنى.

لى شرىنى
بىزازى يا پىنگاكىنىن مە د خۆت
ئۇو قىيىزا لەشى مە د شۆت
ل بەر دورىنى.

دەستىن پەق پەق

ژپەقان رۆژ و رۆناھى دزىن

داستانا خۇراغرىيى دېيىن

ب دوو چاۋىن بەق.

ھۇ دەقبەشا

كىيھراتا وە بو زكى

ھىچ و پۈچە ب ھەكە و بەلكى

لى، ب جان لەشا.

ئەگەر نانى

ل خەلكى دنى كر با گازى

كەس نە دبوو كۆز خۆدى بخوازى

دلوقانى.

ئەگەر بەختى

ئۆمىد ئىينا بان بەردەرا

مەزى پەكىيان ناڭ سەرا

نە د بولۇشى.

ته حسینی دبیت
"دی هیمه فه ب خه لاتافه"
ما دی چ که تن هاتنه فه ؟!
گهر دل نه هیت.

چ ئاوازن
دنازینن ل شه قره شان
دهیلنہ وہ ک خوہ ده قبہ شان
د بی مرازن.

سہرو دل و
مهڑی و چاڻ و ریکین دریڙ
گازی دکهن له شین خاڻ و گیڙ
له زکه هلو.

ما ئه گهر ره خت
پر نه که تن زکین ڦالا
فره ه نه که ت ریکین مala
بو چنہ ته خت؟

ما چ بکه م ئەز

گەر گۆتنا من بکەفیت بەر باى

بىدەنگ ببیت ل كۆچكا ئاغاي

ب مىنيت حەز.

ئەز و تويىنە

ب تنىٽ و ھەر كەس منىٽ.. منىٽ

دۇھشىيارە و ئەم دۇمنىٽ

سەرىٽ خوھىنە.

سەرخۆش نابم

ب ئاڭا ترىيى رەزىيەن دىزى

ب پەيغىن ل سەر لېقان رزى

دالخۆش نابم.

هندى ھەتاڭ

يارىيۆك بيت د دەستى خائينا

پى بلەيىزىت وەك ساڭا و دينا

پىن ئاتاڭ.

گه ر دره وا

کره ياريييهك سقك بوهار

دئ ئايينده و راستى يىن پار

كەن خه وا.

ھەستە ژ خه و

قەت ژى درىيىز نا كەتن خه و

خۆشى يا زىنى ژ تە دېتن خه و

ئۇو نا بىت ھه و.

بو شۆرەشى

خەتكا بىركە و رى بىشەقىنە

گافا فېركە و بىشەوتىنە

شى شەقەرەشى.

ئەوهى دوهى

كاروانى يى ل چيا دخۆپن

ئۇول رېكا وان دخۆپن

گورگىن كەھى.

بوچى گىزى
دېرۆكى تا كەنگى د خەو
تە د دۆشىن قۇر و درەو
ئۇو نا بېرى.

راستى يىن جوان
دزكى ماراندا بەرزە مان
ھىز نانىياسن لاوى ھىقىييان
کو بېيت ۋيان.

گەر مە زانى
مەرى كانىكا ھىزىيە
ئۇو ھىز دانەرا رۆزىيە
دە بىن ۋ نوى.

وەلاتى من
ئەنیا تە چاڭىن ئاڭرى و
رى يَا تە سۆزىن كاركى و
دكەيە بەر من.

په ریشانم
خامه و نان و هۆزان و دۆز
وهلات و تەنگەزارى و سۆز
بىـ ب گۆمانم.

ئەـ ۋەـ زىـانـه
شەـرمـەـزارـىـ لـ خـۆـدانـه
كـەـتـوارـەـكـەـ تـەـ گـۆـتـانـه
پـېـرـگـريـانـهـ.

ج ئاوازن
لىـفـ دـژـهـنـنـ لـ بـهـرـ بـارـانـىـ
كـەـپـتـرـ ژـ كـەـپـىـ يـاـ جـيـهـانـىـ
دل دـسـازـنـ.

ئەـ ۋەـ جـيـهـانـهـ
پـانـ وـ بـهـرـينـ وـ پـېـرـ پـەـرـجانـ
لـ شـوـينـاـ ئـاشـتـىـ وـ نـىـرـگـىـزـىـنـ جـوـانـ
پـېـرـ كـۆـقـانـهـ.

ئىرق بۆرى

مهشكا كۆفانىن سالهكى

كهفته بن سميٽن فالهكى

ب سەرشۇرى.

ھەلكەن چرا

نۇوقة بۇونە مىقان دى هىن

گول دى ۋەبن، كانى دى زىن

ل ھەمى درا.

گەر ھەزارا

ڦارى كوشتباب خوها ئەنىي

كەتوار دا ھازۇتن بەنىي

سەر سحارا.

ھەرمام و مام

ل هيڭى يَا ھاتنا تە مام

تو مايى و دل مشته ڙزام

چرمىسىن لام.

خه ما دلبهر
مرۆڤ شین دین و هکو دارا
دهینه فرۆتن ب پارا
دەمی دھین ب بهر.

گەرمە مابا
جگە رخوينەك دل پر ئەقىن
ج جاران قەت روندك نە دېيىن
دچاقادا.

ئەگەر ئاگر
ژ دەستىئەن مە بەر بېيتە مە
تىزە خامە، بىنە قەمە
كىيە خۆگۈر؟

دلبهرى ھەى
بو من تىيىكە ژ روندكا
پان ژى ژشىرى چىچىكا
پەرداغى مەى.

ڦان نيرگزان

دفیت ئاڻ بدھين ب خوينا دل

ڙخوه بره ڦينهن رهفا کولي

ڦان خوهداڙان.

دلبهري ما

گه رنه بين ئه م، بو چيءه ٿين

بي چاڻ و پي، چيءه هه بين؟

نه وهيء ما؟!

* * *

ل ته د گه رام

ل ده ریایی هه ردودو چافان
ده رکه تم ژ تو خیبی ده می
ل دویف خوه هیلان، ته ژ ئاوازین ده م و گافان
گه میا نوحی من بار دکر
هه می شفان و گافان و هنگین دلبه رین گولافان
سینگی کاروانی ژیانی من شهق دکر
جار مشه خت دبووم ژ هیله سورین ئه قینا ته
جار دبووم قه فته ک سلاقام
بو لاوچا کین ل ناڭ شەرى دوودلىي ڏىزىن
ل ته د گه رام ...
ل نووخوانى و ئازادى ياكىسى نه دىتى و نه بىناي
ل كلچىقىن شەقا چاقىن ته د گه رام
دناڭ نىچىرقلانىن راقان
بىن ۋە گه رايى ژ ترسا نىچىرى و دافان

ل ته دگه رام .. دزیندانانقه

د هیلینین چووچکانقه

د ناڻ دلسوزی يا دئ و باڻان

د ناڻ دهواتین بويينه تازى

د ناڻ عشقا بوييه پاره

د هيٺي يېن کهچ و لافان

ل ته د گه رام

د ناڻ کولکين شهوتاندي، ل ده راڻان

ل ناڻ سه مايا درهوان

ل سه روسيماي خارقان

د بن کراسى خاتونانقه

ل ته د گه رام

لي، مخابن.. سه د مخابن

من نه ديٽي

ژ سه رى ٿيدا دهيم تا بنى

دا كانى يا هزاران زوهاكهى

ئورو ره زى بيرين من چنى

دا بيزارى، خوه د لهشى من و هر پيچيتن

پينگاڻ دا كورك بيت، نفيتن

لي گوپالي ئوميدىن من

خەنچەرەك تىئىزا كوردىيە

زەينەفۇن ژېھەر دلەرزىتىن

دەنگى پاشەرۇچى د ژەنى

دا چىپۇكا خوھ جارىكەم

ژ بەراھىيى

ژ دوماھىيى

ئۇو دا دەست پىيکەم سەر ژ نوى

ل تە دگەرام و

من نە دزانى كو يَا بۇويە بەشەك ژ من

يَا بۇويە خوين دنაڭ كارخانا دلى مەندى

يَا بۇويە ئەشك، قەتىسىكىرى

دنانە زىندانى پىشت پەرەد يَا چاقىن مەندى

ل تە دگەرام و تو گىيان د لەشى مەندى

من نە دزانى ..

ل خوھ د گەرام !

* * *

ئەقىنى د روژگارا مندا

ھەر شەق...

دەمى خەوژ چاقان باردكەت و
ب رەخ منقە.. درازىت ھەيىف
بشكورىنى، ژ سەرلىقىن خوه بو تە رى دكەم
كودى مەيى ژ خەمىن دلى
پر دكەم و دكەمە پەيىف.

*

دچاقىن تە يىن خمبىدا من دېتن كەۋۇت
پىتاشۋىيا حەزىن ئاڭز من بەرەف ئايىندەي ھاڙوت
ئۇو تىتاكىن ژ روويى سېپىي تە دەقەزىن
چىپوكا بەكۆي ژ من را دگۈت
ھۆقى بىدەنگى يَا تە يَا كۈزەك
پارچە پارچە، بىيى پى بەھسىيەم ئىيى من دخوت.

*

چەند دگەرىيىم ل بەشەك ۋالا ژ لەشى تە

بکه م نقشتى

بو باوه‌رى يا قەلەمى خو

يى كۆ بىزاريى و خەمان پىست ژگيانى كەلشتى

چەند دگەرييەم ل بەشك ۋالا ژ روويى تە

بکه م قىبلە بو نقىچىن خو يىن ژ دل

ل مزگەفتا ئەقىنى يا ئىلحادى ئىرۇ ۋە كوشتى

ئۇو نا بىينم ..

ب تىنى رىكەك درىش، بەيار

بى دوماهى ..

ل پىنگاكاپىن من دكەته ھەوار!

*

ھەۋالا من

رۇڭگارا مە يا بۇويە هرج

ل دۆر مە دىزقىيت

دەست و چاقىن مە دىگرىت و ل مە دخورىتن

تىھنىشك و بىچ

ئەزى دېينم، پىكى من ژ روندىكىن تە يە

مانا تە ژى ھىزا منه

ئۇو چىرۇكَا ئەقىنا مە دەريايىك بى لىف و بنە.

* * *

بزاقا شانویی

پیشکیش بوله ۱۹۸۷-دەوك شقان یا شقپەشقا شاتق تىپا من مەن بىيىن

دەم: ئەقرؤىيە و دوهى

جە: بازىرەكى داگىركىيە

ل سەر دەپى شانویيە كا مات و هەزار

ژىقە نابن رەشه بىقەلەر زۇ لەھى

ئەكتەر: سىنيلە بىيىن دەست پاقۇز و

دل پاقۇز و چاۋ پاقۇز و

ئەزمان و پەيىش جوان و سېپەھى

رۇناھى: گورگىن كەھى

دەپى شكەستى و پەردىن درېيابى

ئۇ ئاسمانى ساھىي هىيالىي

چرايەكى ئالفى باى

ل قى بازىرى

خۆشى و شەھى، دزان بەھى

پىنگاھەكە، ل سەر دەپى دېيتە هزار

بىنەرىن دەقبەش و چاۋىزىق

ژبى باوهەرى يا چاۋىن بازىرى بىرەقىن

يان شانق يي ته ڦاڻ بکه ن
 مه زيقه: ده نگئ توپا
 با بهت: ديرۆكا خوين و روند کا
 گوزئ دخواند و دکرنه ستاران
 ڙڏومانا سوھتنا وي چهند ئه کته رين بشکوڙ دزان
 تيپا شانق يا شوره شفان
 ل ئاسمانى شانق يا لال، دبوو شه مال
 ل سه رده پى: ئه کته ره که مشتى کوڻان
 ڙ لايه کى بو يي دى د مه شه
 رزك نيف تيره .. ده ست ڦالايه
 هُوْقى ترسى و چغاندنى ل هنداڻ سه رى وى دادايه
 هه ره چوار ره خين وي تارييه و شه ڦا ره شه
 ل سه ره حيواري به رده وامه
 به رده وامه و به رده وامى ل ڦان ره ڏين بي دادى
 نوو شوره شه
 چريسيكىن پاشه ره ڦا گه ش
 ڙچاڻ و لفينا وي دپه شه
 تيپا شانق يا شوره شفان
 تيکه لکرن ڦين و ڦيان و به رخودان.

* * *

هندەك پۆستەرە هەلبەستىن بارکرى ب خەمى و بىزاري

١. رۆزانە

ل بەر ئاگرى هندەك كوچكان، گرنژىنە
ل هندەكىن دى
خەم و خەيال و گرينه
ل گىلەشۇكا قى زيانى تم رەقىنە
زنادورھىلى كەفتىنى
بەر ب كەفتىنى بەزىنە
ئۇو..

خۆگرىن خوه دكەن ديوار ل بەر رەشەبا
وەكى من و تە سېۋىنە.

٢. بىزاري

ل گەلى و نەھالىن دلى من
قەبىنا كەۋىن ربادە
چەكى، لەش رەشكىرييە ژبو رەشكىنى
دۇرەھ ئى دچىت، هىز سادە

بەفرا سپیکرنى دباریت و زوو دەھەلییت
خەم ئىزدەھايەكى كۆورە
دەرمانى من جام و بادە.

٣. بەخت

ئىنەكە پر دوزمنكارى و سىتم و سەخت
دېلىت بخويينىن،
هزىز بکەين هەر دەم و وەخت
لوازىيە، گەر گازندان ژفالەكى بکەين
پان ژى بىيىش
ھەرىي دەگەل مە خاينىن بەخت
خەمسارىيە
ھەزارىيە
بىكارييە
مە دىزىنىدا دەھىلىت بى بەخت!

٤. چاڭكولى

شريينا من رۇزا دچىتن بەرهە ئاڭا
برىارا من، ئەزدى باركەم
دنەڭ ئاڭرىدا يى دېيم و

ئىيى رووپىي من دخوتى

ئەقچا دەلال، چ بەھەشتە كو تىدا بېزىن

تە دەقىتىن بولۇتە كاركەم!

۵. برس

دېرسىنە ..

ئاشكى مە يى خاۋ و سىستە

دەككىلکى مەفه، ھەر رۆز - ھەر رۆز

چرمە چرم و پىستە پىستە

خوها رىشتى

ل سەر لېقىن خودانى مە، مە يىا خەستە

دنابىھەرا كوشتنى مە و كوشتنى خودى دا

نان بەربەستە !

۶. رۇناھى يَا بشكۈرىنى

رۇناھى يَا رۇڭدا روو يىن بشكۈرىنى

شەقا وارى من داعويراي گەش دكەتن

بەردەۋامى ل سەر رىزدى يَا گۇھورىنى

پىنگاكىن ئەكاروانىقە مايى فەرە دكەتن

تەڭ تەنگىن لۇولى كەلىن ئازادبىنى

تهشیکا شورهشی بادای سوار دکه تن
رۇناھى یا رۇۋا روو يېن بشكورىنى
خەم و ژانىن دىلىدا مايى، ئىپير دېھتن.

٧. نۆز

ژ چاھىن تە.. د بارن تىرۇز
شەقستانا رىكاكەن روھن دکەن
ھەستىن من يېن سارگەرم دکەن
ژ پەيقىن تە، يېن ھەمى سۆز
ژى دىزىن..
خەونىن دلغاھەكەر و دلسۇز
ھاتنا تە بۆيەرەكە..
دېيىتە داستانا ئەقىنى و
ب ئەنیا منقە دېيىتە نۆز.

٨. خەمىن مە

شريينا من، كى گۈتىيە تە
كاروانى خەمىن من
دى ژ ناڭ بەھەشتا سىنگى تە
باركەت و چىت

ب دویف خوشی بین خه لکی که قیت
 ل هه مبه ری قه سرین بلند
 دی که قیت و نیک به ثنی خوه دی هه رفیت
 نه جوانی نه ..
 نه کوتراژ ئاسمانی سل دبیت
 نه چ جاران که وی ریاد
 ب قه سکین ره نگین خوش دبیت
 خه مین من و ته ده لالی
 هه قیره که دته ستہ کیدا
 خه مین مه بو مه خوشینه و
 ئه خوشی بین خه لک دده ته مه
 بو مه خه من !

۹. بپیار

بو خوه شویکه .. بو خوه شویکه
 زته دهیتن بو خوه شویکه
 زیانا خوه دگه ل نیکی دیقه نویکه
 چاره نوسا خوه ما چیکه
 ئه ز دی بارکه م ..
 ریکا من گله ک دریزه

مشت سترى و ئاستەنگ و لىيڭ
ژته ناهىيەت خوه لىٰ هوىكەي.

۱۰. ديارى ياكولا

ژدەرد و كولا

دچىنم گولا

بو بەرچەمېن وان خاتوينا

يېن پرب باوهرى و ئەقىينا

گوتىيە راستىيى بلا

بلا.. بلا

۱۱. ئىينا ئەفرق

زىن خۆشىينه و نەخۆشىينه

ل دەمى خۆشى ياي، دېيتە جادده

ھەمى كەس دشىن ل سەر بېۋرن

ھەقال د زۇرن ..

لىٰ ل نەخۆشى ياي، دېيتە قادا ھەقپىكىي و

شەرەنىخا دىرى شەشقى

تنى گەرناس لىٰ د مىن و

گەشىنىيى ل ھەۋ دگوھورن.

۱۲. بیهودی

هزر.. د مهژیّ مهدا دلخن
پاشی دبن و دبنه نؤمیند..
سال دبورن ول دویف مه دکهفن
ل ناف زفوکا زینا مه يا پر خم د زفین
تیک تین شیلان
شیلی دبن.. پاقز دبن
دگه ل د زفینه دهست پیکرنی و
بو دوزه کا بلند د فرین
دکه فین.. د مرین
رادبین.. قهدزین
جاره کا دی دبینه بهنی و
ل دویف بکورین خوه دکه فین.

۱۳. دهمی هزر تهنا دمریت

دهمی هزر دبیته بفر
ل لهشی خزدانی خوه دخوریت
بو ئاسمانه ک نه قی دفریت
دی بیت ئاگر.. بیته خولی

پاشی باهور دی ئیخته ئاقارى و چۆلى
ئوو دی لى باريتن به فر
دی جەمدىيت ..

دی سىس و زهر بىت، دى مرىيت
ھەر هزەكا..

بو رۆخسارى يا بلندى يىن نەقى دفرىيت
بى دەنگەدان، تەنا دمرىيت !

١٤. مالى گەنى نى درەوان

ھەر پشتا راستىي دشكاند
بەرپەپىن رەش

پەركى سېپى ب تىنى ددراند
نانى سوتى و مالى گەنى
خۇ شىيخى گوندى زى خراند
ھەزارينق ..

ئەڤرۇ نە شىيخە، نە مەلا
رابن.. ھلۇن

سۆر و زەرىن خوه بکەينه ئىك
پىشىق بچىن

بهره‌ف ریکا روژی بچین

ئەز دزانم یا دریزه ..

لی د بى داوى نینج چ ریک !

۱۵. نەچە

نەچە .. نەچە

ژیان بىی تە خرش و پەچە

ما دل دھیلی

ھەمی حەزین دلى ب ھیلی و

ھەمی خۆشیا تىك بشیلی

بمینه جانى ل جەم من بە

خۆدیك و روھنی یا شەقا من بە

ھەمدەما ئازارىن من بە

نەچە .. نەچە

دۇوراتى یا تە

كاروانىيەكى لىڭ و كەچە

ھاندەرا مانا منى تو

بىی تە ژیان تىهن و بەرچە .

* * *

تنهنگا مهلاي

ددهمي تؤمید

وهکو کيزكين ناف باقلکا

ب پانکا دهقيقه دهه رشن

هينگى مرقق دبنه تهبان

ناف و هکو تيزى يا فلفلکا

چاق و ئە زمان دئازىز

د بن پىنگا قانقه دگە قىز

قىن و زيان

ھيقى و هيقييان

ژ خەم و بىكارىي د رىز

بۆرى يىن خويينا رووبى رۇذى

د پىندقىيانى

د وەرمىتىنى

چپ چپ خوين تىتە خوارى ئى

ئۇو مرن يا ل بەر دەرگەهان,

دهستا دقوقیت

یا دگرنژیت..

وهك وهريسى ل دۆر قرکا مه

ئاخ ژ شەرمادا دېھۋىزىت

ستىر ژ ئاسمانى مه درژىت

ئاڭرى مه، ژ دەھەمەنا مه

بى گەش دېيت و بەر دېيتە مه

كرمى دارى..

دارى دخوت و بەرى دسۇزىت

ئۇو تفەنگا مەلايى مه، ب ملىقە

ژ كەربىن مەدا، يا دتنگۈزىت!

* * *

هاوارهکا دلسوڙ

هو خهلكي ڦي جيهانا لال

هو ئاسمانى ساف و سامال

هو ئه و خهلكي تهنا د زين و

ئاشتى و تهناهئي دخوازن

ب ناڻي مرؤثان دپه يفن و

ل سه رسري مه رڙ و هه يفن

هوين دهمه کي گوهيدن من

ئاخدتنا من: قيڙييه که

نالينه که

ههواره که

هندهک روندك و چهند په يفن

دبيت ههست ب ئه شکيئن من نه کهن

ئه ز باوهه دکه م و هه ديتيء

دوزه ر بهيئن

خاني ييئن ئاقا بهه رفينن

به لگین که سک ژ دارا ب و هرین
زه ژی بیین پر زین
هشک که ن و گیانی ژی ده ربیخین
ژ ناف مالا.. بزیتن خوین
دلوقانی ژ دلا بارکه
ئه قینی چاقاندا سار که
هه می هه بعون ببیته کین...
ئه ز دزانم و هه نه دیتییه
ساقا و زارق
ژ همبیزا دایکان ژه بین و
بیین ژه کوشتن ب کیرین ده قلۇ
هه رج که سی گوتی "ئەم"
بیزىن تەق تەق!
پان هه رکه سی بیزیت خودى
مه زنتره ژ تەق جیهانى
شەق تا سبى لى خودان بیتن قامچى و
کیلبەقیچەك و دارى رەق
و هه نه دیتییه
مرؤڤان وەك بە رخان بگورىن
مزگەفت ئىك بە ژنى خوه بچە مىيىت

خودی چاقا ب نقینیت و
ل بهر پوستالان ب گه فزیت قورئانا ههق!
هو خه لکی بازیریین دنی
هوین دهمه کی گوهبدن من
مالیین تهنا ب پال چیاییه
شه ڤه رۆک و حه یراتۆک و سترانا دبیین
مه شكا خوشیی ژ خه ما دکیین
عه شق و ئه قینی ژی دزین
که ج و کوریین وەلاتی من
ب عشقی دبن و پی مه زن دبن
رۇڭى پېيچ جا نفییزا دکەن و
ل رەمه زانى رۇڭى يا دگرن.
لى رۇڭە كىي..

ئه هەرمەنیین دە ۋ بخوین ژ دەشتى هاتن
تۆپ و تائىك و دەبابە بۇون
دەھبە بۇون..

ھەرتىشە كى گیان تى با ۋەرۆتن
ھەمی خەونىین ساڭا سۆتن
مال و مولكى مە يى ئاڭا
بو ئارمانجا نىچىر و راڭا.

هو خەلکىٰ قىٰ جىهانا لال
هو ئاسمانى ساف و سامال
گوهبىرىن بو وە بىئىم
بە حسى ئىكى بۇويە شەقان
ل بازىرەكى دېيىزنى باغ-داد
نە ب سەربورى و زىرەكى يَا خوھ
لىٰ ب كوشتن و فىيل و پىلان
ھەر ژ رۆژا لىٰ ب ۋۇرۇكەفتى
زىٰ سل بىعون تەناھى و داد
مەلا ب ناقىٰ وى بانگ ددهن
ئام ب ناقىٰ وى دەنگ قەدەن
چەند پاشترە، گۆپالىٰ وى درېيىزترە
مەرى يىين رەوشەن تارى كرن
لەشىن پاقژگۈرى كرن
رېكىن ۋالا مشتى تەقىن و ھەپى كرن
شەمۇنى جەور و جەفایى
صەيىن چاڭبرىسى كۆمكىن
كرنه شەقان ..
ئۇو قەستكەرە وەلاتى من
وەلاتى نىرگۈز و گولا

و هلاتی که و ببلاء
مرؤف و ئازه ل و گیا
شینوار و مزگه فت و چیا
کرنە ئالفی خردە لى و سیانیدى.
ئاخ و سەد جاران ئاخ ..
لی هەر كەسى ببىزىت ئاخ
تىزى دەقى وى دكە ئاخ ..
.....

صە يىن شفان، يىن بۇويىنە گورگ
ج پەزا ژخىتى دەركەت كوشت
ئۇو هەر چى يا
دېر خىدانى را قەلە و بۇو
بو شەقىن خوه يىن سۆر ۋە كوشت
هو ئەو شفانى بۇويە گورگ
وەكۈ دزا خوه ل بەر تانا دەنەنويىسىنىت
ج نا بىينىت ..
ژيلى زك و بن زكى خوه
گۆپالى خوه و نافەكى رەش
دنڭ بەرپەرىن دىرۇكىدا
دى تىزى سەر بىت خولى و ھەش

هو ئەو كەسى ب ناھى شقان
ب كريارى دز
ل هيقيا گودۇي دى چ دورى
چ جاران خرنيفك و سترى
نا بنه نېرگز
نه ژزپينا كەران دترسن
كويىشى و هوّف
ئۇوچ جاران ژ گورگىن دەۋ ب خوين
نا زىن مرۆڤ
ئەزى دېيىم..
گۈپالى تە دى كورت بىت و
دەنگى تە ژى دى نزم بىت
هند نەمايم لوازى ياخى مە ببىتە هىز
چرىسقا مە ب ببىتە گۈپى و بەر ببىتە تە
ھەمى هوّقاتىي بسۋىزىت
جارەكا دى ل سەر ئاخا مە، ئاخا پاقۇ
پيس نەكەن دز! ..

* * *

هه‌قالی دوور

هه‌رج ده‌می بیرا ته دکه‌م
به‌رلیقا دیجله‌ی دبیته هه‌وشی حه‌زی
د مه‌ژیی مندا دچیته خوار و
من به‌نج دکه‌ت
هه‌ست و هه‌وشی من دبه‌ت و دبه‌ت
ئه‌ی رویباری خه‌مین پیر و
ئه‌قینی یا کویر
ل به‌رلیقا ته رادوه‌ستیم
دروینمه خوار..
کوچانین خوه بو ته دهاقیم
پاشی چیرق‌کا دووریی..
بو خورتی یا پیلین ته دبیم
پیل ل پیلان سوار دبن و
ژ خه‌ریبیی د زین خه‌مین دیم
هه‌رنه‌وره‌سه‌ک ل هنداو رویباری بفریت

هزاران میلین دووریی
دناو دلی مندا د بپیت
دهنگی ته ژئاسمانی دهیت و
دبیزته من، چاھه ری به ..
دی ڦه گه رییم و
دی هر هی
هر رؤذل هیقیا ته دمینم و
هلهستا هاتنه ڦی دخوینم
ل کانی تو ...
هه ڦالی خم و ریباز و خهونین من
ته هیلام و بوویه ئالیکا دووریی ..

....

پیدھییه ڦه گه رییفه و
گوربه گور بکهین دووریی .

* * *

خۆراگىرى

دناقىبەرا چاقىن مەدا.. بازىرەكە
يى دناقىتەمەدى و دۆمانا
جىگارىن بىكاران وەربۇوى
يان كاژەكە..
نە ژ بەر هوپەبابىي زقستانى و
نە ژى ژ بەر داسكىن ژيانى، نە لەرزىيە
لى ژ نە ھەۋسەنگى يا رەھان
يا دووکەر بۇوى
دناقىبەرا چاقىن مەدا
ئاگىرەكە و دلى مە دخوت
وەكۆ پەزى بەرەف خويىدانى مە د ھارت
وەلى ھىقى.. كانييەكە
ژ بىبىتكىن چاقىن مە دەربۇوى
شەۋنەكارن.. نە ب فىلا و نە ب چىقى
رۇناھى يا رىبازا مە، ب كەن كويىشى.
* * *

ته حلاتى

ته حلی یا زینی: نه ژارییه و نه ژبیرکرن
نه کوشتنه و نه ژی بىن..

ته حلی یا زینی: دهمی سه مايا دره وان
ل سه رپشتنا راستییه کا روهن و رهوا دهیتە کرن
دهمی ل بوهار و نه ورقدان
سۆرگول و نیرگزین جوان

ل بن صۆلین هەسپین حینچ و دژمن دمزن
دهمی کەنی دبیتە ئەسرین
دهمی هزر دبیت کەرهستە و
دهیتە فرۇتن و کرپىن

دهمی خۆشى دبیت کەرب و کىن
ل سەر ئەنيا زاروکىن ساقا و بىگونە
دهیت نفیسین

ئەفەيە تە حلی یا زینی...
دهمی ئەقین دبیتە بىرين.

* * *

ئەنجام

دروزگارا قى دەمیدا، دگەرام ل ئاقا حەياتى
ل ناقا زقۇقا مەرقان..

زقريم — زقريم

ھەتا كەفتىم سەرلىقى پەردا سەلاتى

ئەنجامى ئەزمۇنا زېنى

دپانى يا دەستى مندا مەھى و

كەفتىم بەندا هات و باتى

نە خەمگەركى قى چەرخى

نە دلسۆزى يا يارەك كەفن

دەستى من گرت!

ل ھەر چوار رەخان گەڭگە ئاگرى و با تى

خوها ژئەنيا منقە رەشىياتى، ھشك دبۇو

دبۇو تەنگەبەر..

دەرباز دبۇوم، بو لايى خۆشى و دەواتى.

* * *

عه‌می گوزنی

با و باروشه هاتن و شهقی واري من د خوه پیچا
عه‌می گوزنی ده‌رسوکین سور وه‌ربادان و خوه راپیچا
- ديني داي ! زنجيرين من ...
ژکوراتى يا جه‌رگ و دلى خوه ده‌ربىخه
دا پى يىن خوه د ده‌رى خانيي مه گريده
- ديني داي ! هلو تفه‌نگا من بىنه ...
ئه‌قه هاتم، ژ جه‌رگى ديرۆكىيشه هاتم ..
- ليخه داولو .. ليخه ليخه
تو چه‌پهل و پيسه ميران
ژ ناۋ واري مه ده‌ربىخه
- ديني داي !
دوھى چاقىن دلبه‌را خوه من ل به‌ر بون
ئه‌قىرق توپى، هىقى و ئومىدا من داي .

* * *

رووباری پیروفز

دېلى چەرخیدا

ئەۋ رووبارى پیروفزى خويينا من ژىي بۇوبي

بەرهە رىيڭەھىن شىيلى دەچىت

ھەر رۆز.. كارەساتەكا نۇو دېيت

ماسى مرن

خۆشى بىن

كوتىل ئاسمانى نا فېن

سېپىندارىن دانگا گوندى مە

بۇونە خرىنيفك

دستارى دانى پرتکى و

تەنويرا نانى بۇويمى گويفك

مەله قانىن ۋى رووبارى

ئىك بۇ بەنى ل كوچكا ئاغايى

ئىك بۇ عەتار

ئىك دېنداقا خلوىقە، نە مرى و نە ماى

قی رووباری، سینگی چیا...

بی شهقکری و ددهته ری

دريکا ويدا ده بهه دزورن

ل شوينا گولا و روحانوکا بهرز بون قنار

ماری حفت سهر

ميرزا محمد داعويرا

ئافا رووباري شىلى بورو، مشتى گەمار

لى نەرسن، هەۋالىنقو

ئافا جۆكىن مە زەلالە و

چيايىن مە مشتى جۆكن

نەڏ هيقيدار

پالە و جۆتىيار

خوها ئەنيا وان دېيتە جۆك

جۆكىن ھە زى دېنە رووبار

دى ھشك بن، تەڻ سىدارە و

بەرز بنهقە ھەمۇو سېپىندار

ل وارى مە يى د سېرى وەربۇويى

جارەكا دى، دى بىت بوهار

دى بىت بوهار...

* * *

حەيرانوک

ل سەر شۆپا حەيرانوکىن مۇقىسى

- كور:

كچكى دىنى

چۈوم نۆزانىن بەره ئۆرى

تەۋ سترانىن دگەورى يَا مە دا بىدەنگ مايمىن

من ب گەرمى همبىز كرن

دجويىن و دجويىن

ل سەر ئەزمانى هيچقىن دكىن

نە دادعویران و نە بەرددان

من هزر بۇو، دى رۆزەك هييت

ئەقى ژىنا من يَا نەخۆش

دى دگەل خوه ب خۆشى يَا گوھورى

لى، من نە دزانى نارىنىي..

دېمىن دى تە ژ من دوور ئىيىخن

ب چىقى و نۆرى.

- کچ:

کورکو دینو

ئەو دەقېھەشکىن پەيىش گەنى
قەللىكىن روپەش و ب تەنلى
قەت چ جاران، نەشىن نەشىن
لەشى من يى سېپىي بەفرىن
رەش بىكەن ول جقاتىن خوه
من بىكەنە كۆلە و بەنى
ل دۈوراتى يا خوه
ل خەرىبىي يا خوه
ب تىنى ئەرا تە د حەبىيىم
ب شەۋ و رۆژان د خەيالا مندا د ژى و
خەونا ب بەزنا تەقە دېبىيىم.

- كور:

كچكى دينى

ئەز عاشقۇم پەروھرىيمە
ھەمى سخار و ئىقارات چاقھرىيمە
دەنگى تە بەھىت ..
ژىلنداهى يا

ژئاسمانى

پان ژ قۆلاچىن نىف خانى
ل دەنگى تە يى ب ھېقىمە.

- كچ:

كوركى دينق
شەل مەرەزا، شەل پاقزە
ئەزا دېيىم د پشت چىارا
ئاسمانى مە تەم و مژە
با و بارۇقا گۈڭۈزە
ئەزا ل ھېقىيا بارانەكا چېك ھوورم
لى باران دىگەل مە يا ب دېزە
ئۇو بوھارا مە دلسۆزە.

- كور:

كچكى دينى
جەۋەنگى شەنگى و بەفرىنى
ئەزى فىيرم ..
عەقىرىن درەوين مشە دەھىن
گوتگوتقا بوزەقىكان دېيىن

نیشانا وان مه بخاپینن، وهلى نهشین
چ جا نهشین!

- کچ:
کورکو دینو
کانیکا هزر و ته خمینو
ل هرچوار ره خین من عه فریتن
لهشی من ژبه ر وان دله رزیتن
ژبه ر ته لاوو
هر رۆژ دمرم، ساخ دبمه قه
ئۇو دگەل ھەر سپىدە يەكا نۇو
ئۆمیدا من نۇو دبىتە قه.

- کور:
کچکى دینى
رۇوبارى جوانى و هنزىنى
ئەزى دېيىم ژ پشت تو خىبىن فرهە و پان
يا دكەى گرى
ژ كول و ژانىن رۆزىن من و
كارىن من و

و هنه بىي يىن من
ڦ پىيا ههتا سهري پپى.

- ڪچ:

كوركٽ دينڙ^۱
نه دکه م گرى، نه دنال
دگه ل په لاتينكا روناهي خواز
تم و تم دوست و هه ڦالم
دناف جه رگى نه خوشبيادا دژيم و
ب سه رنه خوشبيادا يا زالم.

- کور:

ڪچکي دينڙ^۲
جو انتر ڙ جوانى يا گول نه سريينى
که اوئي رو بادي بهخت رهشم
دناف ڦفه سكين زيريندا بي تي درم
لي ترزي سه ر خولي و هه شم
ئارامي يا من ديتنا ته يه و
ل ديتنا ته
برسی و ده ڻ به شم.

- كچ:

كوركى دىنۇق

دى ۋەگەر يېم ژ خەرىبىي و

تىئر بىن كەمە خوها ئەنىي

دى مىزىم پانكا دەستى تە و

پرتكىينم سترى بىن بەنىي

پان دى سۆزم!

پان دى دەست پىكەت رۆژەك دى..

رۆژا خوشىي

رۆژا كەنىي.

* * *

قبحه‌ت

دهنگ: تلیلی یین گهوری یا تفه‌نگا

رهنگ: رهشاتی یا شه‌قا ده‌به‌نگا

زه‌نگ: سترانه‌کا کاویس ئاغای

"کورد خائینتو"

بو مه‌ژی یین که‌قناار و ژه‌نگا

و هرن ھیفکهن ۋى شانۇيى و ۋى تابلوپىي

و هرن ھیفکهن مەلۇولى یا چاقىن بىرتوپىي و

بۇھارا خوارنا نەھەنگا

ئەفه شەپە يان داوهتە؟!

ئەفه دزىيە يان فرسەتە؟!

خۆكۈشتەن يان ژى ھزر فرۇتنە؟!

مەژى یین خوھ كەلكەن

گوھىن خوھ بەلكەن، چاقىن خوھ ھەلكەن

ئەف نە شەپە و نە داوهتە

ئەف كەلينەك بى مروھتە

دېزمى يا گەل.. پر قبحەتە!

* * *

وهره ببینه ئە لەھۇ!

دلېھرا من..

چەند بىرا من ل تە دھىيەقە
تەۋپەرتۈكىن شۆرەشقان و
كاروانى يىن رىكا رۆزى دخوينەقە
تەۋپەرتۈكىن خۆگۈرىكەر
د رىكا خاك و وەلاتىدا
ل پىش چاڭىن من دىنە فلم و
ساخ دىنەقە
گازى من دكەن..
ھەردۇو دەستىن من دىگرن و
بەرهەف رىكا نەمريي دېن
دلېھرا من..

تو نزانى چەند يا خۆشە
مرۆڤھەردەم ل بىر و نەمر بىت
ل تارى شەقا، چرا و فەنەر بىت
ئۇو د قادا خەبات و بەرخۆدانىدا

خۆراغر بیت

چیا و پیلا و کەفر بیت.

شريينا من..

وهره، دەستى خوه يى راستى

بدانه سەر لەولەبا دەستى من

وهره خامەيان بکەينه مۆشك و

ھەلبەستان بکەينه فيشك و

شەلەزان بیت، ژېھر مە دىمن

وهره سورگولىن گولستانى

ب خويينا خوه ئاڭدەين و

ئاخا مە ژ خويىنى سور بېيت.. سور

وەكۈ كراسى د بەر تە سور

وهره بېينه ئەلهق..

ل ھنداش چىا بفرپىن و

ل دوييف خەونىن ب جەنەھاتى بگەپىن

"ژ خويينا مە كانى دى زىن"

ئۇو ژ مىنما مە رۆز دى هەلىن

ئازادى يا وەلاتى مە ..

دى بىتە مزگىنى و بەلىن.

* * *

بېرىيغانَا گوندى

ھۆ بېرىيغانَا گوندى مە

ل قىٽ شەقىرەشى..

ب لەپەقوتى يى ل تە دگەرييەم

دا دەستىن تە، دناۋە دەستىن خوھ دا بنقىنەم

ئۇو قىٽ ھۆزانَا نىقەك مايى

ل سەرئەنبا تە بىنەخشىنەم

دا ل تە دەرەھىكەم دەرا و

فەكەم رازا خر پەنجەرا

پەلىن داندۇلى گەرم كەم و

چىرۇكا عشقى بىرەمەنەم

ل پالا چىايەكى كەسکىن

ھەليلەنەكا خۆش و تەنا

بو جەينىكىن مە بىقەزىنەم

دا ل ئىيقارى..

دەمى روويى رۇزى سۆر دېيت

دەرگەھەكى چاھەرى بىت.

* * *

مِزگَيْنِي

دوهی بُوو، گهلى گوندی يا ...
دهمی هنگو، تهنيا سيلى د روويي خوه داي
خولي يا كوچكى ب سهري مه و هركرى و
ئاخينكەكا كور راهييلاي
دلبهرا دلى دلکول تهقيا، سل و دلماي
هندەكا گوت، دى ۋېشىتن
ل بوهارا بىت، وەك فريزى دى شين بيت و
زەقى و زيران ۋەگرىتن
هندەكا گوت، بايهكى بر
كىرە د دەستى شەقا رەشدا و ئەھرەمەنى
لى باراندىن سەرما و سر
يا كەفتىيە ناڭ دارستانەك پرى گور
پىيەن دى گوت مر
ھەر ژۇي رۇزى بەھى دانا
كەو نە قەبىن
گول نە ۋەبىن

صه يىن بەر گوندان نه رەوين
سۆفي كەفتەن خلۇھتگەھا و مانە ل ھىقى يَا ژفانا
لى خەلكىنۇ، وەسا نىنە
عاشقىن مە پر ھېشىنە
ھەلبەستىن مە مزگىنинە
كاروانى يىن دوهى و ئيرق و يىن سوبابى
نى ھېشتا ھەر كاروانىنە
ئەلند دەدەستاندا دكەنیت
رۇزدى ھەلىت و رۇناھى
دەرگەھى تازىي بىرىن
ژفانىن خوه، دگەل يارىن خوه قەبرىن
ئەوا ھە هات، دانەرا خۆشى و ئەقىنى
دەنگى قەبىق بكا شمکا وى
من گوه لييە، ژ كۆپىن چيا دەيتە خوارى و
پەردا گوهى من دسمىتىن
تۈخىبىن سۆر دېزىنېتىن
كۆ بىگەھتە من ..
ئەو دلەرا شەپال و خن
ھزار مە حەفیرىكىن ئۆمىدا و خۆزى يَا ل بن.

* * *

پروژه‌یه ک بوژیانی

دەمى دكە قم دنادا خوه لىكدانى

دگەل خۆشى و نەخۆشى يىن فى زيانى

ھەر بى سەركەفتى دېزم

قەد ل هزا من نىنە چۈز

نە پەشىمانى و لىقەبۈون

ل بەراھى يا من.. رۆزىن گەشن

ل پاشى يا من زى شەقىن رەشن

لە دى بەرەف پىشىفە چەم و

بەرەف پىشىفە دى خوه راگرم

ئەگەر هات و..

ھەسىپى من ب رىقە سەتمى

ھەلامەتى رەش ئەز برم

من پى خۆشە..

وەکو داران ژ پىرە بىرم

نە بەھەشتى مشتى حۆرى و

نه جههنه ما همه می گوپی
ره شملا خوه د هزرا مندا نا دانیت و
ترس و ته ماحی یا ئاخره تی..
دیتنا من نا هنگیقیت
تنی شینوارین ره نجا من
دی بن دوزه خ.. یان ری به هه شت
بو بونا من
دناف خه لکی ل سه ر گوری من.

.....

دناف زینداننا ئاگریندا
دناف بیهنا خوشی یا به هه شتا شریندا
من بزاقه ..
کو چاشی روزی ماقچیکه م
راستی یا ریکی به لیکه م
ده بھی تاری نه قیکه م
دزی زینا زین نه مانی
قه د بیرا من ناهیتە قه ..
ل کین و قینا قەگە ریانی.

* * *

ئۆمۈدەك نووکرنى

ئنتىكە يە ئەۋۇزىانە

جار هنگىھىنە ب لىيقىن ئۆمىدا خۆشىيىقە

جار ئى كول و دەرد و ژانە.

*

شرينا من: ھلوقە

زنانڭ كەفلۇزانكى خلوه يىن خوه دەركەقە

خەلكى دنى تەۋى يى ژ دەرقە

تو تى نەبى ...

جيهانا تە

ئاقارەكى بەر دريابى پر دەرگە يە

رۇندكىن تە، كېفەراتەك بىھۆددىيە

ژ دەستىن من يىن زقۇر و پىتى

ئۆمىدەك سۆر و زەر دى زىت

ژ هزرىن من يىن ھىزىن نە دۆتى

ئەقىنېيەكا پاقۇز دى ھىت

ئەقچا نەكەي ..

ئەقچاره بھىي و بکەي گرى

ئەو زەقلى يىن مە چاندین و هېزىن نە دورى

ب خوها ئەنبا خوه بکپى

ئاڭا چاقىن خوه ۋەمالە

تىز بىنيرە ..

ئەڭ كۈوركە ئەم كەتىن تىدا

شاشى يا پىرى دەجالە

دەمى نافى خر هېزىن توند كرييە خۆدى

ئۇو خەنجە را زۆردارىي كرييە مىزگەفت

ئەم دكۈركىتىدا دكەينە گرى

ئەول بەرزىيما دكەتە گرى

ھۇوووووو .. پىرى رەسەن

خوهدىي وى هىزا ھەسن

گۈپالى تە دى شىكىت و

بىللايا تە دى ھەرفىيت

ژىنەكا نۇو، يا شۇرپەشقان

دى ژناڭ تېلىن پالا ۋەزىت.

* * *

دهنگی ئەقىينەك دوور

جارەكى دى ...

دهنگى تە بى كز و بەرزە

ل بەر دەرگەھى پەردا گوھى من دلەيىزىت

ھەر رۆز، من گوھىن خوه دەھنۇوساندىن

سینگى ھەواى شەق بکەى و ھەوارا تە بگەھىتە من

ھەوارا تە دنაڭ ئاخىنكاندا بەرزە يە.

*

ماوهەر دكەم سىيمايى خوه، تە دبىينم

سنجا رەزى بىرھاتنا بىر دكەم و

دنافادا دگەرىيىم وەك سېتكان

ب ھۆزانان خوه دەھژىينم

ھەۋويىشى يَا پىلىئىن رەشىئىن شەقان دكەم

رىيکىن درىيىز و پرئاتاڭ ھىسان دكەم

لى چ جاران، من نە ل بىر بۇو

تە .. پشتى دگەل تارىي گزگرتى

جارەكى دى

د زيندانا چاقين تهدا دى بم گرتى
ئوو بشكورپين، ئهوا كووفى
ژناۋ جەرگى تارىستان و خەمىن كەقىن
دې بىت مىڭانما مالا من..
دې بىت بىلەل، ل بەر پەنجەرا من يا گرتى.
ھەدارا من:
ھزى دكەم تو يا دگەل من
سيتافكەكى ب لهشى منقە
ھەموو شەقان يا ب رەخ منقە
دگەل من د نقى
ب ھەموو ھەستىن هار و زامدار و نازكە.
*

لى لى جانى...
خەمان دجوييم و گۈزىنەن
ل سەر لېقىن ھشك بەلاقە دكەم
دگەل چىكىن هوورە بارانى سترانا دېيىم
بو كاروانى لى خورىن ئەشك، دەران ۋە دكەم
ئەقىينا مە بەردەوامىيە و بەردەوامى كېپ نا بىتن
ئەقىينا مە نا مرييتن...

* * *

ڦهگهريان

هڙ زاروکان:

هند نه مايه

بشڪوريين دى ڦهگهريتن

ڙريگران قورتال بيتن

پڙن د دهستي ويدا شهكرؤك

ئُوو كراسى جهڙنى دى بو وه دوريتن

هند نه مايه، بشڪوريين دى ڦهگهريتن.

هڙ زاروکان:

ڙقيڻي ييٽن برويسيا و دژواري يا بارڙهيان

دئ هيت باران

بوهار دئ که زيا ڦه هوينيت

زهڻي ييٽن گه نمي ته نويرا سار دگرنژينيت

لىٽ كت ميها هيٺي يا مه هيٺ نه زايه

سه و داسه را ئاقارييه

تڙي جه رگ و هنافين وى

کيم و ئه داڻ و گرمه تاييه

ل بازارا دهريا وانى و كەلا دمم
 كەس نا كېيت
 ئەوي ب خوينا سۆر دكىريت !
 يان دين دبىت، يان پى دمرىت
 يان ئى مىرچاكى چيايە.
 هۆ زارۇكان:
 ئىنما مە يا مشتى كۆغان
 پشت گوه پاھىن ..
 ئاشى مە يى ۋالا ژ خوينى
 پشت گوه پاھىن ..
 كەل كويىنى دى ژ نۆزانان قەگەرىيىن
 سوبە دى ھىن ..
 دەكل ئەلندى سپىدى دى ھىن
 ژ پەقىن دەستىن بالاڭى يا
 ئۆمىد دى زىن
 هەكى كويىنى ژ نۆزانان دەھىن
 بلبلىيەن سەر سىقاندەيان مت و لالبوو
 ل پىشوارىي، سروودا مانا مە دى بىن.
 * * *

تىپىنى: ھىقىنى ۋى ھەلبەستى ژ ھەلبەستەكا (عبدالله پەشىۋ) ھاتىيە وەرگرتىن.

ئەقىنى ژدل

بو وى كچا وارگەھى وى ل رەخى چەپى ژ چەمى دىجىلە

من گوت ئەرى

بو وى كچا گوتى ئەرى؟

تە ئەز دېپىم!

بەلى بەلى..

شەنگى شەپالى ئەسمەرى

من تو دېيى

من تو دېيى.

من گوت ئەرى

بو وى كچا گوتى ئەرى؟

دە بى شەقگەر

ل رىكا بىانى و نەحەزان

بىيە سەنگەر

بەلى بەلى..

نه تنی ئەز
تەۋە دەربەدەر.

من گۆت ئەرى
بو وى كچا گۆتى ئەرى؟
دې بى به فر
لەشى من سپىكەي داپۆشى
بىئەنا خوها من ھەلكىشى
بەلى بەلى..
دې بى به فر
گەلەك ڙەل، پر ب خۆشى.

من گۆت ئەرى
بو وى كچا گۆتى ئەرى؟
درېكى ئەقىنى يَا مندا
دې خوه كۈزى؟
بىرىن كەفن و گەنلى سۆزى؟
بەلى بەلى..
گورى تەمە لەش و مەڭى.

* * *

ڙفان

خاتر خواست و
هیدی گوٽی ..
سو به سه عهٔ دوو ڙفانه
به ری شه ڦ دپیلین خوه و هر کهٔ ت
ڙفان به ست و پاشی بُوری
ئوو شه ڦ بُوری
هزاری ره زی بیره اتنان ڦه کیلا ڻه
ره هین چیروکه کا که ڦن و
به لگ و هر یا یی
شین کره ڻه
ب دوو دلی ..
من بریارا سو زه کا نوو
کره دچانتی ڙفانیدا
ئوو شه ڦ دچوو

دی بینمه قه

سوباراهی ددهمی سه عهت دوو

سه عهت دوو هات

ل که سنه هات

ئه قىندار هاتن و

بۆرین

بىدەنگى يا بازارا مت

ب گرنزىن و پسته پستىن خوه

گوهورين

سەعەتك ل دوييف ئوا دى دچوو

شەق ب سەردا هات

ئوو كه سنه هات

ل ددهمى ژقانى سەعەت دوو.

* * *

ئەقىنى چىيە؟

"ئەرى ما ئەقىنى چىيە؟"

نۇو ھەستەكا ئاشۇپپىيە
دل و مەرى يَا دلەيزىنېت
بو پىدۇقى يَا پەنجەرەكى
ژپارىي نانى و باى و ئاڭى پىدۇقىتەر
ج بىرى يَا ل ھىقىيا ژقانى شقانى
سۆرگۈلىن ئۆمىدىا ژىنى
ل باغى دلى، دادھىلىت
ئاڭرى گەرمى ژچاقان وەکو برووسىيا ژى بېشىت.
"ئەرى ما ئەقىنى چىيە؟"
ئەزمانەكى بى تىپ و پەيىف
ھەقگۈرى باى، ھەروھە سىتكى سلاقان
ل شەرگەها قادىن شەران
ل بازىران
ل گوندان
ل دەشتىن بەرين و زناران

د کۆلکانفه

د تەلارانفه

د كونجا شكهفتىن تاريقە

ل سەر دەستىن پر بە سۆزىن

سيلاۋ و كاژ و تەمباڭان

سینگى ھەموو كچ و لاقان

يىن كال و نىقمىر و ساقان، دراموسىت

پاشى گلىزى ماچا خوه

ۋە سەر لېقىن هشك دئالىسىت!

"ئەرى ما ئەقىنى چىيە؟"

گولەكا زەر يادامريابى

دېقىن ھەر رۆز بەھىتە ئاڭدان

يان شەفەكا رەش و تارى

بى قام ستىر و ئەو دلىن بۇويىنە ئاڭدان

د چاقاندا سەمايى دكەن

يان ژى ئەقىن، چاقلىكرنەك قنېتىبيه

گولىن شەرمىن، دەناڭىن ھەۋى دا دچىنیت

داكوا ئادەم خوه بېينىت!

ھەر بېينىت.

شرينا من

چهند هزرین خوه کوور تیدا دکه
 کاغه زان ل بهر خوه ریز دکه
 دبیّزم ئەقین
 خوشییه و زین
 مانه و ههین
 لىپا دەمی تە دېینم، يا کراس زهر
 پیلاڭ زهر و
 هناظ زهر و
 مەڭى زهر و
 چاڭ و لېڭ زهر
 لال دەینم!
 ئەقینى ل جەم من دېيت خۆدى
 بىيى بزانم چەندە و چەوا
 ئاخە، ئاسمانە، يان ھەوا
 سەرى من ژېھر دچەمېيىت
 هيىزەك مەزن، پېدۇنى يا ئېكۈونا مە
 ژجانى جانى دەردئىخىتىن
 ئۇو ھۆسا لېڭ ب لېغانە و
 لەشى من ب لەشى بەفرىنيي تەۋە موكم دنووسىيىت.

* * *

خهربىي

خهربىي مala خوه دانا چاھى من
گورزى خوه دانا دلى من
دۇوولىي ئەز پېچام و خاڭىرىم
مینا كەۋى چەنگ لى بېرى
ئۆمىدا دىتنى زى فېرى
ل قۇلاچەكا فى ھۆلا ھشك
ب تنى دگەل خوه و خهربىي و
كولاقى باھورى بېرى .
مهىزى: يى بۇويە ژۇرەن تەنگ و بەربەستىكىرى
ئەزمان: دنالا شەفتا دەقىدا نەدزەنلىرى
دەق: ب دەزىي ترسى گرييادى و توند يى دورى
بەھىمەقە ..
يان نە زىرمۇ!
ج ھۆقەكى سار و هارە، ئەق دۇورىيە
د قادا شەرى هاتن و نە هاتنا كۈزەكدا

بى ده سته لات و بى چاره

به نيشتى چاشه رىيما هە قېنى دجويىم

نه شىم، نە شىم

بەزنا تە يا بلندا سپى

ب چاقىن خوه نە رامووسم..

دگەل خۆبرا زام و كولا

دلخوشكەرا هەمى دلا

باشىرى من.. دھۆكا جوان

*

دگەل رى يا رووشينى هاتم

سینگى عەردى من شەق كرو

سەمايەكاكا دلهين ژدل

دى دىكىر

دى زقىمه دچاقىن تە دا و

مينا نىف مىرەكى ژ نۇو عاشقىووئى

ژ به خچەيىن تە گولان چىم.

دى ھىيمەقە و

د ھمبىزا گەرمىدا دغاى چەقە

دى ھىيمەقە ...

لى من چ جار باوەرنە دىكىر

بو کۆلکەکى وېرانكى، دى ھىمەقە
بو دارتە راشىن شەوتى، دى ھىمەقە
بو رەزىن گەشىن خرابەكى، دى ھىمەقە
من نەدزانى.. بو بۇوكە كا كراس سېپى يا
ب كوتەكى رەش دېھركى
دى ھىمەقە.

*

ل دۇووکەرى...
ئەز دېبۈمىھ دۇو
پارچەك پەشى ناڭ رووپىشىن
بو ھۆگۈنى قورمەدارىن ھاتىن سۇتن
تىئىر بو دىگرىم!
پارچەك پەشى ناڭ خۆرتە پىلىن مەرقۇان
ئەو مەرقۇيىن ب عەردىيە ماين و
ل چاقىن وان دەچەرىم
ل يارەكاكەقىن دەگەرام...
پارا كەقىن، ئەوا نۇوبۇوپى!
ئەوا نۇو يا ھىشتا كەقىن!
لى من نەدىت..
نە چاقىن تۆرىنە كەقىن

ئەوا نووبويى
 يان يا نوو يا ژ نوو كەنبووپي
 نه ژى بىرين، كا كىچ پشكا لەشى منه
 كا ئەۋدىمەنلىرى رەشى ھە
 وينەيەكى سۆريالىيە
 يان كەۋالى ئىينا منه
 ئەوا مشتى خەم و كول و كۆغان
 ئەوا چيا و بەخچە و نۇزان
 دلى من يى هەمى عشق و سەربەردايى و بى پەرجان
 كرە دەستى وەغەرە كا ئەبەدى دا و كرە ژقان
 لەشى من يى بىرىنۈپى
 قەت قەتكەر و بىرىنېن تەر
 بەرداڭ دەورى يا ئاقىدا
 هەر بىرىنەك بو هيقييەك...
 ئۇو ژ هيقى يا، هيقى ژى بۇون
 ژوان هيقى يىن ب ئاقىدا چووين
 دېتنىن تىڭ و باركرى ب دوورىي ژى ۋە بۇون
 ئەز - ئەۋى خەریب ژوارى خوھ -
 بۇومە غەریب ل سەر وارى خوھ .

* * *

باران

باران دی هیت.. باران دی هیت

خیفزانکی مه رهملی دهاقیت

نقشتوكین نه پهندخوینیت

پاشه روزی د چاقین ئاسقییدا دبینیت

ژدل دبیزیت و قەدلورینیت

باران دی هیت.. باران دی هیت

داران كومكەن، سۆپىن نافمala بشارىينىن

تىزى بکەن جەرگى تەھنگان

دگەل بارانى

خۆشى و ئەقىنى و هيقى يا گەش

دی دادەنە سەر شەقا رەش

دەھبە دی ژوارى مە باركەن

كچ و لاۋىن وەلاتى مە

دی ل شاهى يا ئازادىيى

خوه ب ئازادى خوييل و خواركەن.

* * *

جۆتیارم

(١)

جۆتیارم و
زەقى يا لەشى من دكىلىتن
خويىنى ژەرگى
ھىقى يا سوباهى د رىزىتن
گەنمى پىستى مە قەلپايدى و
برس ھۆقەكە ..
دەقېھەش و هار و كويقىيە
ل ئاشكى من و چاقىن من و
رىچۇونا من يا خورت، دخورىتن.

(٢)

جۆتیارم و
رەقس و سەمايا "مەئەكرەم"
ل بەر مىزى ..

مه یا مهیخانا ئىقشارى
گورزىن ئۆمىدان دكپىنىت
گىرنىزىنى دمرىنىت و بىزازىرى
ل كورى يا دلى د چكلىنىت
رۇڭ.. ژ رۇڭان دىزىن تارى
شەفسىيەن زىندانا ھۆزانىن "نازم حىكمەت"
مه ژ خەنجهرىن مه دترسىنىت.

جۆتىيارم و
خەو مىرەكى سىتەمكار و خورت
ژوى چىاي بو ۋى داشەقىنىت
عەقريئن ئاقز..
ژ سەرسەرى مه رادتەقىنىت.

(۳)

جۆتىيارم و هەموو جۆتىيار
ل ژفانى بارانەك بۆشىن
قىرىي يېن عەقىر و برويسىييان
مەرىي يېن خەوتە دەھرىزىن
وەلى بۆشىن..
مه و زينىن صنگەپى

پینگاڻ و هزر

مهنده هڙشن..

تهڏ جوٽيارين ههڦرك و شهق شهق

ل سينگيڻن سڀي و زكه کي تير

ههڙدم دهڦبهش و چاڻ د بهق

ڙفاندارن هيقييانهك بيٽ

گنهمي بچينيت

ئاڻي بٽينيت

ئورو بشوتون ئه رزنکيڻن ب دهق

زاروکيڻن مه ..

شرپا شرپا گريانه و روندك رووبارن

برسينه و چاڻ ل جوٽياران

لي جوٽياران

سهر دناف لنجاندا وندانه و

مهڙيه کي رهق

تا کهنگي بيدهندگ و

ئهڏ مهڙيءِ رهق؟!

دياره قهتلاري يا ميرانه و

به هييوبونا جوٽيارانه !

* * *

پرسیار

من ژ چیا پرسی: هیزا ته چییه؟
گوت هه ڦگرتنا داری و به رییه
من ژ به خچه پرسی: جوانی یا ته چییه؟
گوت تیکه له بونا گولین که هییه
من ژ پالهی پرسی: کاری ته چییه؟
گوت کیفه راتا ده ستکی بفرییه و
ب ده ستغه ئینانا پاریی نانییه
من ژ شقان پرسی: دهنگی ته چییه؟
گوت دریزیدان ب ریکا خه باتی و ئوازا نووییه
من ژ عاشق پرسی: خوشیا ته چییه؟
گوت وه فاداری و عشق و هیقییه
من ژ کوردان پرسی: ریکا ته چییه؟
گوتی خه باته و پاشی خه باته و
هه ردهم خه باته
ئوو ده رئه نجامی ئه ڦی خه باتی
هه ره سه رکه فتنه و رۆژه ک نووهاته.

* * *

کوردستان

گاڭا تو دهیئه بيرا من
وهلاتى من ..

ب هەمى كۆڤانىن كەفناڻە
ب هەمى بريئىن ديرينق
سەرخوش دېم
سەوداسەر و پر جوش دېم
دېمە كوتىر ..

كوترەكا سپى
ئاسمانى شىن مala منه
ژينا من
دەريايەك كويىرە
بى بنە !

ج گەميقانەكى پىتى و وەستىيائى
ج ھەزارى
ھىقى يَا مانى دسینگىدا مايى

ئەقىنيدارى دىگەل يارا خوه

ل سەر سۆزى مايى

ھەرج گەنجى

شەھران چاڭلى نە ناقاندىن

دینارىن خائىنان سۆتىن

تەشىكا خۆفرۇتنى

قەد نە بادايى

بلا بىن و د ھەردۇو چاقيىن مندا

بنقۇن

بلا بنقۇن.. تەنا بنقۇن

چاقيىن من بو ئەوان لىسە

دىلى من بو وان چاڭ گەشان

جييانەكا پاقژە و رويسە

نانە

ئاڭە

بارانە

خۆشى و ھەتاڭە.

.....

ئەزگەلم

ئاڭرىھەكى ھەردەم ھەلم

هه شهقه کا ل مه خورت ببیت

دی ژ گه رما

چاقین من بین هه لبوویی ره قیت

ل سه ر چه مکی کاروانییان

چرا و خه تیر و مه شخه لم

به فر دده ستین مندا دحه لییت

دبیته هه لم

هه خائینی شیری زاروکان راگریت

قویتی هه زاران بفرؤشیت

ژ ترسا من ..

وه کو کادی يا جگاری دی فریت

دی به رزه بیت .

.....

ئه ز گه لم

ئاگرە کى هه ردەم هه لم

ئه ز خه بات و به رخودانم

پاشه رۆژا گەش و پر خوش ا کوردانم

کوردستانم !

* * *

ئەگەرد پاپۇرا مندا باى

شريينا من..

ئەگەرد پاپۇرا مندا باى

ئەو كراسىن بو تە ژ بهڑنا رۆزى چنىن

ئەوان بىكىن شەق رۇنكەرىين زهر و باداي

ل قى هورەبايى پىنگاھىن مە گرىددەت

دا كەى وەرييس

بو پر و پىرىنه دىرى رىچۇونا باى

ئەگەرد پاپۇرا مندا باى

دا ژ چاھىن تە ئاڭر و برووسى پەشن

دا پەقىن تەق عەقريين دەست ژ بارانى بەرداي

دا گلگامش ژ تە ترسىيتىن

ئۇو هشكاتى..

دا ژ تىھنادا مرىيتن

ئۇو قنارا قرکا لۆركاي

دا بىت تەنگ و ژكەرىقە تەقىيت

دا بیته گول..

بو هه رکه سی راستی گرتی و نه به ردای

دا بینی کو هیسترا زای

ئووژ خوها پانی یا ده ستین مه دا چنی

فرووی گای

ئه گه ر د پاپورا مندا بای!

شرینا من..

تول سه ریبازا من نینی

ما نا بینی؟!

شپین مه ژیی مه ددؤشن

قپین له شی مه دکه لوشن

دی ته هیلم...

بی مه فره

ل پشت مژیلانکین چه په ران

دی بم مشه خت...

دی کاغه زان که مه موشه ک

قه له مان دام شوونا خه نجه ران

ل پشت مژیلانکین چه په ران

کانی دی زین دده ستین مندا

ئه قجا و دره ببه په یقه ک

دناده روحا نوو هله بستا مندا.
 لى شريينا من ...
 تول سه رىكا من نينى
 ما نا بىنى ؟!
 دينه كى سه و داسه رم
 ب ده همه نا واريقه
 ره به نه كى زاهدم دق ويچكا ويقه
 هه مى مال و مولكى من هه
 په يف و جوانى و كاغه زن
 دل و ئاوه زن
 ژيو واري خوه دكه مه قوريان
 دى بمه مۆم
 دى بهوژم
 ژيو كوشتنا شەفتانا فى وەلاتى
 دى خوه سۆژم.

* * *

تىپىنى: هز و هيقىنى ئى هله بستى ژه لبه سته كا (ن扎ار قەبىانى) هاتىيە و هرگرتىن.

جهڙنا سهري سالي

چهند حه ز دكه م
ل شهڻا جهڙنا سهري سالي
ببهه خه تير و ب سوڙم
دا رىكا کاروانى ييڙن دوور
نيزىك بکه م
چهند حه ز دكه م بيم کولوره
دا زکيڻ زاروکيڻ برسى
پيٽ تير بکه م
چهند حه ز دكه م ببهه ئاگر
شهڦستانا سارا دلى ناريئنه کي
هيڙ په نجه را وي نه فه بووي
گهرم و رونكه م
لي...
ل شهڻا سهري سالي شل و خاڻم
گورگور کوڻان دبنه ميڻان

سala بورى

سala دهیئن

هەمى كۆڤان

ئۇو هەڤالا من يا بېھېز

پىكى مەيى

دبيت كوردستان...

هەتا سبى، هەرسى پىكىفە

ئەز

پىكى مەيى

ئۇو كوردستان

سەمايى دكەين و دحال دچىن

ب هەقرا دمرىن و ساخ دبىن

مۆم فەمرىيا

سالەك بورى

دۆست و ياران سala نۇو

ل هەۋپىرۇزكىن

مە دەرگەھىن شىن و بەھىي

ژيو سala بورى ۋەكىن.

* * *

هەقىبىنا دوماھىيى

پىشىشە بو ھەۋالى جوانەمەرگ "پىزنانى ئالىخانى"

ئىقشارى بۇو ھەقدىتنا مە

سلاफەك و

چەند ماچەك و ھندهك گۆتن

پېيىف ژ سەر لىقىين تە كەتن

دئى تە بىيىم، دەمىي دزقىرم !

ئۇو، زىك قەبۈوين

عەردى ب بەرسىنگى خوه ۋەنا و

پىليلىن شىلى يىن مەرقان چاڭ دەۋىتن

خەربىي بىرسەك دىۋارە

بەر دەرىن خانى و دکانا

ئۇو جامخانىن كتىبخانا ب تام دخوتىن

كاركەرىن كارخانا جاددى

بەر ب خۆشى يىن چاڭەرى مايى

پىقاڭقۇيا خەم و كۆغانان ھاڙوتىن

لی ڦیک.. هوقن، گهلهک دریڙ
ئوو روحانین به لگ مشت قریڙ
ل به ر لیقان صنگن بزؤتن.
سلافهک و

چهند ماچهک ول هيقيا ته ما م
مه ڙفانه و چافهري مام
لي، روزگاري هه قبین سوتون
ئوو هيڙ مه ماينه هندهك گوتون.

.....

خوشى د هين هيدى هيدى، تهرا به را
لي نه خوشى گور گور دبارن شپا شپا
دهنگي عه فران ڙيلند دهين، بريستقا ددهن
لي ريكال باراني گرتى، با و باهورا
ئه و هه قالي هيڙ ديتنا وي تير نه بوويم
دبينم يى دهيى ته رو ته ليس
شه هتى و سيس

ل شوينا ديلانى و تليليا
ل هيقيا تنه، بسكين بپى و
چافين كانى و پيگوتنا که زى کورا.

.....

دبيّزن: ده مى دمرن، ڦنۇو دبن

دبيّزن: ده مى دمرن، بنپر دبن

هو هۆزانى پر شەنگ و خن

ده مى دكە فى دناڤ قادا خوه ليڪدانى

دگەل خۆشى و نەخۆشى يېن ۋى زيانى

بى رامانه چوون و نوو بوون

بى رامانه ..

ئاھ و فيغان و روندكىن ئالىخانى

تنى شينوارىن چاھىن تە

دى بن به هەشت ژيو بۇونا تە.

.....

سلافەك و

چەند ماچەك و هندەك گۆتن

دى تە بىنم، ده مى درقىم

ئۇو ژيڭە بىن

ل هيقيا تە مام

مه ژفان بۇو، چاھەرى مام

لى رۆزگارى ھەقبىن سۆتن

ئۇو هيڭ مە ماينه گەلهك گۆتن!

* * *

نووکرن

شەقانى گوندى هاتەۋە
بىرىغان ھاتن و بۆرین
قاویشىن سۆرگۈلا ل پشتى و
گەش نىرگزان
ل بەر بەرچەمى سەما كرن
خۆشى يا ئاڭز، خۆشى كرن
كەنيا زارۇكان زېرىقە
سەمفۇنىيا چىا لىيىدا و ژىينا بەرى
چىيەر ژ بەرى، نووکرەۋە .

* * *

سەرھلدان

سەرھلدان:

ئەی چاپرەشىن دل پىت و ئاگر
ئەي ھەزارىن رى لى گرتى
ھىقى يىن وان ھلاويسى
ستەم دىتى و برا كوشتى و ھىشتا خۆگر
دەنگى مە ئىرۇ دەنكەدانەك بەرز ھەي
كەۋىن قەبىقە بىنلىن خورت و خەربى
ژ كومتىن چياقە وي ھە دەھىن
سترانەكا مزگىنىي ب لىقانقەي
ھىقىيەكا مان و زانى ب چاقانقەي
بەرى دارا بەرنە گرتى ب دەستانقەي
بارانا خىرى يا دبارىت
درووشمى رىزگاربۇونەك نۇو
يا بىڭۈمان، بى سالىسىكى
ل سەر قۇونتاخىن تەنگان و مژىلانكا و
چاڭ و سىنگ و ئەنلىقە كر.

* * *

گەمیقان

"نە گرنژە، دونيا مژە"
دەنگىز مە زىقىز و لا قۇزە يىين
عەقراڭ يا دەھىت
باران دىز هېت..
پېلىئن دىجىلەز ئىر و ژووردا
بىز لە دخۆپىن
پاپۇرا مە تىك بىز دەكەقنى
ئۆمىيەتىن مە ب خويىنى ئاقداين
بەرى بىن، هندەك مەن
بىن دى پېلىئن ئاڭىز بىن
رۇناھى يا رۇزى يا كزە
پىنگاكا مە، ئەوا سىۋى
دناڭ فەرمانىن تەيىسقىدا د رزە
ئۇو..
گەمیقانى مە ئاڭ دزە.

* * *

شکه ستن

ئەی فەلەك: سال و مەھان دەوران ددى
خەشم و گەمارا جىهانى
دنناڭ پانيا دەستى خۇهدا، دكەيە كولم و
ل ئەنیا مللەتى مە ددى
چەندىن سالن، ب زكى ۋالا و چاقىن گرتى
ل ھىقى يا گۆدقى ماینە گرتى
بەختى خوه دجويىن!
لى بەختى چ؟! سته ما چ؟!
دگەل گرتنا دكمى تفەنگى و بى ساجۇر
بەرهف گىيانى رزى دچىن خاۋ و گوھشۇر
ل وى ھزىيەنە كونا مريين
تف ل بەختى، تف ل رەختى، تف ل وەختى
كۆسە ترسىنۆك بۇونە
خوين ئۆمىدەن دابعىرىتىن
ئۇو مىرانى دچاقىن مەدا
ئاشكرا و چاقشۇر بەرىتىن.

* * *

پەشیمان

ل بەر ئاگرى
وەلات و كۆڤان و ئىشان تىدا دكەلى
ئۇو هيقى يا زېرىنەقى، گازىيەكا تىز
ژەركى ئاگر..
دەنگەك بەلى دگوهىن مندا دكە قىز
ئەزى پوشمان...
سۆھتنا دلى من دخوت
خوريانى پىنگاڭ دكەلۆت
تبلا جەلبكى ب ئەقىنى
سلاف د كره لەوليا كەل و هەۋالىن ماين
ل شوينا ل ۋىرە ب شەرمەزارى دەيمە دۆتن
بو نا زەرمىن ئىچا شەرى، بىمە كوشتن؟!
ب مىنا من، ھزار كولىلەك دى شىن بن و
رۇز دى ھەلىت
ژ خوينا من، كانيكا ئازادىي دى زىت.

* * *

گریا زهلامان

من چ جاران نه دیت بمو

هه کو زهلام دکنه گری

لی، ل رهقی

دهمی غهداره دبوونه شفکین دارچناران

دکه فتنه دناڭ گهورى يازى دا

دهمی تېھنگا ئازادىي

بمو يە وه پارىيەكى بەلگا

زى ئى داعويراى و دوور برى

دوور ژ چەكى

دوور ژ ئاخى

دوور ژ دۆزى

تۆز تۆز زهلامان دکر گری.

* * *

چرمسوکن ... نېرگزىن ژئاخى قەقەتىيابى

ژسەر توخىبى ...
زىمارەكا كەل و دلسۇز
دىلى ب كۆفان
بارى گرمان
بىريارەكا هلاويىستى و ب ئەزمانيقە بۇويە نۆز
دەربااز بىم
يان بىيمەق
بىي كەفتى بىم، يان بكەقەقە !
ئۇو بىرداڭى ...
 فلاشباكىن ئەقىنىيى و خەرىبىيى و بەرخۇدانى
رويسىرن و كەفتىن بەر بەفر و بارانى
چەوا هوّسا ب هيىسانى
وارى شرین
ئاخا پىرۇز
تەۋەھە قال و بىرها تنان بەھىل و

ل وەلاتەکى بى پىناسە ھاۋى بىم

ئېھر بارووتا تەھنگەكى كۆ من بکۈزىت

ئەز خوه بکۈزم!

دئ زقىمە و دى ماچىكەم

دەرازىنكا بەر دەرگەھى

چىمىسىكىن...

نىيڭزىن ژ ئاخى قەقەتىياىى

دېپى بەهانە...

فرىندىن ل سەر عەردى دادايى

ئاسمان ھىللىي و

ل سەر تومكى ئارام رازايى

ئەز...

خودان وەلات و ھىللىين و لىسم

دۇور ژ ئاخى

پەپىكەكم، برسى و رويسىم

ل ۋىرە

ژ سەر توخيىبى هاتن و چۈونى

خەما دجويىم و دىرىقكى ب روئىندا دىقىسىم.

دئ زقىمە...

* * *

گۆزى.. دەمىٽ ھاتىيە ناڭ بازىرى

رۇزەكى گۆزى پى زانى
کو بازىرى مشتە ڙ بەخچە و ترومېيلا
خانى يىن رەنگىن و بازار و عولى و بىلا
دەست دا بىرق يا عەمىٽ ون
دا ۋەكەتن دلى دەريا شارى بى بن
ل عەمىٽ بىگەرت!
گۆزى گەريا ...
گەريا
گەريا
ل پشت چەپەران
د زىندانىن سار و تارىقە
د مەيخاناقە
د گازىنۇ يىن بلىاردىقە
ل جەم عەشىر و كۈين و عىيلا
ج جەى ھەى، وى نەھىيلا
نە چاڭىن عەمۇى ل رۇزى ۋە بۇون

نه چ دهستین گەرم و عاشق، بىنۇ ھلگرت
ژىشكە كىيّفه ..

پىنگاھىن وى سىست و خاقبۇون
خوين ل گەھىن وى راوهستىيا و
ئالەكىن وى سۆر و پېبۇون ...
تەرمىبىلەكا رەش و تەيىسىۋوك
ل بەر راوهستا

ب لقىنهك سرت، گۈزى سوار بۇو
ئۇو رۆزى چاھىن خوه گىتن
دناڭ جادده يىن خويناوى يىن
سېنگى بازىرىيدا بۇرى و عەمى هىللا
ل پىشت كەفرىن ھشك هىللا
دەنگەكى مشتى كەربىقەبۇون و تنگىزى
گازى دكىي: گۈزى.. گۈزى
تە چەوا ئاڭروويى ئەنیا مە رىزى
خوينا عەمۇى

ب ھەردۇو دەستىن وىقە ھشكبۇو
پاشەرۆزا ب لەندى يىن وىقە دىگەنلى
كز و سىس بۇو
گۈزى.. گۈزى

بزفره‌قه، دا نفیزین بهر قیبله بکهین

دا دهستین ته، یین خوین پیقه

سوجدی بو ببهین

لی گوزی..

داد ری وه ک بایی به زی

دکهینه گری و ئه و دکه‌نیتن

تەڭ بووین مری و ئه و دەھ‌ژیتن

ھر یا دچیت و ئەم ب دویقە

ئۇو دناف مژیدا بەرزه بوو

چەوا؟

کەنگى؟

ل کيڤە؟

پېڭىنا وى بەرزه بوو

برىتو، دناف خوينا خودا دگەقزى

ئەم زى ب گوزى قە بەرزه بووین

سېپىدە يەكى..

پشتى گوزى بوویە وندا

مە خوھ دىت، ئەم پەناھندا!

* * *

ئەزۆزى و كۆڤانەك

ھەيھۆ... زى وو
ماكا رووبارىن كۆڤانا
ل ۋى باھورى
بەرهە فارى مە تو د ھەرى
ئەم زى دىرى رېچۈونا تە، يى ددەينە رى
ل مە بنىرە:
ئەقى ھەنى يى كورى خوه بىنگۇر دكەت
بىيى روندكەك خوه ژ چاھىن وى قەدزىت
يان ئەۋىھ، خويينا ژ سىنگى وى دەھەلاقىت
بىيى ئاخ و ئۆفەكى دەركەت
دل.. دەلالوىستىنە ب ملانقە
ئاكىرەكە، ب هنالاقانقە
دكەتە گازى...
مە ژىن نەقى بىيى فەرازى.

*

ههیه و و و و و و نی و و ..

ر و و ب ا ری دری و بی بن

ب ه ره ف و ه لاتی مه د هه ری

تو ب خودیکه سلا ف کی یان ماچه کی

ژ لی یقین من و هه قالین من

بگه هینه ئاخا من يا ژ من دوورا په سهند و خن

بو بیزه کو دندک دندک، دخوينا مندا دگه ریتین

بو بیزه کو هند نه ما يه لاوی ته دی ...

ژ شکه ستنا خوه و خه ریبی يا ته ژه گه ریتین.

*

ههیه و و و و و و نی و و ..

بو نا په یقی ؟ !

من نا نیاسی ؟ !

یان نی و هك من

بی ریناس و ستیر و هه یقی

ئه زی هاتیم هندا ۋ سه ری ته په شیمان

هه ژاره کی خودان دۆزی

دگه ل هه قالین ریکا دریز و هلات هیلای

خه ریبیه کی ل سه ر تو خیبی

باب و نان و ئاڭ لى نه ماي

ب تنى چانتهك، پرى كۆفان و كاغەزەك
بىرەوەرى يىن شرين و خوش
ئۇو خەمەكا ئاقىزكىي، شقىدى جارەك دى يازى
ئەزى كريم گۈمتلەكى گپ و كەربى
جار جار هەوار دكەت پىنگاڭاۋا و دل و مەژى
چەوا لەشى دى ژگىيانى خوه كەلىشى
دەنگەك مەلوول ژجەرگى رووبارى دەركەفت و
ل من تىنگىرى...
ل ۋى سەرمایى، كەسەك داتانا تە نايى
گازى يىن تە ھەوا دېتن
وەكۆ قرشا و زلىن كايى
ھەوارا تە بو كى بېم؟!
كەس د ئەزمانى تە ناگەھىت
نە خودى و نە موحەممەد، نە ژى كورى مريھمايى
ھەموو دكەپن
ھەموو دكەپن
ب تنى ئەز و خامەيى تە و خەمەك كۈورە
ل ۋى دونيابىي.

* * *

بریار

ل بن خیفه‌تی، ل ئاخا ترکى
ب تئنی..
بی دگەل خەم و خەربىبى دېشيم
سترانىن دوورىي دېشيم
گازى دكەمه هەۋال و دلبەرىن دەۋوك
بوھار و زارۇكىن خشكۆك
دې ۋەگەر يېشيم و دې ھەر ھېم.

* * *

سۆز

پیرهژنەکى ژگوندى چەلى
ژناڭ كوردىستاندا تۈركى
گۆت وە خېرە
ھۆسا ل خوھ كىيىھ قوتلىكى
من گۆت پىرى، ئەقە ئاڭا شىخ سەعىدە
ھىشتا د گەورى يَا مەدا مايى
ئەقە خوها لەشى پىرقۇزى بارزانە
مە گەرم دكەت و
ھىشتا ب لەشى مەقە نووسىياىى
مە سۆز يَا داي
يان نە مىيىن..
يان ل بەر دەرىن خانىكىن خوھ
سەربەست روينىن.

* * *

دل و دهريا و چادر

ته دلی خوه کره دهريا

دهريا دناف پهنجین رهشه با

به رز دبوو

نم زم دبوو

ب لیقین ناسمانیقه نووسیا

ژ بروویین رفڑا ل پشت چیا مایی، و هریا

هه می زهريا

هه می پهريا

به ری کراسین بووکینیه دخوینی و هرکن

که زی برین

روندکین خوه کرنه گلواز دستوویه بوهاری

ئوو بشکورین...

*

ته دلی خوه کره دهريا

ج هه ڙاری برس و ترس لی خوپرین

ئۆمۈدەك دنالا مەزىي ويدا شىنبۇرى

دگەل تە دا رى

ج رووبارى

ژ چاقىن چىا د هاتە خوارى و

قىبلە يَا وى بەژن و بالا نىرگزان با

دنالا رىزگەها چاقىن تەدا بۇونە ھاورى

لى.. رەشەبائى

بارانىن خىرى داعویران

قىزى و ھوارىن برووسىيا

بەلگ ب دارانڭه پىتى كرن

ئاڭ د كانيادا ھشكىرن

شەقىن رەش و درىز، ئافز كرن

ئۇو ھندەك شەقىن رەشتىر كرن

ھەمى گاكا

ئىزائىل ب رك و داڭا

سىمبىلىن خوه وەربىددەت و

"مېۋانە ل جەم بويك و زاڭا"

لى نە مىن... ئۇو نامىن

كاروانىن رۆزى و ھەتاڭا.

*

ته دلی خوه کره دهريا و پیلین ژ دهريا یی دره چن
 باران يا ئهنيا مه دشوت و رىكا پىنگا چين مه دخوت
 كەھى يىن بە فرى وە كو ترسا تۆپ و بومبا
 ب سەر وەريسى بزىم بادانا مه دكە چن
 هە ۋە گورپىن مه گورگ و حە فن
 ئۇو زىمارا ئاوازا بىنۋېك كە چن
 كە چن.. كە چن

كى دويىيتىن ل قى نىف شەقى ول قى باھورى
 شەق شەق كەتن جەرگى تەقى و ب دەتە رى
 ئەگەر دەرسۆكا سۆر نە بىت؟!
 دەنگە كى گوت: ژىچ رايە ئە ۋە بىتگارە
 رۇژا مه يا تف دكەتن، خوينى دهاقيت
 كىلىبىن وى ل لهشى مه دقىچن، دەھبەك ھارە
 دەنگە كى گوت: دەرسۆكا ھە بىتىدارە
 خوى يا بىتىدارە دەنگە كى گوت:
 خوين يا د تىلاندا دكەلىتىن
 پاشەرۇژا ب دزىكىيە دگۈنۈتىن
 دەرسۆكە كا پر ل كارە، ئە ۋېنە دەنگە كى گوت:
 قىبىلە يا مافى هە ۋارە.

*

زاروکه کی دکه ته قیزی

ئەشك يارى يا ب روويىن وى دكەن و

بى پى دكەن به فرو ئاگر

ئەۋچ جىهانا بى به خته يا مت و كر

ئەۋچ دىرىزكە شىنى بىت

ھەر كۆمەك سالا دووبارە ل مە مىقانە

وە كۆ نېيىزىن كالى من

چارمىكىيا خوه ل بەر دە رازىنگىن مە ۋەددەت

نا چىت ژىر

مالىن مە يىن خوش و ئافا

جارەكا دى كرنە چادر

چادر

چادر

ج

ا

د

ر

دى زقپىنه ۋە ..

ئەز باوه ردكەم ھەر دى زقپىن

ئەڙ زەمانە

نە زەمانى خەو و خەونانە
بىهنا دەيىت.. من گوه لىيە
پستە پستا چادرانە
چادرىن مە ب دەقىن
ئەقىنداران ھەمبىز دكەن
چادرىن مە زارۆك دېن
گيانەكى گەرمى تىدا و
خودان پىنۇوس و كاغەزنى
دخويىن و دنفيىسن و زاوىزى دكەن
چادرىن مە يى ژىير كريين
ھەمى دوعا و سەرمەزار و رېكىن كەقىن
چادرىن مە نە كت كتن
وەلى رەفن...
لەو دى زەپرىن
ئۇو
دەمى دزقپرىن
ئەم دى رۆزى ب لەپا گرىن.

* * *

وان

وان.. زارۆکەکە، زېپەری گولى نازکترە.. ژ ئاڭا كانى يىن زەلال پاقۇتىرە.. ژ ئەقىنىيى
جوانترە.. ژ ئازادىيى ب ھېيەتىرە، ئوو ژ ئىيانى خۆشتەرە. رۆزەكى، عەقەرەكى سىتەور
دادا هنداشى پرچا وي.. تىرۇڭكىن رۆزى دەگرىن.. بەفرەكا سار مالا خۇه دانا گەھىن وى
و ژ نشىكەكىيە سىيمەرخەكى خۇھ ل بەرۇنا وى دا و سرت فرى.. بلند فرى.
ھەكول ئىقشارى ۋەگەرايىم، تەۋەتلىكىن من ل جەھى خۇھ بۇون.. خەمىن ل سەرەتكەن
كومبۇويى و كاغەزىيىن بى سەروبىر.. جىڭارەيىن تۈوتىنە فەل و فانۆسە كا گاز تى نەمايى،
غەدارەيەكاكا بى ساجۇر و خەونىيىن پىرت پۇويى. ھەمى تەتلىكىن من وەك خۇھ بۇون...

دناقبەرا دلىن مەدا

چەند سالەكىن رەش و تارى و بى بارانى

چەند پەيچەكىن

پىرى خوين و نە بەرپرسىيار و نە زانى

دناقبەرا دەستىن مە دا كەشتىيەكە

ھەمى سىپىدا سەر بەرە و ژىير دەدەتە رى

گورزىن گەرمى و بىدەنگى يا كىلبىن سپىرى

ھەر رۆز ژ نوو، رك و داڭان ل بەر ددانى

دناو کهشتی دا گوچه نده

بویکا ره قاندییه و زاها

میری زیندانه کا کوره

ژمه یې دووره ...

دناقبهرا چاقین مهدا

رۆزه که یا ۋەشارتىيە و

دەمى دھىتن خوين ژى دباريت

هزار دز و جەردە ھەر رۆز

هزار جاران كريت دكەن

دەستىن خوه يېن پىس و گەمار

ل ستۇويى وى دەدن و بىتى شەرم بکەن

ھىدى ھىدى ..

بەرهە ئاڭابۇونى دېھن.

*

ھەقپىرا من ..

ھەر رۆز دەرويىشەك مىقانە

تە سەرىن خوه نىشا مە دەدەت

ئايەتىن خوه بەرهەزارى ب مەقە دخوينىت

دەقا ل سەر ئەنىي دەخشىنيت

ئەق دەقىن ھە، ھەر ژ وىنى چادرانە

ئەز يىّ دېيىم، ئەو لىقىن ھنگقىن ئى دبارى
ل بەر دەنگى دەھۇلا بەفرى يى دله بىيىن
گەرمى ئاۋى يى ئى خوارى
ئۇو تىيەن يَا بۇويه قرو جوانى يَا خوارى
ئەز يىّ دېيىم..

ل شوينا چىرۇك و لاڭزە يىن زەنگ و بەنگا
ل شوينا لاي لايى لاندىكىن دايىكىن دلسۇز
ل شوينا بويكىن لاستىكى و يارىيۆكىن ھەنگا
ل وەلاتى من..
زارۆكىن ساقا و بى گونە
دەمى رادىبە وەستىكا
فېر دېنە دېتىنا ئاسنى و ئاڭرى و دەستكىن تىقەنگا.

*

ھەقبىرا من.. ھىقىيەكا دچاۋىن تەدا
ژ ترسادا سەمايى دكەت
كتوكتو، وەك بەلگىن پايسىزى يىن زەر
ژ نىنۆكىن تېلىن مە وەريان
وان يَا جوان..
دى من يى پرى ھۆزان
تەمهت گۆيا زەمينى بۇو

هه رۆژ هندهك ژی دبوهۆزى
بو زارۆكان دەھلیا، دبۇو نان
بچووك د بۇو، بچووك دبۇو
هەتا بۇوي وەك پرته قالى
دەھبە ژپشت چادران ھاتن
ژ بن نینوکىن مە دەركەتن
ب دزيكىيە دلى من خوار
ئۇو بو من و تە مان ب تنى
چەند تويفكلىن پرته قالى!
*

هەقپىرا من نەكەى نەكەى
ثېير بکەى.. ۋان زكىن زل
كانى چەوا مە دادعورىن!
ۋان چاقىن وەك چاقىن مە د زل
بو پارىيەكى نانى سۆتى!
ئەقىن دەھبە ..
هەر شەق شەقى ئاڭز دكەن
ئۇو سېپىدى ژى شەۋان دكەن
چاقىن مە لىك بەرزە دكەن.
*

وان يا جوان ...

ئەۋە زەمانە، زەمانەكە پەرە ژ دزا

تەۋە ژقانىن مە يىن خۆشىي

يىن كرينه ئالفى بە فرى و باهقۇزا

ژبىركە ناڭىن مە يىن پەركىن

درەوىن مە پشت گوه پاقى

بېبە ئازا ل جىينىكا ئاڭرى و ئاڭى

ل تەناھىي

ل پە راڭى

بو مە چىكە خۆش ئاوازا

ژ جانى نە مرى و پىرۇزا

ژ رىنە پە يىن كوردىنىي و خودان دۆزا

ھە قالىن مە ژقاندارن، چاڭھەرىنە

بىگەھىنە ئىك، ل دەواتا عە فرى و ھە تاڭى

ژبىر بکە، ژبىر بکە

ھە موو تشتىن ب مە قە نۇرسىيابى

ھە نگۈرى يَا شەقا مە ل پشت خۆقە ھىللايى

پاپۇرا ئە قىنا پېت پېت

ئە و زەقى يىن ل سەر بەندەرى مایى

يىن نىف كىللايى و نە كىللايى

ژبیر بکه ئافا دگەل ژەھریئدا شىپلايى
ئەقىنا ب رېكىقە شلقىياتى و نىقەرق مائى
ژبیر بکه ...

ژبیر بکه ھەموو تشتىن كريت
ئەوين خوبينا پىنگاۋان دمىت
لى ژبیر نەكە كو تو ژ نفشنى كوردانى
جى ئەزمۇنا پر درىئا مەزدا و يەزدانى
سۆرگۈلە كا ئىكانە يا بى تو خىبا ۋى زەمانى
ژبیر نەكە، ئاخى و دۆزى
شەقا ئاڭرى عشقى و نەفرۇزى
ھەموو نۇزان
خەجى و چىا و پىل و سىپان
زىن و زىندان
چاھەرىئە و تو كلىلا دەرگەھانى
تو ژيانى !
*

دەم: ئىقشارىيە
جە: قۆلاچەكا قەھوھانەك ھافىنييە
ئەز يى دېيىم جوانيا تە و
گەشە لېقىن گەرمە رۆزى ھەفرىكىيە

کراسه کی سپیی دبه رتے و تو یا ب تنسی

نیرگزه کا دبہر بہ رچہ ما پرچا تھا را

دلی تھا دین پہ راسیادا خوہ دھلے لاقیت

بشکورپینہ ک مونالیزی

ب ہر دوو لیقین تھے هشکہ

لاوه کی کورد دچائین تھدا یئی دھلپہ ریت

ب شیخانی ..

تو خہریبی و دھردی خہریبی باش دزانی

تو شیری و بھکا شیرانی

تو دھنگی و سہر میرا ہمی دھنگانی

ئہ ز دزانم دی ہیئیہ فہ و گولان چینی

زاروکیں وہ کو تھ دخہ ریب،

دی کہ نینی

چافہ ریمہ بھیئیہ فہ

ئاگری داندھلی گھرمکھی

کھوین خہوتھ راکھیہ فہ

زہنگلا ٹیانی ب ٹیانی لیدھیہ فہ

تو خوہی و ئہ نجامی خوها عہ گیدانی

جانم، تو ٹیانی.

* * *

کەفانەك

دەمى سوارى ترس و برسى
ل سەر مژیلانکان بلەز و سرت
چوارگاھى دكەت
ھينگى سەرما دى نىچىرا پىنگاۋان كەت
دى سترانىن بەكرۆكان بىت
ھزار خەم دى ل سەر لېقىن شۇر بەر بىنە ھەۋ
ئۇو ژ ھەۋىكىي، دى خەمەكا دى يَا كەسك زىت
ئەۋە ئەز و ھۆزانا من
كەمانەكا فرت و پرت پرت
ل سەر تىلىن بىدەنگى يَا ئاوازا وى
گەلەك پەيقىن ھۆزانقاۋان سەتماندىن
تەۋ سترانىن چىايى شرین
ئەۋى ئاخ لى بۇويە گۈرى و لەش پەبرىن
ئازراندىن.. ئەشكىن چاھى سەرەلدانى و
بشكورپينا رووپى رۆزى
ژ نۇوقة خواندىن، ھىقى و ئەقىن.

* * *

سترانا برسییان

هه رد همی برس دریز ببیت
دی ئاخفیت
هه می پر تین له شی برسی
دی بن ئه زمان ...
ژ برسی برس دزیتن
برسە کا شە رقان
برسە کا پر گرنژین و مشت ژیان.
*

دهمی ژ برسی شۆرەش بین
ثېیر ناكەن خويينا رشتى
ل بهر دە رازى ينكىن ما فخۇرا و
خوها بە رزە ل ناڭ پىكىن خەباتكە ران
دی دەمی كەنە سىیدارە و
رووپەش دی بنە منارە.
* * *

تىپىنى: ھىقىنى ھىزا ۋى ھۆزانى ژ ھۆزانە کا (ممدوح عدوان) ھاتىيە وەرگىتن.

پاراسایکولوژیا

پیره میره ک ل په را فا گوندی گازی دکه ت
دی روزه ک هیت
دزمن دی ژ نیقا خانی زیت
ژناف بوری بیین خوینا مه دی زیت
دی ژ سلاچین هه قلان زیت
دی روزه ک هیت
که قالین برسا زاروکا و
میناکی گریا زه لامان بیته رادیو.

.....

خورته کی لاو ل نیقا گوندی گازی دکه ت
دی روزه ک هیت همی سه روپوش، دی فرن
کون دویپشک دی بنه ته لار
رۆژا تۆلەھە کرنی و پاقرەکرنی
گرنژینی و سەرخۇبۇونى
دی هەر ھە لیت.

* * *

ملکه چى

تۈرىنا من ئىشەۋ وەرە

ئەز نا نېم

دا ژ لىقىن مە بىزىت ژيان

دا پەيغان ژتەرا بىكەم رىستك

ھۆزانەكا نۇو بىكەم كىدان

ھۆزاننا من:

ملکەچكىرى يَا لىقىن تە يە

ئۇوج جاران

ئەۋىن دەۋپۇف

يىن زك زل و

ئەۋىن مل پان

ل سەر لىقىن خامەيى من نا بن ھۆزان.

* * *

چاڻيڻن خه نجهه ر

هه ردوو چاڻيڻن ته خه نجهه رن
داگيركه رن

ب هه مى شيانا ده نگئ خوه
گازى ستير و ئاسمانى دكەم
د لال و كەپن

هه رؤژ دهين و پنهنجه را مه زي من دگرن
جگارىڻن خوه تم دكىشىن و
ھيواش وەك بزدم بادانى
ل من دگەرن
پىنگاكا من:

ٿٺه نگەكە لويلى يا وي سار و چپکه
ئوو نيرگزىن بهر به رچه ما ته دقاليه و گەش
وەك سيلاثان ..
خوه بهر دده نه سه ر ده ستي من

هه قالا من .. و هر دو ببین به لگه ک
ژ بوهارا سه ره لدانی
ئه گه رهات و خوین بو تیه نشک
د خوین به رین ته دا مه شیا
ئوو ته چیا ژ من نه گه ریی
خه و نین خوه بیین مور هلگره و
به ندکی گولاڭ و نازداری یا خوه بېرە
دی من بیینی ل بابلە کانی
وه کو بايی بەزى دله بییزم
ل ناڭ شەھیانا بەر خۆدانی

ب
ه
ر
خ
ق
د
ا
ن
ى

* * *

ئۆمۈد

هۇ ئۆمۈدا ژەرگى زەمینى ب سەركەتى
دۇرى رىچۇونا شەپۇلا و تەلھىن سەررى
شەق كىرى رى و
تم دايىه رى
هۇ ئۆمۈدا ژەلى ھەزاران دەركەتى
دكانيا چاخاندا بۇويه نان
بۇويه قىيان ..
قىيانەكا گەلەك مەزن
ئاشكى داندۇلى گەرمكى و
ژەلەمۆرا ئاڭرى
چق زى پەشىن
گول بشكورىن
ب گوھكەت جىهان
سىيس بۇو بىرىن .
ئەۋلى لى يا وە گوھ لى دېيت

پرتیئن سترانا رۆژییه بیهنا رئى دهیت

يا گارى دكەت:

هەزارىن هە بو خرفە دبن؟

بو نا رازن؟

ئەۋە هەزارە كالە پېرىن بى تەنويىن

ئالە نالا زارۆكىن رووگول لە بىرن

درووشىمەكى ب ئەنىي فە يە

نيقەك ديارە و نيقا دى دبن دەرسۆكىيە

نيف بەرزە يە

بريارا داي نانى بخوانن!

نان

نان

ن

ا

ن

نان.. نان.. نان

* * *

نان

ل بهر ده رگه هئی ماله کا ٿي بازيرئ من

خهلك د ريزن

هندهک رئي خافن و گيڙن

هندهک لالن، هند پريڙن

ئهڦيٽ مالي...

نه كچه کا جوان هئي هئي کو هيٺڪه نئي

نه ستانين عشقئ دٻڙن

نه ئهڙ شهقه شهقا بويکا بارانئيه

دا توقل و شريئن بدھنئي

هه مى دريزن

ئوو يئي ليڙين خوه دميڙن

ئه وچ تشتئ سهيره تيڻه؟!

ئه وچ چيڙا خودائي يه پيڻه؟!

مala ههنئ...

خوين يا دته نويرا وان دگه ريت

نانى دپڙن!

* * *

که‌فاله‌ک بی‌سه‌روین

ل اوی منق ئەزا دترسم شەقا دھىتن

شەۋەكا رەش، بىٽ هنافە

دەۋەبەشە و مشتى لاق لاقە

سەرانىن گەورى يا شەفەلا و

ھەرا يا دەنگى ئەخچەما

پستە پستىن مە نەشىتىن، ب ۋەشىرىت

ئۇو ژۇورا تە بازىرەقانى بو دگۈنىزىت

برىقۇ...

ل سەرسىنگى دیوارى

دىكۆرە، رازاي ب كوبارى

تىلا جەلەبکى ياخافە

ئۇو وىئىنى من

ل بەر دفنا تە بېھنا زى دھىت

پۆستالەكا ژېھر سەپىتكا

ھەر رۆز مۇويەكى ژۇوردا دھىت

ژوور تیکدا یا بموی که ۋالەك
بى سەروبن
كە ۋالەك بى ھەتافە
رېشالۇكىن كۆلەتىي و سادە يىي
ب سىنگىقە گەشتىرىن نافە
دېيىن ژ رۆزئاڭا
دەرگەھى مە دى ۋە بىت و
بايەك دى ھىت..
بى مشتى مسک و گولاقە
لاۋى منق ئەزا دترىم
دەرگەھى مە بى دايياقە.

* * *

نان و برین و بشکورین

۱۹۹۲ - ۱۹۹۴

ج : ۱۹۹۰

رەقىن ژ چاقىن بشكۈرىنى

چېكىن بارانەكا ھور و تەنا
داۋ داۋ پرج و مىيىلانكىن من ماچى دكەت
رووبارەكى خورت و سەرخۆش
ھۆزانا من... د مۇز و مۇرانا ۋى چەرخى
نەزوك و سىتەمكار بەرزە دكەت
نالەنلا شەھەرەبانى و پەيپەن چاقى مىھەرەبانى
نۇلا دەنگى دەھۆلەك دوور
گوھ و دەرۈونى من قەدكەت
سترانىن چاۋەریيَا دېيىن
ھزار دەرگەھىن خلوھىي و كۇفانا دىزىن.

.....

ئەقە توپىي!

شى نىف شەقى

پەنجەرا بىرا من دقوتى و من و خەوى دكەيە دىمىن

یان بوهارا نافی تهیه بوویه تاگه رم
لهشی من د خوه و هرپیچایی و ناجیت ژ من.

*

ل رفژه کی .. ئەز و تەم بووین
ب دویف کرگریوکا عه فرانقه مە دکره غار
زە قىيىن بە يار
خوينا من دکره جامىن بە لگە چلىا و تەنا ۋە دخوار
گولبه رفژان .. گلى دكىن ل رەوشىا رفژان
ئەزل پەخەکى .. تەم ل پەخەکى
ھە قىركى بۇو ..
ئۇو .. تەمى ئەز بە رزه كرم
ژ رفزاندا دىم و بالا تە دوور كرم
وېيل .. بى پىناس
ل سەرتىلا بزقە کا دەنگ و هريايى ل خوه دگەرام
ھەرج زە قىيىن زىن زى پەقىيائى
من ب وىنە و خامەى كىلان
ج بەندەر و ئىزگە و رېباز من نەھىلان
بىي كاغەز و دەنگ و پەيام
ل تە دگەرام.

*

ج مرؤقى به فرى ژرقا، ب جاددانقه كرييە بهستى
 برس ليخورى و هيلايى ب تنى چەرم و ھەستى
 پيرهەقى يا ژئى دزين رۇناھى و راستى
 من هۆزانەك كرە درووشم.. كرە ئالا و
 چكلاند ددهستى
 ئوو.. هيشتا ل مافى خۆ نەپرسى
 بلا ژ جقىنكى دەركەفيت
 پيسىتى لەشى وى پىلاقە
 تم.. تم ژ توخمى ميهانە
 بهرەن بوها رەواھەن
 زيرىن مە مشتى گيانە.

*

بشكورىنا من.. يىن بەرزە بۈوەن
 تو ب منقە و ئەز دناظ تەمىدا
 خەم.. خەرزى مىشانە ب ليقىن مەقە
 ج خەما مە گورزەك لىدا
 ئىكا دى خوه ل جەھى ويدا
 يىن بەرزە بۈوەن
 تو ب منقە و ئەز و خەم دناظ تەمىدا.

.....

من ههولدا ته ژبیر بکه م
وهك زاروکى ژ نوو ژ داي دبیت
رويس و پاقژ خوه نوو بکه م
دهري روزا خوه بو ميغانه ك دى فه كه م
من ههولدا ته بکه مه به لگين پيتنى و زهر
دناف دهنگى پاييزنيدا
من ههولدا ته بکه مه نيرگزه كا هاقينى
ل رهخ رووباره ك هشك و زوها
كركه م پيلين چاف و گوها
من ههولدا ته بکه مه نان
ددهستى زاروکه ك برسيدا
بکه مه په يف..

دنيقبه را هوره باي و برووسيدا
ته بکه مه خمه كا سفك
ل نافه لاما هنافىن خوه
يان ته بکه مه خولىيە كا سپى
ل سهري دوزا جگارا خوه
وهخت من نينه..

هيتله رئ بوويه فروكە و ل هنداۋ سهري من قىزىنه
د پىكا مندا پر مەيمونىكن..

بیهنه ژی دفریت

وهخت من نینه و زاروکین من د کولکیفه

زک گریدایی و برسینه

خۆ، لبه کا نانی سوتی ژی مه نینه.

*

من ههولدا ته زبیر بکه م و

ئەم دېھرزە دناظ جىهانا خاپىنۈكدا

ل سەر دەستىن پې به سۆزىن مژۇ مۆرانا دەۋىكدا

تول من دگەرای دا خوه ب بىنى

ئەزل ته دگەرام دا خوه ببىنەم

لى...

ل رۇڭىھى.. گۈلۈكى ئەز كىرىبوم ھىلىينك و

زەرزۇرۇيىيان خاتىر دخواست ژ گۈلشلىرىن مەتىينى

ئەزى ب لەز بۇوم

سەركەفتىي قادا هزر و بىرىن خوه بۇوم

من كىرە غار و دەستى تە ژ دەستى من قەرسىت

پانەوەستام

نالىينا تە دگوھى مندا دلەيىزى

پانەوەستام

وېىنى تە ب چاھىن بە فەرېقە دەيىسى

پانه و هستام

دبزیم .. د و هستام

د که فتم .. د هه ستاب

ئوو .. پانه و هستام

هه تا تو بوبویه گیانه و هر کی ئاقرمویشی و خه م دته ئالیای

ب پر قىئى و فرياد و گرى .. من تو هينلاي

هىدى - هىدى، تهنا ب مرى.

*

هه رزوی پۇزى

بوبومه ئىخسirى نقىيىن دقويچىكا ئەقىنا تەقە

بوبومه تاكەكى قريايى، ب قورمى دارا زىينا تەقە

بوبومه رۇندكەكا و هريايى ب كانيه شكا تەقە

كەوهكى پر قە به قە ب بوبوم .. دوورى يا تە لالكرم

ميرگە كاشىن و گەش بوبوم .. دوورى يا تە هشكىرم

شەقە كا گولانا تىر ستىر و تافە هېيى بوبوم

هەگبە يە كا مشتى پېيى بوبوم .. دوورى يا تە زۆها كرم

چاقە رىمە بهىيەق

بهىيە ول سەرسىنگى من بنقىيەق

بوهار و خۆشى و زيان ب تنى ئەون يىن دگەل تەقە

ئىدى چ خۆشى مە نەمايە ل ۋىرە

لی.. ئۆمۈدەكا دووجان يا ل نۆزاننا
تهڭ رىكىن گەرم و ۋەكىرى يىئن بۇويىنە وارىٽ ھۆزاننا
دەفتەرکا خەم و خەونىئىن خوه
من يىئىن كرين پۇچۇ و بەروارىئىن ژفانا

.....

دې كەنگى هيىٽ
ژفانىئىن مە ژە تورپە بۇون
پۇچىڭارا مە يا دىگرىت خوين
دنەف پېلىئىن پرچا تەدا..
خەندە و
دېدە و
عەشق بەرزەبىن
ئىشەۋەرە .. ئەز نانقەم
تەختىٽ من يىٽ سەرەخوييە ژگۈرۈزىئىن خەوى
وينىٽ تە يىٽ دخەيالىدا دزىيت و ۋەدزىيت
كۆ هەست پى دكەم ھىشتىا دەرىزىدا د بىزقى
جەھىٽ تە نا گىرىتن كەس
من بەسسە كۆ ب تەۋە بېزىم نىگايەكاكا ب لەز و بەز
نىگايەك و بەس.

* * *

ئەو بازىرى ئەز باش دناسم

بازىرى ھە.. ئەز باش دناسم

چاقىن وى دەهلن

ھەفتى و ئىك جاران.. لەھىي يى داعويراي

ھەفتى و ئىك برييان سينگى وى يى كرييھ كوتان

نە خەونىن بەفرى و نە مەزىقە يا (رۆك)

لىقىن وى يىن قەشاۋى د بن پەرپىن شەقىقە.. رامۇوسايىنە

ھەفتى و ئىك ئادەم ب بەرتەنشتىقە نىقىتن!

ھەفتى و ئىك سالە ئاڭز ماى.. هەتا ھۆسا دامايمى زاي

لى..

پشتى ئەقىنەكا دىۋار، روو يىن وى سۆر كىرين

چاقىن وى كرييھ دىمەنەكى سۆريالي و

پىنگاقيىن وى ژېھر دۈورىي زەركىرين

دىلى وى يى بووييە دەرگەھى مىنگەفتى

ب ھازاران كەس لى ب ژۇوردىكەقىن و دەردكەقىن

دەستىين وان ب زنجىرىن پانتۇرانقە..

.....

ئەرییا ۋى بازىرى
ژناخى زارۇكىنى يا وى دەركەفيت
ئىيقارىيان دەمى با دەيت.. بەلكىن پايىزا دگۈنچۈن
ئەۋ بازىرە.. دەلنك درپيايە و دەھمەن بىرىندار
ژگەرمادا.. خوين ژ دفنا بوهارا وى دەيت
ژ شەرمادا.. بىلبىلىرى يىئەقىندا دفن خوار دېيت
كەس نەكارىت بى دەستوورى لى ب ژۇوركەفيت
دناڭ تىكىن دەرگەھى را خوه ۋەدىزىت
نەرییا ۋى بازىرى
ژناخى زارۇكىنى يا وى دەركەفيت
كەربەكا ھەى.. كەس پى نزانىت
ئەقىنەكا ھەى.. ھەموو پى دزانى
ئەزىل ۋى بازىرى.. بى قىزە و دەستوورى
سینگى وى دكەمە تەخت و ھەتا سېپىدى
بى پۇندك قەمالىن
بى غەيدىدىن..
ب ھەقىرا دنىشىن
ئەز دزانىم — ئەۋ بازىرى باش دناسىم — يى بېيەرە
خەمگىنە

زه نگینه

سته وره

لى... نزانم:

كا ئەزب ھەمى ھىز و ۋەزەن و كەنيا خوھە

بىّ بىيّبەرم.. يان خۆدانى بەرەك گەورم.

.....

رۇزەكىي.. پۇزى تېلىن من دىڭاشتن و

رىكان لەق ل پىين من ددان

ل بن پەپىن نەفەدaiي يىن - ۋى بازىرى باش دناسىم -

من پەنجەرا تۆرىنەكابىسىت و ھەفت سالى ھەزەند و

ل ئىقشارىيەكە تەنا و بارانى

سینگى وى مينا چىچكەن دەقەفسكاكا دەستى مندا

- ئەو دەستى بى سەربۆر - يارى دىكىن

گۈنىشىنا وى نۇلا بارىنا گوللەيان بۇو

ئۇقانانى گەھىنى خوينەكابىشى بۇو

يا بىننەلمايى و پىر ئىشان و خۇش

ل بەر بارانى وى ئىقشارى پەرچىن مە ھەرىدۇوان تەپ بۇون

پىكىخە نۇوسىيان

خۇش.. خۇش، وەكى ئازادىي

دۇور.. دۇور، وەكى خۇشىي

د ناقبه را ئازادىي و دوورىيىدا.. خوشىيە كە
ژ پىكى مەيى خۆرتىرە
ژ بەزنا تۈرينا من نازكترە
ئەو تۈرينا - بىست و ھفت سالى يا - ۋى بازىرى
باش نەنياسىت
د زقرقۇكا كەنى و گىريا مندا سەرخۇش د بۇو
ل سەرپەلىن پاشسىتۇتنا من سەما دكر
جار دبۇو سېتافك ب منقە
جار دبۇو دەنگى باى
ئۇو سترانەك دلسۇز دكۆت:
ژىنكىن زكپر.. ئەۋىن بى مىز
ئەو زارۇكىن بايىن خوه نانىاسىن
كەنیا وان درووشىمە كە ب دىوارانقە
ئۇوى.. ئۇوى.. ئۇوى
ئەو بىيىنن نانى وان ب بىزكانقە
ئەو بەھەشتا بنەفши و دوور
رېكا وى نىف گافە
ئەو مىرچاكى هاتىيە كوشتن ژ پىياشە
وەرن تەنا ددل و چاقىن مندا بىنۇن
ئۇوى.. ئۇوى.. ئۇوى

ده‌می ستران پرت پرت بموی و هه‌قدیتنا مه بمویه خوی
 تورینا من - ئهوا بیست و هه‌فت سالی يا - به‌فر..
 ۋەرەشىيا يە ب هندهك داۋىن پىرچا ويقە
 حەلەيا.. حەلەيا، بچۈك د بمو
 هەتا بمویه برىئەكا ھەودايى و مشتى ئەداۋ
 ب ئەنیا بازىرىقە بو ناڭ
 - ئەو بازىرى ھېز نە نىاسى -
 چەند ھەولدى ئەو زى وەك من باش بناسىت
 لى.. بو برىن و نە نىاسى
 ئەن:
 ئەزى نىزىك پىيغەنۇسىيائى وەك دوورىي
 ژىقەقەتىيائى.. وەك ھەمبىزكىنى
 هيىشتا زى تىر نە بمويمە و
 بىهنا ئەداۋا برىئى ل من خوش دھىت وەك گولاڻى
 ھەمى شەقان دخەودا دبىن
 فريشته كا سپى ..
 مينا كوتى ل ئاسمانى بۆشايىي دفريت
 ده‌مى رادبىمه قە .. دبىن كو چاۋە
 ب منقە ناڭ
 چەرمە

خهريته يه

سلاقه

ژئ تىر نه بويمه و ژئ تىر نابم

توريينا من - ئوا بىست و هفت سالى يا - بويمه برين

هېشتا بازىرى نانىاسىت

لى.. كى نابىزىت ئەز برينم و توريينا من بازىرە

ئەو بازىرى ئەز باش دنياسم و ئەو نانىاسىت !

* * *

ژفانهکی دی

من هه قالهک هه بیو
به ری سه ری من ببیته دوو
به ری دلی من ببیته دوو
به ری خهونا من و خودانی من .. ببیته دوو
من و وی ژفان دابو ئیک
ل بهر مه زیقا ئەلندەكا خوناڭگرتى بگەھینه ئیک
ئەز
ئەو
ئۇو ترپىن دلی برىندار و عاشق ب تنى
دزىن شەقى مە نە بىين
مە ژفان دابو ئیک
ھىدى .. بى پېئىن
پستە پستى نوو كەينە قە و
كۈور - كۈور ھىقكەينه ئیک
من: دوو شووشە يىن مە يى و پەرداغىن ۋالا
شىانەكا ھەلوھشىايى و خەربىبىيا سالا

کرنه دبیبیتکا چاقیدا و ههقدیتنی دپاخلا مندا

سەمايەکا تەبگرتى دكر

ئەزى قرۇم.. وەك برسىي ھەقدیتنا

تۇلا دۆزا ناڭ بازارىن كېين و فرۇتنا

رۇذىن بەھىن

دئ ل سەر لىقى دستارەكى مت و دامايمى

سترانا بشكورپىنى بىيىن و كەينه ئالا

د بن كەفسى منقە پەرتۆكە كا بېرھاتنا و

سترانا پالا

نيشانىن پرسى و يىن سەرسۇرمانى و

قەبارى خالا!

ژبو داوى يا ھەۋۆكىن بەرزەبۈويى دناف مژىدا و

گەلىيىن كور و نهاڭ

دئ ئاوازەكى گەرم لىيەم و لاڭزەيەكى ياخى بىيىزم

داكى ئاقىن مەند و سىلاقلۇن خەوتە بنىيىزم

....

دەمەكى زوو

من ھەۋالەك ب تىنى ھەبۈو

سېپىدەھىيان مە ل ھەقدۇو سلاڭ دكر

رۇذەكى:

دناڻ بوهاره ک خه ملدار و ڙکه سکاتی پر

بوهاره کا ڙنسکافه د به فری و هربووی

هه موو گوتگوتک و ٿر

هه ڦالی من.. دل خوه به رزه کر!

ب هه ڦپا.. ب هه ڦپا مه سترا نین عشقی دگوتن

مه.. ره هیئن که رب و کینی ڙچاقان د دوتن

مه.. تیقه لی یین ساویلکه دسوتن

لی

ل ئیفاریه کی.. هه کو ئه م پیکفه نیف سه رخوش

گولله یه کی ڙقانی خوشیا مه که رافت..

ڙهه ڦ دوور کرین

ئه م کوور کرین

ئوو.. ڙقانی هه قدیتنا مه یا سپیدی، بو برين!

ئه و، نه مری و نه ماي.. وی سروودا مرني دستراند

ئه ز، نه مری و نه ماي.. من سروودا مرني دستراند

ل هه مبهري ئیک.. یی هیف دکه ینه جی ڙقانی و

به ری دارا حه زین دیرین یی کرمی دبیت

ئه ڦ کرمی هه.. وہ ک ده هبانه، ڙبن پین مه دزیت

وہ ک فانوسا (شاتر حه سهن) خوه دگوھوريت

چهوا مه بقیت

هه قېيىن عاشقان بۇونە شەرگەھ
خەنجەرىن تىز بۇون پەناگەھ
نه رىئك گۈزىن و نە بوھارا حەزان گەشبوو
نه قەھرەمان تىنگزىن و نە رووپى خائىنان پەشبوو
ل ھەمبەرى ئىلك
کوور.. کوور، سەحدىكەينە ئىلك!
كا كەنگى، ژقانەك دى — يى خۆشىيى و تەناھىيى —
دى دەينە ئىلك.

* * *

سترانا زاروکه کا توفکفروش

دهست و تلین به فرا سه رخوش
بو چبکین بارانه کا هوور.. ستaran دگون
کول سه ر سینگی وئي تهنا بيت
نولا په لان.. پر گهرم و خوش
ئه زى گهريده و پى سوتى
دناف کولانين بازيره کي و هکو من يى
پيتي و په روش
زاروکه کا چاف خهواره.. سپيدى من ديت
چهند پنتكين ته پ و سپى
ژتىكين کنجرىن ب له شيقه
دته ييساندن، گرنثينا نانى دمه زيدا هېباره
قەند.. قرمقات و بىپاره
كىلبىن سرى
چاف و لىيف و دهست و پى يىن وئي دله يزاندن
پيرق يىن به رزه ته لاران، شەرم ژى دكر
ئەلندا بوهارى ژبه قوقج د بورو
سەھم ژى دكر

ته‌ڻ شوڙهش و سه‌رهه لدانان، سوچده بو دبر.

....

هڙ.. شرين

ئى چيائى پري نان و خوين و ئەفين

گوه بدیره

ده‌نگى گيتارا من يا تيلقه‌تيايى و فرت

برسى دژه‌نيت

مه‌نجه‌لوكىن بيريقانان

هــگــبــهــ پــرــيــنــ هــوزــانــقــانــانــ

خــهــوــخــانــدــنــ .. ســتــرــاــنــاــ پــرــتــ وــ بــيــهــنــاــ تــهــ

ڙــخــوــرــاــگــرــىــ يــاــ ئــاســتــاــنــاــ كــوــلــكــتــىــنــ مــهــ دــ فــرــيــتــ

هــرــ زــارــوــكــىــ بــرــســىــ بــبــيــتــ

هــرــ زــيــنــدــاــنــاــ ئــاــفــاــ بــبــيــتــ

هــرــ هــوزــانــقــانــىــ لــاــلــ بــبــيــتــ

ديــمــيــ تــهــ بوــ دــبــيــتــهــ ســتــيــرــ وــ دــبــيــتــهــ ئــاســمــانــ

دــبــيــتــهــ نــانــ

دــبــيــتــهــ قــيــاــنــ

دــنــاــفــ ئــاهــهــنــگــىــنــ گــرــنــثــىــنــىــ وــ تــنــگــزــيــنــىــداــ دــكــهــنــيــتــنــ.

....

پــكــ وــ رــكــ رــاوــهــ ســتــامــ .. مــهــنــدــهــ هــوــشــ

ل هەمبەرى وى زارۇكا تۆفکەرۇش
تۆفك.. تۆفك، تۆفکىن خۆش
شەرەنىخا سەمفونى يَا دىزى برسى
پارچە پارچە.. د گوھى مندا سەما دكى
من ئىزى پرسى.. هو شارەبانا پرى خەم
تە چ دەقىيت؟!
روو سۇرا دەنگخۆشا شەبنەم
ل من زېرى و گۆت:
من ستران د ۋىن
بالەفر نە ۋىن
من بەخچە د ۋىن
كەمپىن پەناهنداد نە ۋىن
كۆش و كەنيا دايىكا خۇھ دەقىيت
ھۆقىن جاددا و زكىل نەۋىن..
من ئىزى پرسى:
كامە سترانى تو دىزانى؟!
بشكۈپى و گۆت: يَا بابى مەزن بارزانى....

* * *

رهوش پیشمه رگه کی

پیشکیشه بو شه هیدی نه مر مه حموده تیزدی

نیفه شه ڦ بوو ..

ده می ده رگه هاتیه قوتان

پسته پسته ک.. هر وه کو باي

دنیکین ده ری را ب ٿوور دکه ت

هه یش ڦه گو بوو ..

به رازن دهیں

ب دزیکیفه هلباسک دبنه پشتا گوندی

ده ڦ بهش و روناهی کزن .. مه زیا ددزن

دکه نه دناڻ قا فکین گرتیدا .. هه تا درېن

ل وی نیف شه ڦی

پرنؤیا خو هه لگرتبوو

چانتکه کا هندہ ک میویڙ و

نانه ک و

چهند فیشه کین کت..

ب مليقه بوو

خودانی پسته پستی چوو.. گازی دکری

ل هیقیا تنه:

هه موو دهندگ و چاڻ و ئاوهز

زه ڦیئن سوتی و خرابه ره ز

هه یش ڦه گوو بوو

د پیليلن شه ڦیدا به رزه بوو

ده می سپیدی.. چافا ڙ چافان پرسیار د کرن

کا.. کيڻه چوو؟!

پیشمہ رگه بوو

پیشمہ رگه بوو

....

وهک نینوکان ڙ جه رگی تبلیئن مه شین دبوو

مزیلانک دکرنه لحیفک و

دده ریا چافین مهدا د نفست

ٿيو پیغینگین ب زکی ڦالا تاري د بري

چرا و نان بوو

ڙ په قین دهستي وی ئاڻ دزا

گولا باغي ئه ڦیني بوو

دناڭ بەرييکىن ئالادا
گۈوز و باھىقىن هيچى يَا بۇو
هەر رۆز سېپىدى چاھەرى بۇو.. كۆب گۈزىن
پەر ئۆمىد بۇو.. گەر ب تىنگىزىن
لى.. شەقەكى
ھەيف قەگۇ بۇو
ژ دەقى تەھنگا پىسەكى
چەند گوللەيىن ب ترس و لەرز
سىنگى وى يى تەمەت چىايى مەتىينى
كونكۇن كرو .. راوه ستاندىن وەرز

.....

دگۇتن.. لەشى وى بۇ ئاگر
تارى رەۋاند و رۆزى ژ سىسى يَا خۇھ شەرمىكى
دگۇتن.. لەشى وى پىرت پىرت بۇو
پىرتىن وى ژى بۇونە ستىر و
پىرى چىا و گەلەيىن تارى رۇناھى كر
دگۇتن.. پىرى دەستىن وى شەكرۇك بۇون
مام نوئىل بۇو
پەز و رۇناھى و گەرمى بۇو
دار و بەرھەم و زەقى بۇو

دگون..

ئوو گەلەك تشت ل سەر وى د گۆتن

مە نە دىت بۇو!

لىٽ مە دزانى.. پىشىمەرگە بۇو

پىشىمەرگە بۇو

* * *

هەفالى چووى و نەزىقىرى

دلى من بىنۇيىكە و دى كەنگى سواركە ؟!
من بى زانى
دى رۇندىكىن چەمى دىجىلە و
كەزىيىن چىايى شىنگارى.. هېلى و باركە ئى
دى بىرسى يىن قىق و قارقچ
ل قونتارا چىايى سپىرىز .. هېلى و
شىو حەز و نيازىن روپىت..
دى بەرثنا خن خوپىل و قۆچكە ئى
ھۇ.. چاڭ ھنگىقىنى و سمبىل زەر
خەوارى دىگەل خەشم و گەمارى گۈزگۈتى !
گەرتەۋ بەشىن لەشى بېھى
نەشىيى دلى ژئاخى ۋەكە ئى!
دى كېفە چى ؟!
بىيى پىناس و چانتىك و قىن
بىيى ناسنامە

بیّی بیرهاتنین زاروکینی و واری شرین

دی کیفه چی؟!

دلبهرا ته.. ئهوا چاقشین

ئه و

جى ژقانى هەمی جاران و

لەحزه يا خوشيا دىتنى..

ل هيقيا تنه.. ل ناڭ باخچەي

ما تو دلددەي.. دخەما وەركەي؟!

....

بزقىرە هەقال:

جهى تە دجقىنگا مەدا يى قالا يە

پەرداغى قەنداشا دردى

ژوھەغەرى.. بکىشە دەرى و پېرتكىنە

داندۇلا مە.. ل ھەلاتنا ھاتنا تە ما يە

ھەكۆ بەرەك ژ سىنگى چىاى گرېل دېيت

ل شويننا بەرى بىرىنە كا گەرم ۋە دېيت

چىا.. ب دار و بەرین خوھ چىا يە

بزقىرە هەقال

مالا مە يا نىقەرۇ مای ب تە ئاقا يە

دی کیفه چى؟!

ئەگەر بۇز بۇ ھەلەمۇر و
چاقىن دەلىر و راستگووان شەوتاندن
قەد نە ترسە ژ خوين و مرنى
مرن.. تۈرىنەك پىند و قەشەنگە درېڭىكا مەدا
نەمرييەكىپا شەھنارى و ب ناڭ و دەنگە
د چاقىن زارقىكىن مەدا.

....

بىزقىرە ھەقال..

دىلى من نارنجىكەكە و دىبن پەراسىيادا دىلقلەيت
دەگەل ھەر بىننەل كىيىشانەكى
پېڭىكا پىزىڭەھى كورت دېيت
ئۇو.. دەگەل ھەر بىننەدانەكى
گولەك دچاخاندا گەش دېيت.
دى كېفە چى؟!

بىنەنا ئاخى

ژ پەرچا تەيا حەۋىس دەھىت و تە دخوازىت
كىزگىرىيۆكە دەھەفكا ئۆمىدىيەدا پادزىت
ژ بى ئۆمىدىيى - بى ئۆمىدىي يا وەغەرا تە -
بىزقىرە ھەقال.. ل ھېقىيا مەنە
ھەموو ھەزار و زەقى و شۇڭ

هه رج جهی تو قه ستکه يي .. گونه هبارى !

چونکو هه ڤال ب ئه نيا تهق

كوردستان يا بوويه دروق!

* * *

خەجىٰ و دەريا خوينىٰ

زنجيرىن ژەنگى بشكىنە و خوه رزگار كە
ژېگە و قەكىشىا دونيايى
گوھدە دەنگى ترپىن دلى و
دلينى يا لايى.. لايى
ئەقە ئەزم ل پشتا برووسيا سوار بۇويم و
جانى من يى ل بن سميىن ھەسپىن دين دلهيزىت
ئاڭرى مرنى بەردايى و نا هييت رايى
هايى..
خەجا منى هايى
ئەزى هاتىم ھىۋاشى يا با و
تەۋامۇزگارى يىن بەيدە يَا
ب دەمە بەر با
ئەزى هاتىم .. ژوارەكى گەرم
ژ شەرەكى ب شەرم
ژ خەمەكا دووبىارە بۇوېمى
ژ عشقەكا گەرماب دەنگى گوللا ھشكبۇوېمى
لېقىن خوه شۆرنەكە .. خەجىٰ

گوهین خوه بهل نه که .. خه جي

نه گرنژه و نه گری

په زئ کويقى .. ژ كە سەرا مە يى مرى

ئەز يى هاتيم تە بېھ قىنەم ...

لى ... گە رەمە

گە رەمە

گە رەمە

ئەز نىزانم كىقە بەھ پەم

ل خوه بگەپەم .. يان ل تە بگەپەم

بىيەنا من ب دەرگەھان نايى

هايى .. خەجا منى هايى

ئەزى هاتيم تە بېھ قىنەم و

بازدەينە سەر دەريا وانى

يان زى بچىن دوپىلىكى دونىيا يى

گە رەمە گە رەمە و نە سىامەندى جارانم

ئەو عاشقى پەھلەوانى كەس نەشىيا يى

كە فەر

چىيا

دەريا

تلخىن بە فرى و هوڭىن سەر پى

شەقکری بىٽ و گوھ نەدابىٽ
قارۇچەكىٽ قى چەرخىمە
چەرخىٽ خوينىٽ
بىٽ كوشتنىٽ
چەرخىٽ برسىٽ و بىيىدەنگىٽ و فرۇتنىٽ^١
بىٽ شۇرۇھشىٽ و شۇرۇھش دۇتنىٽ
پىيىنگاكاھىن من سىسىت و خافن.. يىٽ كەتىمە
ئەزىل كىٽ بىگەرم.. يىٽ سەرنەرم
بېھىت و مە دىگەل خوه بېھەت
دىٽ كىفە بېت؟!^٢
زىكىٽ من يىٽ بۇويە تەنگ
دىٽ من.. كىيلبىن تىزىكى
پازما من يا بۇويە زەنگ و ناۋىي من يىٽ بۇويە دەبەنگ
عەشقىا من.. شعرەك بۇو، خوانىنگەهان يا ژېيرىكى
دېبىزىن شاخىٽ پەز كويىقى يىٽ شكەستى و
زكەسەرا مە يىٽ مرى
ج بىكەم.. دەرىٽ بىرىنىٽ قەكىرييە و
دەستىٽ من ب گەرتىقە شلبىو
ئەزىٽ هاتىم.. تە بىرەقىيەم و دىگەل خوه بېھەم
دىٽ كىفە بېم؟!^٣

پى تارىيە و يىن بەرزه بۇين
مە چافكىر كوچكى ئاگرى
لى ئاگرى.. ژ لاوازىي دكىرە گرى
ھلۇو بېرىن.. دەقى دىرۇكى يى بەشە
تىرا مە و پەز كويىقى ھەيە ..
كى چ ژ مەيە ؟ !

.....

هايى .. خەجا منى هايى
كەس د ھەوارا مە نايى
ئەم ب خوه نەبىن
ئرسا من.. نە پەز كويىقىنه
كا بى شاخن يان شاخ ھەنە
لى ترسا من دەبابەنە

وەكۆ كوليا ژ بن پىنگاۋىن مە دفپن
وەكۆ روندكا دناظ چاۋىن مەدا دگەپن
كى خۆشمىرە كۆ بىشتى بىرن و ھەرن .

.....

ئەز دزانم دى تە رويس كەن
دى تە پىس كەن
دى تە ژ توخيبيىن ۋارى دەركەن و بەن

لى... چ بکەم

خەنجهرا من دچەرمى سىنگى وان ناچىت

خەنجهرا من.. ژيو سىنگى من يا باشه

خەنجهرا من.. خوارن خەمە و ئەز ھەر ھەمە

ئۇو.. مال و حال ھەرتەپاشە.

....

ئەز دىرۆكى ژ كىفە بىيڭىم .. ھەر يى لىيڭىم

ئەقە دەمى جوگرافيا يە

چ زەمانا نە دادايە سەرچەقىن مە و

ب قورمىن مەقە نە تافيا يە

ما چ ما يە

ژ بلى هيقييەكا تەرل نۆزانا

ثىلى پەيقىن عەشقىرىتى يېن ناف ھۆزانا

هايى.. خەجا منى هايى

ئەز يى د ترسم.. تو ل ژقاندارى يَا من بمرى

يان ئەز ب چۈونا تە بىرم

ئەز يى د ترسم هيقى بىرىت

ئۇو.. كەس د ھەوارا مە نايى

هايى.. هايى.

* * *

تیهنه و وهلات

" ههزارى ..

ژ لیفین قه شافى يىن زاروکان دهست پى دكەت"

بلند دبىته په رسگههان و دبىته ئاسمان

بىزارى .. ژ پىخواسىن برسى دزىت

پهنا دبهته بەر بوشايىي و دبىته لهيلان

بانگى مەلا

گورپيا پەلا

بەيانىمەن بويكىنى يا نانى و تەشقەلا

كەنى و مۆرفىن

كۆۋانەكا هەرپ دزىت و دىلدا پىر

دهست قوتان و تلىلىدان

برىئىن دەرەھەكىرى يىن كەقناھە و كوير

ئەو بريئىن ژ خوها ئەنيي و پەقىن دەستان

قەدبن و قەدبەقە و دېنە گۈزىر

ئىچارىيان دەمىي پۇز روندكان قەدمالىت

دىيمىن داماىي

گولین و هریایی

دهواتکه رین کوچکا ئاغای

خەونىن بەستى و هيقى يىن چاقەرى مایى

دېن بەرخۇدان و تەۋەئەلند مالبچويكىن

ھەپق سپىيىدى ژى دزىت ژيان.

....

وەلاتى من:

ھەرچ دەمى بوهاره کا ب لەز و سەرپى

خوه ل بەر بەزنا تە فەچەماند

ھەزار د ھزا تەدا د بن با

دناۋ زك زلىيىدا د زەلەيىن و

تەنويىرەن ئانى د بن خرىنيفك

تەۋ بىرسى يىن مala وان يا بەھەشت كۆلک و

ئۇورا زاخايىنىي گويفك

دەستا ژتەپا دقوتن و ب ناشى تە ..

مەلا بانگ ددهن

كەنيشته زەنگلا لىىدەن

دېيىيە خويينا سۇرا لهشا و ديتنا چاڭا

ل ئىچارىييان .. قەدگەرنەقە دەست قىيىزى

زابقىكىن وان ژ برسادا دكەنە قىيىزى

ئەگەر بقىن تە پاقزكەن.. خوه پاقزكەن!

دەشارتىنە ھەموو جەريفك.

وەلاتى من:

ھەر چ دەمى بوهاڑەكا ب لەز و سەر پى

دىنگۈزىت ..

ھەر ھەزارى دەرىيەدەرە

ل بەراھى يا شۆرەشا نۇو خەباتكەرە

گوللەيە

خەنجەرە و خوه گورىكەرە.

تىېنەشكى ئەز يى گرتىم و رووبارى تىېھنى

ژ جۇكىن خوه يىن ھاتى دىرسىت

كانيكىن بوهاڙان.. شەرمىن

من فرەكا ئاڭى ژ چاڭىن زەمانى خواست

زەمان.. زەمانى بى شەرمى

زەمانى كوشتنى و خوينگەرمى

زەمانى بىسى.. بىسما كورىك

ئەفە خەنجەرا منه.. خەنجەرا كەرب و كىنى

خەنجەرا تۆلەكەرنا زىنى

ددەستى مندا ددانىن خوه يىن تىز دھوسىت

"يان دى مرم.."

یان دی دهقی برسی گرم "

....

وهلاتی من:

شهقا دهیت و چرا و خهتیران همبیز دکهت

خه ما دهیلیت.. هیقیا دبهت

ئووژ دیمی ته یى تفقى، گول دبارن

لى دیمی من.. کى دنیاسیت؟!

شوین بريينین چەرخا فەلهكى و زهرگەھىن ژ پشتىقە!

نى.. ئەزىزى وەك وە خۆدان بارم

نى.. ئەز شەھيدى پىكا پارم

زابۇكىن من ژېھر ھوقىن برس و بازارا

فەدجنقى.. ھەناسە ما يە د دفنارا

ئەز ب جانقە يى بوويم گومان

ل من هندا بۇو.. ئەز نزانم

ئەۋارەيە.. ھندە سالە مە ژىپا ددان

خويىن و گيان

يان مەريخە..

ناشقى وى كرييە كوردىستان!

گونه هباری

خه ما نه خو.. تهنا بنفه
چ پیلانا.. ل همبئری ته ناکه م زبنفه
مرؤفه کی چه پ پهیره و بوم..
داکه فتنی و گوشه گیری یی متکریم
هه رژ ده می قه راقوشی..
ده قی من یی گریندایه و تو گوپالی خوه ئالفدهه
جار پشتا من
جار چافین من
جار دلی من
پقزی سه د جاران زکی من پی تاقی دکه
ئه گه ر بیزیم .. کو تو ده هبه
هه می هه ستین ته دی لفن
ته ڻ هوقاتی بیئن ته دی نفن
دی رووبارین دليني ڙ چافان بارن
ئه ز و هک ستوروخوار.. و هک راستی بیزه کی کچکوک

و هك هيئيemin باب شه هيدين سرهه لدانها

جاددين دهوك

دئ ليقين خوه ل سهريك گه زم

بي گونه هبار.. نه توی ئه زم!

ئه زم

زك و دهقي من بي شهرمن.. چهند د هارن!

خه ما نه خو .. قهد دلى خوه نه هيئله ژ خوه

تهنا بنقه..

ئيلچيin ته.. بلا ل كچيin كچيin بگهريin

بلا ژ پرېيژان بگهريin

هندي ئه ز يي ده قگريداي

تو دئ ميني مل و زك زل

ئه ز دئ مينم.. گونه هبار و هر يي چاڭكول.

* * *

تبليين نه رم

" - ئەيى.. سەيباب

دە راوهستە .. تو ل چ دگەپى؟ !"

شىنىش شەقى دھىي و دھەپى

تو شەقپەستى .. يان گوينى؟

ل دۆر ۋان خوارنگەهان دزقپى

- گورگى كەدى .. تو ژ كىفە تى؟

ما نزانى حەس حەسىئەن شەقى .. دېنە خۆدى!

- من چ كرييە؟ !

بەختى وە مە من نەگىن

ج دزيا وە من نەكريم

ئەز سەيدامە ..

سەيدايەكى گەلهك (موفلس)

گەلهك (موخلس)

ھەفت دەۋە

ھەفت زك

دچاقىن مندا يى دكەن گرى

ژیلی ئەوی ژ برسا مرى

ئەزى ھاتىم.. بو وان ل چىيىن نانى بگەپم

توب خوه دزانى.. ئەز سەيدا مە و

دەست و تېلىن من يىين نەرم

ھەتا نەھ.. ژ بلی خامە و تەباشىرى

نە چۈويىنە سەرچ تىشتى رەق يان بى گەرم

لى دەمى برس ببىتە سەرمىرا بازىرى و

ژ چاۋىن قوتابىيان ببارىت..

ئەۋ تېلىن ھ.. ئەوين نەرم

دى بن خەنچەر.. دى بنه پم.

* * *

تونههاتى

ل رىكا ببابانا پر تىهن

مشەختىيان فرەكا ئاڭى ھزرهتە

ل ھلامەتا برسا ئادى و زارۇكىن زك ۋالا

ئۇ دەستى ل بن گوھى پالا

پارىيەكى نانى ھزرهتە

ئاڭرى ئاڭ

گولى ھەتاڭ

زەقىيى باران

ئەقىندارى.. سوحبەت و بىرھاتنا ياران

ھەركەسەكى ثىن ھزرهتە

لى ڦينا من، چاڭ و ديتنا تە ھزرهتە.

....

ھەكۈ دەھىم و ل سەر سىقاندى

مالا مەيا ل بناقا گوندى دراوهستىم

ئۇو.. سترانىن ئەقىنىيى دېيم

ئايمەتىن عشقى دىن كليل
 قفىلىن دەران شەرمىن دىن
 پسته پستا ب دزىكىقە ژىن دەھەمەنا
 كەزاختن و مزەيت و تەۋ شەۋەرۆكا
 دېيىتە بلىل
 دېيىتە ئاوازا سترانەك دلسۇزەك و
 خۆش و مەللىل
 دارىن بىبەر
 رېكىن بىسەر
 ھەر كچكەكا دل وەكى بەر
 دېنە بەفر و دەھلىيەن و ب كودى دكەقنى.

....

رېڭىزى هەلات.. بۇوقە ئىقشار
 سىسىبوون گول و زەربىوون زnar
 بۇرى يىن خويينا رووبيى رېڭىزى يىن ئىيقتىن
 چپ چپ روندك ژى دەھىنە خوار
 ئۇو.. نەھاتى
 چاڭەرېبۈوم بەھىيەقە و
 دەرى خلوبىي يا من قەكەى
 پرچا رېڭىزى من ئادەكەى.. شە كەى

بشكورييني ژ هردوو ليقين خوه بگفيشى و
ژ خەمىن من پا بکە يە مەى
لى.. نە هاتى

چاھەپېيۈم.. گولىين گەنمى بکەمە رىستك
ھۆزانىن قەند بکەمە پشتك
ئىبو رۆزەكى
ئەگەر خەوي دوو چاھىن تە كرنە هيلىن
ناۋى شەقى بکەمە ئەقىن
تەۋ عاشقىن ل هيقى يَا ژۇنانان ھشكبۈرۈن
ل بەر بارانا سۆز و پەيمانان قەرمىن
باژىرەكى ژ هيقىيان ئاقاکەم و
تە تىدَا دامن شەنگ خاتوين
لى.. نە هاتى

من هزر بۇو.. تو دى ھەر هيلى
دى ستارانا ھەقدىتنى بىي
مەشكا خۇشى يىن زىيانى كىي
ھەر مام و مام.. ئۇو نە هاتى
من نە دزانى.. بو رىكەكا دوير خەلاتى.

په شیمان نه به

په شیمان نه به ..
هه یف هه ۋاله و .. جگاره
دېرۆكا كۆۋانەكا كاله
ئاسمانى مە مشتى سىتىرە
سىتىرىن بىدەنگ .. بى پۇناھى
سىتىرىن رېشىاى
سەر كورسيكىن ۋالا و بى پى
بى بىناھى
ل قىرە ..
ل قىرە يا هەمى ئاگر
خوينا د تبلاندا بۇوى بەفر
زقانىن مە .. يىن بىڭۈنەھ
ل هيچى يا ماچا و خۆشىيا دۆتى
ل بەنداد سۆزىن نىف فرۇتى
دنابەرا پىا و گافا
ل سەرئەنبا بەھى يىن هەر رېڭ بۇوينە شاھى

بىّ بهنىشتى پهشيمانيي دجوين و

فه دجوين و سه ركه فتنىن ساده و ساقا

ئاخ خ خ.....

دى وهره دى .. بشكورپينا من

بشكورپينا ليقين كەمى

ليقين كراس رەشا و زك برسيا

دەربەدەر و بى خانيا و

ديتنا عەزىزا ل سەر مژيلانكان بەھى

دى وهره دى

گەر تو نەھىي .. يان نە گەھى

ئەز باوەردەكم کو دى هەرھىي

دىھىي .. سوباهى.

....

پهشيمان نەبە .. گولله كەس نەناسە

ئەڤە دلى منه و پرچا بشكورپينى

ھەفرکىيە ..

سەرا گولله يەكا بىيانى و روېيت

كەنگى گولله شەرمى دكەت يان دترسيت

— ترس مەرگى دزانە —

ئەڤە مىنا منه و دەنگى ئەثىنى

ئەقىنەكا گەلەك مەزىن..

نىقەك قېرۇپ و نىقەك خەون

ئەۋەچ صەنە؟

قىنىف شەقىنى

ژقانى ماقا مە تىيەك دەدەن.. دېھون

مالىئەن ھەفت دەر

پىدىقى رەھوپەوا صانە

لى..

برس پەزىكە و دلسۆزى يَا قىرىپۇزىگارى

ئاوازەكىپەر كۆمانە

ئەقە كەنیا منه و مىنە ئىنىنى

زىن خۆدىكە و خۆدىك ئاڭىپەر بىرىنى

بىرىنىن جادىدەيان گەورىن

جادىدەيىن مە ھەموو زىن.. زىكىن ۋالا

ل سەر سىقاندى بەرزەبۈونى و ھافىبۈونى

بىزازابۈونى و مشەختبۈونى

ئاڭىر د بن

شۇرەش و ۋۆلکان ھورپۇ د بن

گەرۇپ د بن

مەرۇپ د بن

مروققین ریکی بەرنەدەن
ئەگەر بەردا.. گیانى بدەن.

....

پەشیمان نەبە
مرنەكا كەسک و بى ژان
يا ژ دوورقە دھىت
دابپیرا من.. مەشكى وى ۋالايە
برىئىن سەربۈرىييان دكىت
ل بەر دەرگەھى.. دوو زارۇكىن
نە.. سىئە، چوارن
ل ھىقىيەنە باپى وان بىت
دى كەنگى ھىت؟!
عاشقى پەيقا دلسۇزە
مېھقانى ئاخا پىرۇزە
ئۇو.. ئەنكىيدۇ!
ئەنكىيدۇ ئەقۇ داقۇزە
ئەز دزانم مرن يَا دھىت
ژ نشاكافه.. ژ سەرى كولانان ب سەر دكەقىت
ژ بن پەنجەرىن ژقانى عاشقى دەردكەقىت
دبىيە باران.. دبىيە كۆتر

ل سهربانی مالان داددهتن
ل بهر ده رگه هین نان ڏئ کويشي
ل ناف خهونين هه موو هيقي
دبيته نيشان و دادکه فيت ب هينزا چويشي
سيزيف وهستا
ئهڻ منا نوى.. ئهوا ڙنوى بي رانه وهستا.

....

هه رچ يا گوتبيه ته بکه ..
ته يا کري
تو دبن به فريشه د نقشتى
هزار قواناغ ته د کرنه ئيڭ
چيا چيا.. ده حل ده حل ته يي بپري
ل بهر ئاسمانان يي فري
لي ده مى بىزنه ته به سه.. تو يي مرى
بىزنه نه شيم
نه شيم - نه شيم .. سروودا ئاشتىي نه بيم.

....

په شيمان نه به
هئز مه هه مووان گوتن هه نه
ئوميدىين بارزانىي نه مر.. نه ديره نه

شەقان د سۆزىن

ئەھرەمەنان د كۈزىن

پەشىمان نەبە

بىمىنە و ھەر ھەبە

رىكىن تەنگاۋىيان كورتن

تم بۇ پىشىفە .. تم بۇ پىشىفە

كاروانى يىين مە ھىز خورتن

ئەگەر مرنى ئەزمان ھەبىت

گەر سته مى چۆگان ھەبىت

گەر بەندەرى ژقان ھەبىت

گەر بارانى توغان ھەبىت

ئەگەر زەقىي كۆغان ھەبىت

چەرخا فەلەكى زان ھەبىت

برس ..

د هزار و ئىك مىناكاندا دكەلىت

دكەلىت و دكەلىت و .. دكەلىت.

ئەقى كىشى زان يى دەيىنى و كورپە ھەنە

تم بۇ پىشىفە و سرۇدا ئاشتىي بېزەنە

ھەر جەكى ھەزار ھەنە

شەھىد ھەنە

خهباتکه رتیدا دمشنه و
شورهش و سرهه لدان هنه.

....

پهشیمان نه به
بمینه و هر هه به
دلبه رین مه رقان هنه
دهشت و زنارین عشقا مه
تهڈئافزنه
دلین مه زی مشت کورپنه
پهشیمان نه به ..

* * *

وینه بین جه‌زنا سه‌ری سالی

(۱)

دهمی رته دورو

دلی من تیکدا دبیت به فر

دھه‌لیت و مینا روندکان ژپینگاوشین من

دھیتھ خواری دلۆپ دلۆپ

گھر جاره کی.. ته ببینم

یان ئاوره ک ب دزیکیفه

ژچاوشین ته بزیت بلورو

دلی من..

دبیتھ بەلاتینک و دیمی رته ژی

دبیتھ گلۆپ.

(۲)

من تو دقیّی و هکو هه تاڭ
 د جەرگى زقسىتانا رى دا
 هەر ئىڭفاران ..
 ل خەربىبىي دكەتن سلاڭ
 گەر تو بەھىي .. دى من تو قىيى
 وەكۆ گيان
 وەكۆ ھۆزان
 وەك بەشدارا پارىي نانى و
 ھەموو كۆغانىن نهانى
 دى من تو قىيى .. وەكۆ مروۇڭ
 وەكۆ سۆز و جەرگ و ھناڭ
 لىچ جاران
 من تو نەقىيى تشتى ب بازار
 نەقىيى پىلاڭ.

(۳)

ل شەقا جەرنا سەرى سالى
 تېلىئن من و پىكى مەبىي
 چاڭلەكانى دگەل ھەق دكەر

چاقین ته رشی ..

دناف دهريا پیکي دوازديدا

سه ما دکر

دهمی تبلین من بوبین "یه هوه"

ئاگری مهی .. دهنافین مندا ۋە مرى

من هزر كر.. كو تو مرى

لى .. سپېيدى

ل بەر خۆدیكى و وان سەروچاقین دەگرى

من ھېڭىكى

شەمالكەكا شەنگ ياخەل لىايى و ۋە مرى

شەمالكەكا دى ياخەل جەھى وى ھەلكرى.

* * *

هەقدەردى

وەکو گەردىن موگنانىسى
دېيىكە نويسىيانىن ئەز و تو
ل ھەمبەرى عەقراڭ رۇ — رۇ
ب دەنگەكى تىيىش.. سترانىن بارانى دېيىشىن
ژخوها ئەنىيى نانى دېيىشىن
ل بن كاودانىن برس ژى دبارىت
ترس ژى دزىيت
گازى دكەينە قامچى و بومبا
ئەم نامريين و
نامريين و
نا مريين ...
هزار ئۆمىيد مە چاندىن و
هزار بىيلا يىيىن ل سەر بەفرى مە فرائندىن
مە ژەنگى زكىن قالا
ژپەرنىگى يَا ئەنیا سالا
ژكۆۋانىن ئەقىنداران

ژ برينا لىقىن بوهاران
سەمايەكا قەشەنگ كاركر
كە ستووى كۆلكىن ھەزاران.

.....

دېكە نويسيايىنه ئەز و تو
ئەگەر ھاتو مويەكى ژ جانى من
دۇور بۇويى
حەزىن كەل دى جەمدن
بىرهاتن دى بىدەنگ من
مala بەقان دى خورت بىت و
نىقه — نيقا ژ راستىي ترۇ
دى بىته ئاوازا رىكى — رىكا پىرۇز —
ھەروھ كو بەفرا بۇهارى
ھىدى — ھىدى دى حەلىيىن و
چپك — چپك ژ كۆپىن مەتىن..
ھىينە خوارى.

* * *

دۇو دلى

يا ژ خوه يه ..

خوه د سەر كەسکو سۆرى پا نە ھافىزە
تۇ .. تويى و دى ھەر مىنى
دېيت .. تو خوارىنین سقك بخۇى
دېيت .. تو پرچا خوه بکەى كارى و
شىو پانتۇرىن كاوپۇى .. بگىزى
لى تو .. ھەر تويى
چاقىن تە نقادىنە و خەونان دېينى .

....

يا ژ خوه يه
دكا بىيىنەن دانانگە هاندا نە نېھ
ل سەر جادىدەيان، گا قىن خوه فر نە ھافىزە
سەما يا "رۇك" ژ بەزنا تە نايى
ماچىن ل سەر لېقا دەريا و
ل بەر مەزىقا "مايكل جاكسون"
رووپەن تە يىن سپەھى و نازك

دی داھکەن

تو.. نه تویى

ئىكى دى يى يى ..

....

ئەو لېقىن خوينا من پېقە

خوناڭ رى دكەقىت

ئەو لېقىن گۇتىن من بلا و

بلا يا خوه ھىلائى ب رېقە

درەو رى دبارىت

درەو..

ھەزارەكە ھەموو دشىئىنى

مەزارەكە ھەموو دھىئىنى

مخابنى وان لېغان.

....

بەرى خوه ژمن نه وەرگىرە

ئەو كراسى تەنك و كورت

ژ بهر نىچىرا چاقىن منه

ئەز دزانم.. تە دېقىت ھېقىكەمە تە و

گازىكەم كا سۆز و پەيمان؟!

كانى ژقان؟!

دا پیئیه کی بدانی سه ریئی دی و
جگاره کا دی بکیشی !

....

ته دفیت بهنیه فه و بچی ژی
ته دفیت ل سه ر زهندکا من رازی و
عشقا من ژ دلی خو پاقیی ژی
ته دفیت دچه په ری مندا بمینی و
خهونین ژ من دور ژی ببینی
ته دفیت پشکه ک بی ژ من و
ببیه هه فرکا من ژی ..
ته دفیت تو .. تو بی وئیکا دی بی ژی !

....

يا ژ خوهیه ..
تو تويی و دی هه ر مینی
که سه ک دی
وهک من تو نا بینی
سیقان ژ باغی وی بچنی و
ئه قینی ژ چاقان بره قینی
بهایی ـ ته .. دمندا دهه لیت
من تو دفیی و هکو ئه ز ههی

نه وەك تە دەقىت

تە كىقە بېقىت.. ويقە ھەرە

دئى كىقە چى؟!

....

يا ژ خوهىيە..

تو ب تەنلىق قادى دگەرى

بى پىناس

بى ئارمانج

بى ئايىندە

ل دۆرتە وەرىخوە دزفلى

مینا كۆترا ئاسمان هيلى

كاروانىي ژ رەفيقە مائى

ماسىا دوور بۇوى ژ ئاقا دەريا

ژىير تە چۈوينە نافىن چىا

ئىقشارىيان.. هيىدى گاڭ كورت

دوعا ژ خۆدى دكەي ب پىا و

بىدەنگ.. ل قورنەتى دكەيە گرى.

....

ل من نە ۋەگەرە

میناكىن درەوان د ژى كورتن

توكیب.. دلوقانی نزانیتن

بهري پهشیمان ببی.. و هرهه

چاکولی.. نیشه کا که فنه

ئه زی پهشیمان ببم.. ها

رووی بپیاری قاییمه

ئه ز دزانم.. ته ئه ز دقیم

تو زی دزانی.

* * *

باران

ئەۋى ئاشق

دۇھى سېپىدى ژ خەو ھشىار بۇو..

بى دەولەمەند

عەشقىا گولا و وەلاتىنىيى و زەقىيىن شىنبۇويى

عەشقىا پالا و باوەرىيى و ھىقىيا قەبووپى

ھەلگرتىن و دانە دەستى ئاخا ھشكبۇويى

خۇھدى خەباتەك درىېز بۇو

گۈپالى وى ژى درىېز بۇو

سەروکانى يىن ئاقى گرتىن

ب ئارى مala خۆ بوياغ كر

ھەمى ھىقى

دتويركەكى دەر گىريدايدا بەندىكىن

خو باران ژى

باران.. مشتانەكىن

....

ئەوی بارانفروش..

ل جادده و كۆلانن بازىرى.. گازى دكى

باران.. باران

بارانه كا گەلەك ناياب.. گەلەك ئەرزان

ھېشتا ل ئاسمانى ۋەگرتى

ژيو شويشتنا مالىئن گەرم و دەرگەھ فرەھ

ژيلى حەزا گوهنىلىي و پارىي ئانى

ھەمى تاشتىن دى پە گونەھ

بارانه كا چپك.. چپك

ژناف پەقىشكىن خوهى گرتى

دەرىكىن پان و فرەھدا ما يە گرتى

ھەمى گونەھ پى تافىل دبن

ھەمى دەرگەھ بۇ دەمیننە ل تاق

ئەۋ بارانه رەحىمەتكا خودايىيە

بى ژى بىرىت يان ژى بىرىت بەھەشتىيە.

.....

بازارەكى گەرمە گەرمە و

ھەستا بى ھەستان د بىرىت

ھەميا ل بىرە

كەلا دەمە

پی هشکبۇونا زەينەفۇنى و عىسى دەلا
پاسەپۇرتىن ل سەر تو خىبى شەرمىنبووىي
كەپرىن متبوبىي
دېمىن وەستىيايى و سىيس
چوچىكىن بى لىس
ھەميا ل بىرە !
بەريكىن خوه ل بەر پادگىن بى چاڭ و گوھ
شەمشىرەكى ھەلاؤىستى و
تەقىدا يىن بۇوينە دىمۆكلەيس.

.....

بارانەكا بى رەنگ
درەۋىن پەيمانان دشۇتن
روندىكىن بەيانىاما ۋەدخۇتن
ل داۋىيى ژى..
ل بازارا چەلى.. دھىتە كېپىن و فرۇتن.

* * *

ئارهزوو

تافه ھەيفە.. چواردەيە ھەيفە
دېمىٽ تە يىٽ پرژى خەریب
ل سەر ملىئىن بۇۋىزى گەش دبىت و
ب لىيچىن ستىراننە دنويسىيەت
رىٽ دېپەشن بشكورىنەك و دوو پەيفە
دلبەرا دلبىر دل بەرى
دەمىٽ چاقىن من ئەنیا تە ماچىكىرى
پىيقازقا يَا خەم و كۈۋانان دابەزى
تکىتا چۈون و وەغەرى.. هشك بۇو تەرزى
لىيچىن تە يىن تەر و لەرزى
ھزار پرسىيار ۋىزى دفرىن و دبۇون گناوھەر
ل لەشىٽ من و دلىٽ من و پىين من ددان لەق
چەند من دەقىيا بارانى ل دېمىٽ تە بچىنەم
چەند تە دەقىيا من ھمبىزكەى!
لىٽ دیوار د بلند بۇون و ۋەجە نە د لەقى
زنجىرىن رەق.

نان و برنو

چهند که سه کین راوه ستاینه
ل بهر ده ری مه
بی به نیشتی ژفانا دجوین
هه یش .. یین بووینه همبانک و
سال پیره کی کاله و پریز
بلغه می وی تابلؤیه
ل سه ر ده همه نا په نجه را مه
ته ڦ چاڻ زیقن
ب حرحر و نیقه نیقنز
وان نان دفیت
کتیب دفین
راستی و ئه ڦینی و شانو دفین
دا ڙ بن لحیفکا ده ربیخن نوی روڙا مه
تیڙ و رو هنکن هه رد وو چافین هیٺی یا مه .

....

پيره زنهك يا نايه تىين كولبا هر روز
دكهت نشستى
بو ئه وين خاۋ و نفستى
دا لاوان دل ببن مالبچويك
عەمىڭ كۆزى تىدا قەزىت و بېرۇق
سەرا پارىي نانى ب تەقىيت
ئۆبە - ئۆبە خەلك قەجەمىيەن
كومىيەن سەران .. با لى بىدەت و
سەرىيەن كەچەل
ل بەرتاڭا راستىي بقەلىيەن
داكى دەمى شەرقانىن دىريين ملىيەن خوھ
دkehن ناڭ دەستى
كەس ژقەستى
نە بىزىت ھانى سەربەستى ..

* * *

دنهنگ و باس

تو کی دناسی؟!

گوه بدهت قی دنهنگوباسی

پیرهه قی له هیا دپه قینن

که نیا تاعونی دلگره و لموزین شور

ب تی چاقی هیش دکنه قی کراسی

کراسی ته حسین پیگوتی و مه فروتی

ل مه نه گرہ..

"کائے و کراسی ھفت رہنگی

دا بکهینه بہ رخوہ ب بیدنهنگی"

ئاھورامه زدا هشیارہ و ھمی تشتین قی جیهانی

یین داینه دھستی که نینی

لی رېزگارا مه کووره یه و چ نابینی

لیش و لامیں بشکورینی

گھش نا بن بو دلین ژنهنگی.

....

تو کی دناسی؟!

گوه بدهت قی دنهنگوباسی

میری په یقی

میری هه یقى

میری رۇذى.. يى خەمان و خەوى

بە فرى و كە يقى

كەھى

كويقى

كوتى

ماسى

ھەمى وەرن

گوھ بەهن قى دەنگوباسى

خەونىن ساۋا.. ب چەقىن دارانقە شىن دبن

ئۆمۈدىن نوو ژ دايىك دبن

ب پەھىن سىدارانقە دنويسىيىن

ژەنگى دبن

تەڭ كور و كچىن شەھيدان

ئەوين چاڭ پەش

ئەوين دەڭ بەش

ل بەر سىبىه را كولۇرەكى..

ژ بارانا ئەنبا باپى مەزن بکەۋىت

پېتى دبن.

* * *

رۇزانا

چەمى دىجلە يى سترانىن عشقى دېيىشىت
تلىلىيىن گەورىيا تفەنگان
سەركى زاڭاي يى بو "كانى ماسى" درېزىت
شەنگ دىلانا پېشىمەرگانه
چەند فيشهك و
خامە يەكى سەرلى قۆتبۇوپىي
دەفتەرکەكا بىرھاتنا
ھندەك ژەتكەن سەرئىشى و
ئاسووھك دورر وھك ۋى كېشى
پەيامبەر پزىرنە و باňە.

.....

ژنىن شەھيدان كەزىيىن خوه بىپىن
سەما دىكىن و خەم دېسترىن
ئۇو.. رۇزانا
تۈرىنە كا قەند و قىزىزەر
ژپىشت دەريا.. ژرىيەكە كا دور
ژجەرگى ئاسمانى و

ژناف لیقین فه زایی پان .. هاتییه دهر
ژبو خه مگینین خوشی ل سه ر لیقان نه دادای
ئه شکا در پیشیت
ژبو زاروکین برسی و بی دای نانی دپیشیت.

.....

ئاخ .. رۆزاننا
ئه وین هه نی چاقین تنه
دناف دلی مندا شینبوروين
وهره و خامه بی خوه هه لگره
ئه قه خوینا دلی منه
نامه يا خوه پی بنفیسه
وهره و کامیرا خوه بینه
دایکین جلک رهش و زاروکین پیخواس
پیشمه رگه بیین خانه نشین و گه نجین بیکار
ل هیقیننه .. چرکین ژ فلاشی بهیت و
خه ونا ب خوشیقه بیین
وهره رۆزاننا نه نفه
رۆژا مه يا گه ش دبیت و گه شتر لی دهیت
بیی ته شرین .. خه م قه جه مین
پوسیده يه عه شق و ئه قین

هەمی دکەپن
لی چاھین تە
دیتنا تە

چانتکا تە و کاغەزىن تە
نە د کەپن .. ل سەرلىقىن مە دگەپن
ئەقىنى ل دەف مە كەنابىت
توبىي يادا ئەقىنا مە ..
رۇزانا

* * *

میناکی هه رشه ڦ

هه ڦالا من
ئیشہ ڦ وهره .. تافه هه یقہ
شه ڦ که ٿاله ک هه مرہ نگه
مشت ئاواریں هیواش هیواش و چه شه نگه
ب هزاران ستیر .. دی گرنژن
هه یف دی بیته کولوره کا نه رما گه رم و
ب لفینه کا شانویی یا مونودرامی دی له ییزیت
خه لکین پیخواس و بی ده رسوک
دی هیٺکه نی و گوهدهن مه زیقه و لا فڑھیین
زکی ڦالا
ستیر دی ب هزرانqe بن به نیشت
زاروکین روو گه ش و شه رمین، دی تفكه نی
هه یقا عاشق .. دی به رزه بیت
خوها که فتی .. ل بن پوستال و گورنیں سالا

تهڻ ههڙارين بهريک وان کون
مهڙي ده ريايه کا بي بن
دئ ب دووف هه يقيقه کنه غار
بهيار بهيار.. زنار زنار
برسي و چافزيق و ته نگه زار
ده لنجين خوه ده لنجن.. لئا که ڦن!
ده هبيئن هار و هوقين برسي
ل هه مبهري وان ده رکه ڦن.. لئا ره ڦن!
دئ ڙ پيرقه بن
ههتا ناني.. دکنه پهريک شهپال و خن
هه کو ئيقاري فه دگه رين
بو ناڻ کولکين کوخکي و دووکيلا جگارا
ئوو ده ستا ل به ڙنی دوهريين
خوهي ب له شيفه دنووسين
ئوميء کا ڦه شارتى يا که رېقه بوويي
ل بهر په نجه رئ دگرنژين
رڙڙهک دئ هيٽ
برس دئ مریت
ترس دئ مریت
نان و خوشى دئ ڙ جه گه را که دئ ڦه ڦيت

ئۇۋ ئازادى دى ۋىتە ستوونەكا بلند
بلند بلند.. وەكۆ ئاسمانى دوور بلند.

ھەقلا من.. ئىشەق وەرە
تاۋەھەيىف

ئەز و تو ژى ل بن سىبەرا ئالايى رند
سترانەكا كەربى بىزىن.. سترانەك توند
داکو شەقا مت و بىدەنگ
ۋەلەرزىت و ژى بىزىت ئەلند.

* * *

ژ دله کی همه می کۆفان
مشتى هۆزان و به رخۆدان
ئاشتى و ئۆمۈدىن قەرەستى
ژ رىكەكا مشت ژ داڭا
مشت ژ ناتا
ھېشتا ساقا و
گيانەك گەرمى دناڭەستى
بارانى چپ چپ كۆم دكەم
رۇزى داڭ داڭ خىرقە دكەم
ئۇو.. رىكى رۇز رۇز دۆم دكەم
دكەمە گلوازەك نىرگەزان
ژيو بەرچە مىن هەمى زارۇك و
دايىكىن خوه ب سىينگى وەلاتىفە گرتى
ب خۆراڭرىيىقە بۇويىنە بەستى
دكەمە گولله .. گولله يىن گەرم
ژيو تفەنگا ھەركەسەكى
رېكا وى خۆشى و سەربەستى.
* * *

دز

تو دزى.. يان نيرگزى؟

ئەز نزانم!

ل خوه و تە و زىرەثانى ب گومامن

لى پا دەمىپيرەئىن رەندەكا مە

ل بەر دەرازىنكىن خوه دروونن

قاچكى دجويىن و

پستە پستى ژچاھىن بىدەنگىي درېشىن

پىكە دېيشىن.. كو تو دزى!

.....

ھەرق دېيىم..

وەكۆ دزا، خوه ل بەرتانا ۋەدنۇوسىنى

ئىرانە يىئن ئابرووچوپى ب نيرگزا دكەى!

وەكۆ مىرا، زىرەثانى يا بەخچە يا دكەى!

ل ئىيقارى ژى.. دەمىپەرىن رۇزى د وەرەن

خوها ژاران ددهی بهر کیرا
ههکو سپیّدی خهلك هشیار دین
تو دبییه ئىك ژ هنیّبهند و هنیّرا!
ئەرىّ دزى؟
ئەز نزانم!
يا ئەز دزانم.. نه ئىرگۈزى
لىٰ كا دزى.. يان نه دزى?
ئەز نزانم!

* * *

هیقییه کا بیگونہ ۵

دوھی ل پیغارییه کا درہ نگ
ئے ڈ بازی رہ همی بو گومتلہ ک جوانی و
د سہ ما یا کا دحال چووی وہر ببو
مارشین شہری ..
سروودین بہ رخودانی
ئاوازین خوشی و پہیقین نوزانی
ئاسمانی دوور دا گیر کر ببو
زاروکہ کی بیگونہ هی قہند و جوان
ل ملی دایکا خوہ یا سہرمہست، د کرہ گری
شہ کریک دانی .. تھنا نہ ببو
کراسہ کی نووی زہر و سپہ هی دایی
تھنا نہ ببو
روویں وی کرنہ قبیلہ و
ب لیقین خوہ تھوا ف دکر .. تھنا نہ ببو
دای ری پرسی: جہرگی دایی
ما تھے چ دفیت بو تھے بکھم؟!

رفڈی بینم!.. پاریا پی بکهی
 چیای ل بهر پیّن ته بچه مینم!
 ل سه رپشتا وی غاردانی بکهی
 یان ژی ته دفیت خوه بکه م بالولکا شه کری
 ب ددانین خوه من له قدھی و
 زکی خوه یی برسی تیرکهی!
 ب ئه زمانی بیگونه هی زاروکان گوت:
 رۆژ ب گه رما خۆ هیئزایه
 چیا ب کومتین بلند جوان
 نه شه کرۆک و کراس من دفین
 نه ماچ من دفین..
 یا ژ دل من دفیت!
 بابی من یی پیشمه رگه ژی ساخ ببیته قه و
 تفه نگا وی ب مليقه بیت
 ب ڤی جاددا دریزدا بیت.

* * *

سەفەری چاوچنۇوڭى

لەگەل ھەنسكى باران و لە قوزبىنى تارمايدا
ئاواتەكان لە دەريايى جامەكەي مەيدا
زەنگۈل زەنگۈل شاييان دەكىد
ووشەكانم بۇن چۆلەكە و
لە سەر لىيۇ ئاواتەكان، ھەنگۈينيان ويست
بە منيان ووت:
كامە ھەلۋەتى شرىنى ئەم سەفەرە
ھەستە كانت ئەجۆلىنى و شىعەرە كانت ئەكا بە خويىن
بو لىوانى كېيىكى مەست، بېي سۆراو
زەردەخەنە مۇنالىيزا بو ملکەچ بى
كامە ھەلۋەتى شرىنى ئەم سەفەرە
چاوچنۇوکىم دەكا گولاو
لەزىر سىبەرى قىز
لەبەر سەمفۇنياي ھورەبا و
تۆپ و بومبا و گولله و مژ
چاوهرىي خەونى وەندەوشە و مژدەي ھەتاو
چاوهكانت ئەكرى بە نويىز

بو قیبله‌ی نه و سه فه‌ریکا

شینوی خوا له سیپه‌لکی جوانیدا ببی به مۆم و

بسوتی

هه ر بسوتی تا بزر بی

سه فه‌ر، ئیواره‌یه و ته‌وقه له گەل دلم دەکا

ئاوات، گورانییه و وەك دۆکەل جگاره‌کەم

ھیواش ھیواش عومرم دەخوا

نزيکه لېم

تاکو منيش گورانییه‌کەی خوت بو بلېم

گورانییه‌کەم، لايلای دايکىيکى قژبه‌فره و

ئافره‌تىكە هەموو لەشى بۇويه گۈئ

چاوه‌روانى دەنگى ئەكا پەنجەره‌کە بکاتە وە

گورانییه‌کەم ...

مېزۇوى ئەقىنى رۇزىكە وەكو ئەمرق

چاوه‌كانم چاوت بىزىن

لەرىيى رېبازى گولله‌بى

وەك رم له سينگى مژىنى چاو بچەقى

گورانییه‌کەم هەموو گورانى دونيا يە

سەفه‌ر ئىمرق لى زاوا يە

گورانییه‌کەم كەمانچە‌يە و له گشت شەپى

ئاوازى ئاشتى لى دەدا

لە سەر ھەمۇو رېڭاي نە رى

قەوانى عىشقى راستى لى دەدا

نزيكە لېم

تاڭو منىش گۆرانىيەكە خۆت بولىّم

گۆرانىيەكەم سەنە وبەرىكى كىوييە و

ھەر ئىوارى سلاۋ ئەكا

سلاۋىش ھەر پېشكۇ ئەكا

سلاۋەكان يەكە يەكە

لە بەر دەمى ناخەكەما پەنا دەبەن

دۇورى بىرى

سەفەر بىرى

لالى بىرى

دە تو خوا ھە ئازىزەكەم

سەفەر مەكە، تا گۆرانىم تەواو بىيى.

تا عومرىكى نوئىم بولىّم.

* * *

مرن دگه‌ل ته ژینه

کوڤان.. قاونا هه رویه
روندا.. پیشمه رگه کی بی فیشه که
تامه زرویه ...
چاڤه ریمه بهییه ڻه
وهره و داخوازکه ته چ دفیت
ببمه کوٽر؟!
ل پاییزی رهفا کوٽران وهک خوه دزفریت
خاڻو نه زان
پان ببمه شهڙ؟!
شهڙی هه ردہم دھیتی ڙان
ڙ بلی شهڙی چ ڙی نه زان
ببمه چه تر؟!

ترس ئەوە، نەھىت باران

يان بىمە دەۋى؟!

دەقى من ھشك بۇرۇز پەيغان

ئۇونە ھاتى

وەرە و داخوازكە تە چ دەقىت

د شەپەنیخا من و مندا

ناڭى تەيە تىدا خاقان

گەرتۇ مرى...

مرنا من دەگەل تە يە زىيان.

* * *

ئۇمىد دناظ بوهارىن بەھىدا

بشكوريئەك بىگۈنەھ و ساڭا
ب ئاواران ژىيى من د خۆت
ب خوينى لىقىن خوه د شۆت
ژفانىن من دگەل خۆشىيان
ۋالا دكەتە پەرداغى مەمى
ئوول جەڭنا سالا نوو ۋە دخۆت
دەمى .. عىلنجى يى دەھىنى و
ئاخى بەۋستەك نەمايم
پەيقىن ھۆزانى لى بچىنم
ھۆزاننا من تامەززۇيا پرچا تەيم
ئەز و نامۆسى و كۆغان
ل سەر لىقىا سەفەرەكى يىن بۈويىن مىقان

چانتکا من.. چهند کاغه زین سپی بیین تیدا
هه رج ده رگه هی من فه کر
ده رگه هه کی دی بی د ریدا
خوه د سه رفیین کورت را دهاقین
رفیه کا وه ک ئه قرق دبینم
هه رو لاتی رشی ده ریاز بم
چ بهنده ری ره هین خوه تیدا دچینم
چیا و نیرگز، دچاقین مندا گهش دبن و
خوه ل وه لاتی خوه دبینم
سترانا من، عه قرو باهوزان به رزه کر
فی ریکا هه ...
دهنگی من دگه ل خوه کیله بر؟!
ل هشیار بیونی
من هه ولدا پرتین سترانا خوه قیده م
ری، بعون ئاگر
ژ هافیبیونی بو ئیکا دی
ئاسمان ره شه
ته دیم ره شه
ئه نی جیهانه ک مشتی دومان و تنگزی
په یمانین هه قدیتنا مه بعونه ره زی

ئەگەر ئەزىزى خودان سامان و تەلار بام
شەمالكىن من د چاقىن تەدا نە د ۋەمرىن
ئەگەر ئەزىزى بى پىناسە و بى دەرازىنىك
ل وەلاتى خوھ بىانى بام
پەيچا ئەرى يا لېقىن تە
ل سەرسىنگى من نە د بۇو بىرين
دەمى د ھىم و ل بەرامبەر خۆدىكى دراستىم
دپرتكىينم
ئەز دپرتكىم
شى جىهانى دكەمە گۈيەك
خوھ دسەر بەزنا وى را د ھافىم
ل بەر دەرى من كۆتۈر داددەن صەيى ب دويىقە
د پەون
د پەون
بەرى سىپىدى من ژ خەو رادكەن
زىن، سىتەورە
سال، كەقىن
رۇڭ، دوورە دوورە و يا بى بانە
ئۇو ھىشتا پەو پەوا سانە
بەرى سىپىدى من ژ خەو رادكەن

خه و گرامن

تاما شه رابي دده قى مندا يا ترش بورو

ھىز سه رى من به رنه دايم

ببوره، ئاز نه كارم دگل ته بره قم

يان ببمه دن...

ئەقى ئاخى، گيانى بابى من يى تىدا و

ئەذ بوها ره پر بارانه

دئ ژ سينكى وي شين بن نيرگز

ژ چا فين وي زاروك د بن

ژ گا فين وي په يره و د بن

ببوره ..

ئەز هەر ئەقى، ئەقى ئەز هەي

يا و هرى من تەنيايى يە

ئاسمانە كى مشت رۇناھى و با و هرى يە

ژ من بگەرە دا ئەز بىقىم

ئوو دناڭ خەونىيىن مۆردا بىزىم.

* * *

ل هیقییا گودوی

ل هیقیی بوم

بو ته ژ دافین پرچا رۆزى، شالەکى چىكەم
ل به راهى يا پىقاۋىيا خەم و خەونىن خوه فرىكەم

ل هیقیی بوم

تە ئىرگىن گەش بوھارا نۆت و ئىكى
ژيو گەردهنا تە بکەم رىستك، بکەمە گلواز
نىزىك و هىساكەم رىكى.

ل هیقیی بوم

تە بکەم چرا و خوه بکەم ئاگرى نەورۇزى
دا دەرەھىكەم پەنجەرا و بو برسىيان شرۇفەكەم
گرنگى يانى و دۆزى.

ل هیقیی بوم

عەقراڭ ژ بارانى ئافزىكەم
ژيو بىئەنەكا گەرلىكىن سەر لېقىن تە

دنهنگی برووسیا بگوریم و بای قهتیسکه م
ژبو گافه کا خوشی دگه ل ته.

ل هیقیی بوم
ئەف پاشه رفزا دریزا ل دویف دبه زیم

بکه م پیلاڈ و بکه م پی ته
گەر ئالۆزی خوه دته پیچا
پان پەردەیەك ھەردۇو چاقین
تە یىن کەسک و جوان داگیرکەت
بېم ھیلینکا ئەشکىن ته.

ل هیقیی بوم
ھەرج خوشیيە ...

ژجه رگى نەخۆشى و ئارىشا بو ته بکه م
چ دەرگەھى رند و جوانە
ژخون و خۆزى یىن ته را ۋەكەم
لى، خاتۇونا من
ئەقىنا تە بىلایەکا ل سەر بە فەرىيە
بالۋەرە يَا ئاوازا تە ژبو چۈويىنى يَا لىيە
داخبار نىن، تو داخبارى
من گوھ لىيە ..
ژپزدە يىن ته بارانەکا رەش دبارى

گه رته نه قیت دگه ل من بهی

فه رموو هره

ده رگه هی من هند مه زنه، چیا دنافدا وندا دبن

ری، فره هن

فه رموو هره و ئه زی په شیمان نینم

کو من تو کرییه دویکیل ول پشت خوه هیلای

ئه زی په شیمان نینم کو من تو کرییه قورمکه کی

جگاره کا نیقه ک کیشایی و نیقه ک مای

ئوو دانایه بن پیلاقا خوه یا دریای

فه رموو هره و نه قه گه ره ..

من تو نه قیتی!

* * *

تیبینی: هیقینی هزرا قی هوزانی ژ (عبدالله په شیو) هاتییه و هرگرن.

من تو نه فی

هیشتا شهقه

ئەز يى ل هيقيا ئەلندى و تە
نە ستىر ديارن، نە ئاگرە و نە چاقىين تە
ئۆمىدا من، ئاوازەكا پر ئالۆزە
دناڭ كېلىپىن ئەھەمەنى و
سەمفۇنييەكا لال و گرچن
ئwoo گۈنىزىنا دىمى تە.

*

ھەڭرى يا شەقى و خەما
دىرۇكا دىريينا منه
سروودا نەپەن و داماى
ژىن پەراسى يىن من دنالىت
برسى و بىكار
تەۋەنگەزار

ل من و شهقىّ و خه ما خرفه د بن
ل بهر خوداوهندى خوشىيّ و جوانىيّ
ئازادىيّ و پارىيّ نانى دكەقىن سەما
ئۇو دسەمايىّ دا دحال دچىن
تەڭ كرييارىن من يىن پىشىن
ل سەرنئىيا تە دېنە برىن.

*

ئەز و شەۋە و خەم ب تىنېيىنە
ل هيقيا تەينە و تو نە هاتى
ئەز دكارم روندكان، ژ چاقىن تە گورگور بىرېزم
ئەز دكارم ئىينا تە تالكەم، شىتلىكەم
خەونىن تە خرش و خىليلكەم
بشكورىينىن تە بىرېزم"
لى...

من تو نە قىيىىىىىىى
من چىا دقىن، هەدارا منه
من وەلات دقىيت، ئەقىنا منه
ئازادى دقىيت، ھۆزانا منه
من ئاشتى دقىيت، رىپازا منه
ئۇو تو...

گه ر گیان بی، د خوینا مندا نا نهی
ئه گه ر خوها رهنج و خه باتا رهوا بی
ب ئه نیا منفه نا به هی
ئه گه ر هه سپی به زوکی سه رکه فتنی بی
د کاروانی مندا نا شهی
چونکو... من تو نه قیی.

* * *

تیبینی: هندهک پارچه ژفی هوزانی ژ (عبدالله پهشیو) هاتینه و هرگز تن

بچووکترین دیارى

ئەز و توينه و دەم، ب بىھۇودەبى

بەفرى ل پرچىن مە دچىنىت

خوناقا رووبىي نىرگزان دشەوتىنىت

شەڭ دىگۈزىن

بەلگىن رىكا، مشتى مىن

ژەقدووربۇون

ئىشانەكە وەك ئىشانىن ھەقدىتنى

من تو دەقىي

ج پەيادە و ج ب سوارى

ب هاتنا تە باران بارى

ئەز

تو

دەم

ئۇو بشكورىنەك بوهارى

يىن كەفتىنە بن قى بارى

ئەگەر هات ول پەرافى خەونان
خەونىن مۆر و بەھەشتوڭى
ب تنى مايى و تە سىتىرىيەن عشقى ھزمارتن
لەشكەرەكى بىرها تىن خۇشى يابۇرى و
رۇزىن كەنيي دى دادەت لىقاب كوبارى
دى برسقىن خر گۇتن و ھەموو يارى
ھەموو پەيچىن جوان و كريت
ھەموو ھەموو تشتىن هيىزا و يىن نە هيىزا
ل سەر دەفتەرکا عىشقا مە بۇينە يادگارى
ھەتا بچووكلىرىن دىيارى
دى برسقىت و دى رەقىن
ھەموو ھەسپىن كەربىقەبۇو يىن مەغۇلىيا.

* * *

جیڙڦان

پنهه ری ڦه که ڦه
ئه ز کاروانی ڦيکا قادش
تو ره و شهنا يه ز داني و جي ڙفاني
ئه ز دزانم ل پشت ئه وئي په ردا سڀي
له شه کي گه رم
چافين خازوک
گوهين هه ستدار
ئوو بيهنا خوش يا ميياتي
ب سه رخوشى دگه ل ئه ڦيني (بالوي) دكهن
ئه ز دزانم
ڙفانداري و چافين ته دگه ل په ردا سڀيدا
دهواته کا که سك دكهن
که سك
که سك

کەسک

دېرۆك، ب دەھمەنا پەنجەرىقە يا نفستى

ھەموو تشتىن پەزىز دزانم

من نەفيتىن، چ نەزىز بزانم

ب تنىز تنىز، وى پەنجەرا لال قەكەقە

خودىز دېن پىستى تەقە يىز قەشارتىيە و

ئەز يەسۇعىز ئەذ شەقەمە.

* * *

چپاک.. چپاک

(۱)

ل پشت چیا، چیانه و
ل پشت پیشمه رگا، پیشمه رگه نه
چیای، دۆمان و مژ بەرزه کرن
ئۇو پیشمه رگا
تەنگىن گەرمىن دوولویلى بنگور کرن.

(۲)

ل بەھەشتى...
شەھيد پىكّە دچن سەيرانى
ھەر ئىك ل سەر چىكىن بارانى
ۋىنى يارا خوه دنەخشىنيت
دەمى ل سەر سفرى خرقە دېن
ناسنامە ژپاخلىن وان دكەقىن
(باريا شاتر) ھىدى دبىزتى
بىهنا مرؤقى بىيانى دھىت.

(۳)

دەمى شۆرەش برسى دبىت
 زارۆكىن خوه يىن نازاندى
 پرت پرت ئى دخوت
 هەكى شۆرەش دەھەرىيەت
 دبىتە لەشك خاۋ و داماي
 زارۆكىن وى، يىن نازاندى
 دكىلە تىز و دەھەنە
 هەر ئىك ئى بەهرا خوه پتر دخوت.

(۴)

ل سەر توخيىبى
 چانتايەكا گەش و ئافز، صنگەپى بۇو
 باوهەنامە ب ئارامى تىدا دغاى چۈن
 دەردى خەربىيى گرانە ...
 خودان دچانتىدا نىست و باوهەنامە
 ب سەرالا فرنا نانىقە گلۆپەكا ھلكرى بۇو.

(۵)

دۇو ھېتىمان سۆز دا بول ئىك
 كوچ جاران شەۋ دلى وان نە نخىئىفەت
 دۇو ئەلھۆيان ھەردۇو بىن

دەمى بارانى قەكى، بىيون رەزى
ھەمى ئەلھۇ
دېرۆكى ب رەزى دەقىسىن.

(٦)

جەندىرمەكى يەخا من گرت
من دەست ھاقىتە بەرىكى
دەغانە ...
ژترسا خوه و چرىسەتى يا سترانا
ئەحمدەدى خانى
ل دۆر خوه زقريمه كتىكى.

(٧)

تەۋ ئاقلمەندىن بازىرى
داركۆكەيەك د ركىدا همبىز كر بۇ
دا قفلا مەزىي وى قەكەن
ب ئافەكا نۇوخواز بشۇن
داركۆكەيە !

* * *

چەند پۆستەرە ھەلبەستىن ساقا

۱. ژقاندارى

خەمگىنم .. توپى خۆشى
خەونان ب تەۋە دېيىن
دى كەنگى هيى..

۲. خۇ گۈرىكىن

ئاخ.. وەلاتى من
دقادا ھەبۈونى و نەبۈونى يَا تەدا
تم و تم خۇ گۈرىكەرم.

۳. ئالۆزى

بارانىن پەيغان تەركىين
بەرهف بىكارىيى بىرىن
نە ل دووف ئارەزۇوا خۇ ڈېيىن
ئۇو نە دەرىين.

٤. هەلبەست

ب هزاران ستىر، نې بن قوريان
رۇچا زىرىن نا هەلىقىن
گەر ژ هناقان كۆڤان نەزان
قەيدا هەلبەستا شۆرەشگىر
نا شكىتن.

٥. كارىكتىر

رۇوييٰ تە ..
دەشتا بەرينا لىقىن منه
سینگىٰ تە، يارىۋكا دەستىن منه
دقادا سنجىن ژيانىدا
ھزىن مە پر ژىڭجۇدانە
ئۇو لەشىن مە
تم و تم پىكەنە ..

٦. ئاگىردا

ھەر ژ رۇچا ئەقىنىيٰ
دەرگەھىٰ دلى پر زام قۆتاي

من دگه ل خوشی ڦقانه
هه ر ڙ رؤژا.. سوزا مانی
دگه ل کاروانی ڙینی مه دای
چافین من بو شه فه ره شکا خلوه یین ته
ئاگردانه.

٧. دهريا واني
دلی منو.. دهريا واني
خه ج و سیامه ندین دهین و
دگه ریین ل مانی
ل پاپوره کا پرت پر تکری.. ل فیانی
لی نه دزانی دهريا واني و هردگریت
عاشقان دادعوویریت و
نا بیزیته که سی هانی.

٨. خامه
شه ڦ دبیڻن:
سو به خامه یی ته دی شکیت
لی نزانن.. ته ڦ خوین به رین
له شی من دی بنه خامه

ئۇو ھىزا شکاندىن دىشىكىت
دگەل ئەلندا بەربەيانى
قاونا مەرىيى من.. خامە
ئاخ و ئۆفىن لە علیخانى و
میرانى ياخىمى گۈزى
ھەر رۆز بۇ زارقۇكىن مە دېت.

۹. شەرمىنى

ھۇ ئەو كچا مەش ب ناز و دل مشتى راز
ئەوا چاقىن وى مشتى هيقى و حەزەك كۈوڭى
ئەوا زىينا وى نەپەنى ..
ھەزىن ياخى دگەورىيىدا مائى
ب دەھەمنا ژىوارىقە مائى گىرىدى
شەرم دكەي بىزى كەسەكم
جانەورەك خۇھدى ھەست و نۇو پەيقەكم
ژيانەكم جارنا خەمه و جار ئى كەنلى
دەقۇنچاكا ئۆدەكىيە چاڭ نقاندى
دەقىگىرىدى
زىندانكى و بۇوى نىيف بەنلى.

۱۰. زیان

زیان.. زیان

کیفه دهه پی، ل دویف ته دبه زم!

تول کی دگه پی؟

خه مدار و خوشەقى ئەزم!

دی کیفه چى؟

ددھستى مندا هۆلە جىهان!

۱۱. جوانى

نېرگۈزەكى گوته رۆژى

بەزنا من يا تەر جوانترە

يان ژى گەشاتى يا دىيمى تە

رۆژى گوتى:

گەر دىيم و بەزنا زرافا زەكىيا ئالكان و ئاگرى

تە دىتبایيە.. باش دا زانى

نه گەشاتى يا منه جوانى و نە دىيمى تە.

۱۲. نىشانا پرسى

مستا خوه ل سىنگى خوه نەدە

چ قه بینا ڙناختي گهوری يا خوه بهرنده

کوڻان.. کوڻانه

ترس.. ترسه

برس ڦي زارقکي برسينيه

ئوو

ئايينده.. نيشانه کا گوهبه لا پرسينيه.

۱۳. مافيٽن مرؤڻان

كارته يا مافيٽن مرؤڻان

يا کهفتى بهرده ستي هڙڻان

شانووه که.. بيدهنگه

مۆتودراما ئەميريكىيە..

تازه ل سه رمه دکهن پرڙڻان.

۱۴. راستى

رۇزه کي راستىي مانگرت

گنهنج پير بون، ئوو پير من

زارق زان هوق

ئوو ئاسمانى دهري ئومىد و خۆزيا گرت

دۆزه خه کا دوور و دريڙ

هاته شووننا زيانا كورت
لـ، سـيـدـيـ لـ هـمـوـ مـالـانـ
راـسـتـيـيـاـ پـرـتـ
ژـنـيـقـيـنـ مـهـزـهـ لـانـ شـينـ بـبـوـ
بـيـقـامـ دـدانـ پـرـتـ.

١٥. من

هـاتـمـ ژـدـوـرـ
ژـيـنـدـانـاـ خـرـيـبـيـ يـاـ خـوـهـ دـهـرـكـهـ تـمـ
دـگـهـلـ روـوـيـ تـهـ .. يـيـ شـوـرـهـ شـكـيـرـ
داـ چـاـفـچـهـ رـيـنـيـ بـكـهـمـ، لـ نـهـزـ كـهـتـ
دـبـوـوـيـهـ خـوـدـيـكـ .. منـ خـوـهـ دـدـيـتـ
چـاـفـ وـ دـفـنـ وـ مـهـزـيـ وـ زـمانـ

بـ تـنـيـ منـ دـدـيـتـ
ئـوـوـ، جـيـهـاـنـاـ سـهـرـبـوـرـاـ تـهـ
يـاـ تـهـ بـ تـنـيـ
شـيـ نـهـ كـهـتـ !

* * *

ئاوازین سہ مفونیبہ کا گرچن

۱۹۹۰ - ۱۹۹۴

۱۹۹۷ : ۱۵

پرتیں حه زه کا هلوہشیایی

ئەڏڙانه

نه هوڙانه

گریدانا پرتیں هلوہشیانه کا

بی جانه ..

(۱)

پر ماندوومه

من سینگه کی گه رم دفیت

چاقین خوه ل سهر دانم سه ریک

من دهسته کی نه رم دفیت

حه زین خوه پی دانم به ریک

من تو دفیی ..

و هک چیانا کاروانییان بو کانییه کا

ئافا سپی و پرته ک نانی

بینقه دانا من يا سهر پی

ل بهر مژیلانکیں بی خه وین ئه قینی يا ته

چیروکه کا ئەفسانەیی یا كەقناھ
تەقنىپىركى یا راچاندى
ب شەقى خەوا من درەقىنەيت
ب روژى كەنئى دشەوتىنەيت
ئەز بوهژيم، ل سوچدەگەھا دىيەمى روژى
چقىن من بەلگىن شىن نادەن
ئۇو سەرى من منارە يە
ئاخەكا سۆر يا خاپاندى
ژ بەران.. چقىن درېز شىن دېن
چەند دلوپىن سترانەكا ژېيركى و كەسەك
دناف دلىن رووقياندا
ل بەر قەنۇوسىيانا مىريشكان یا ستراندى
ئۇو كەل دەھىتى
من تو دەھىي و ئەقىنا تە
ل سەرسىنگى من یا بۇوى بىرين
باليتكەكى هىدى بدانە سەر بىرىنى
دا چاقىن من تەنا بىن
بىئەنا خويىنى، خەوا ژ چاقان رەقاندى
خەون.. كېقىنە
ل بىابانىن ھشك دچەرن

گه هینا مه ل سه ر دهستي باي

بېدەنگىي يى نفاندى

ئەز ھلوھريام.. ل بەندا بايەك باکۆرى

پر دترسم بايەك بھېت

ئۇول سه ر سينگى من كورك ببیت و

ھېكىن مه.. دلمى نه بن

تو..

مرىشكەكا شەرۇكە ييا بى باوهرى

يا ژ خوه يە:

خەوا درىزا بن گورپان..

تىلىن من يىن كريل بەفر و

مشەخورپان گوھنىلى يا ژ من خوارى

دارەكم..

ل بوھاران تايىن من پر ھېكان ددهن

ھېكەكا كەسك

ھېكەكا زەر

ھېكەكا سۆر

ئىكا خەمر

ئۇو ھزارىن دى يىن بى رەنگ

دەلنگقۇم!

گورگین کەدى
ج ژ تاما ھىكان نزانن!

(۲)

ھەردوو چاھىن تە خازۇكىن
ئۇو دەستىن تە
رەقىدەك گورگىن دەۋ بخويىن
چەند من دەپيا
دەستىن خوه يېن زېر و پېتى
ل دۆر باخچەيى لەشى تەۋ بىكەمە تان
لى.. خەباتكەرىن بازركان
ئومىدېن عاشقان دوتىن
شىنوارىن گەلىي مزویركا و
شانازارى يا "بەردى قارەمانان" فروتن
دا پېپكىن ئاسنى ژبو كورسييكان بىكىن
ئەو كورسييكتىن قەلەرەشكان داعويراين و
ب پىلانەك سەير و شەرمىن
ئىقشارىيەكى.. ل سەر گويفكەكى هاتىن دىتىن
خاتۇون.. گەھينا مە — شەقەكە تەنا دسوژىت -
ئۇو ئەز ھىدى ل دويىف تە دهاتىم

ئەو سترى يىن ب دەھمەنىن بايقە
 لەق ل ئەزمانى من ددان
 هندى ئەز يىھاتىم چاندىن ل بەندادە
 ئۇو ھزار جاركى هاتىم خوارن
 باوهەرى ژ چاقىن من فېرى
 من ھەول ددا خوه سەرخوشكەم
 لى (مهى) يا من يا درېيىت
 ژ تىكىن پەرداخىن كاغەزى
 چەند جاران من ل سەر عەردى
 توڭى رۆزى چاند و ب خوينى ئاڭدا
 لى ..

چىنينا گولىن رۆزى تېلسۇزە
 ئۇو ب رېقە ..
 ژ نشكا پىيەك من گەزى !

(۳)

"دوھى سېپىدى زاروکەك مە"
 ئۇو رەنگى مىنا زاروکان
 ل سەر لېقىن گەشىن رۆزى
 سترانەكا شەقبوھىركا مە ياخوشە و

سوْزانیيَه

بَهْرَ پَهْ نَجَهَ رَا سَلَقَيْنَ مَهْ

نَهُوْ لَمَوْزَانَ شَوَّرْ دَكَهْتَ

دَهْمَيْ مَهْ دَبِينِيتَ بَهْ فَرَا وَ پَيْكَفَهْ نَوْسَيَايَيِه

دَكَهْلَ دَرَهَوَيْنَ تَهْ يَيْنَ هَرْ رَوْزَ

بَيْ رَاهَاتِيمْ

هَرْ جَارَهَكْ نَوْو.. دَدَلَدَا دَبَيْزَمْ

بَلَكُوْنَهْ قَجَارَهْ رَاسَتَ بَيْثِيَتَ

ماَوَهْرَ دَكَهْمَ سَيِّمَايَيْ تَهْ

بَهْرَنَا تَهْ يَا پَتْ وَ تَرَنِي

مِيَنَا قَورَمَيْ دَارَكَهْ زَوَانِيْ

بَ پَيْ مَيْشَافَهْ هَلَوَاسِي

رَيْكَيْنَ دَرِيْش.. پَيْلَاقَانَ يَهْ يَا نَائِسَنِي

دَ حَلَيْنِيتَ وَ زَيْ دَخَوْتَنَ

لَهْ وَهَهَقَالَيْ تَهْ قَبَلَقَيْنَ دَرِيَّا يِيمِه

ئَهْ وَ پَيْلَاقَيْنَ دَيْمَيْ زَارَوْكَيْنَ شَهَهِيدَانَ

پَيْ دَ نَهَخَشِينَ

ماَوَهْرَ دَكَهْمَ هَرَدَوَوَ چَاقَيْنَ تَهْ يَيْنَ بَرَسِي

مَكِيَاجِيْ تَه.. شَهَرَمِينَ

پر ژان

نۆلا خوینا مەھبۇرىنىّ

ب سەر رەوویيّ تەدا د مەشىيەت

ئەزىز نە وېرم ..

ب ھزارەھا شكەستنیّن كوردىنييّ دېيىم

ئۇو "يەھۆزا" ..(1)

تىرىيى رەزىن خرابە كىرى

دكەتە مەى بۇ شەقىن مۇر

گۆزى.. ل بەر مەزىقە يَا روڭ

رويس .. رويس دلەيىزىت

مەمكىن خوه يىن وەكۆ سىقان دەزىنەت

زاروکەك ژ بىرسان د مرىت

مرن.. بىرىنەكا كەقناوار و ھەودايدە

مشك ..

ل سەر كوريا خوه يَا درىز ھىف دكەنىّ و

پشىك ليقىن خوه د ئالىسەن

ليقىن پشىكان دەشكىن

خاتۇون ..

ھزر دكەم زىندانا تە ژۇور ئى دېن

کەسیئن وەك من ل دووییف نا بەزىن
 حەز.. دگەوریاندا دەمرن
 كو دەھەمەنا تە ب خويىنە
 ئۇو ھەلەپچە، كەۋالەكىي دامايى يە
 ل سەرین رىكان
 رىكىن بىي بن، دگرىين!

(٤)

خاتۇون..
 دلى من بەرهكىي بەر ئاقا يە
 پەنجەرا تە پىي نا شكىتىن
 چىنينا ماچان ل شواتى ئاوازەكە
 بىزقەكا شكەستى و بىي تىيل
 ۋەدرەشىيەتە سەر ئاتا قىيى
 ئۇو سىنگىي تە گۈرپەپانا بەريكانىي
 ئاقىن بەزەك سەرشۇر دېن
 ل بەر غاردا نا ھەسپىن كە حىيىل و سووللاقىي
 روژ.. زنەكا وەكۆ تە يە
 ل بەر خابۇورى پرچا خوھ يَا درىيىز، شە دكەت
 قەيرەيە و "پرا دەلال" پر دەستقەدaiيە

ل ده می نیفرو ل بهر هه تا فی
هه مهو له شی وی ئاسی دکه ت
ده نگی من: خودی که تیکه لویه
پرچا ته يا زهرا دریز ناهیت دیتن
هاواران نه که ..!

ژ بلى خهونان، چاوه و ریکین من قلا نه!
هیشتا ئومید دناف قافکاندا، نه پزینه
په یقا ویره ک..

ژ ناف دمین چیچه لوکان نا فه زیتن
خاتوون.. سیبه را خوه ۋەشىرە
دی رۆزەك هیت بکەمە دیوار
ل بهر په نجه را خوه يا گرتى
پرتیئن بشکورينا ته يا ساقا
لهقا ل گیانی من ددهن و
تلخ - تلخ، د وھریئن سەر پینگاڭاڭا
دوودى يا ریکین دریز و پر ئاتاڭ
ھیقییان د ریزیتە ناف دەستان
لی ھیچى يېن من دگەل ته
جەندەکن
مرارن

دناڭ رەشاتى يَا داربەستان
قىزى يىن تە پىستە پىستان
هەيچا ئەقىنداران، خوھ رويس كرييە و
شەۋە بايەك خۆزستىيە
لىيچىن من يىن بۇويىنە زنجىر و دىمەن تە
بىّ بەرزە دېيت
هەيىف.. كولاقەك نەخشاندىيە
لى ئەز..

شەهنازىيى ب حەویسى يَا سەرى خوھ دېەم
جوانى يَا من، دگەل دۆزا من ھە قالجمىكىن
ئەقجا بۇچى؟
قىران ل من ددەمى!
من چ سىيچىن پەرجانكىرى
ژ باغى تە نە كرینە.

(٥)

روز.. يَا بۇويە كرمى ئاخى و
باپىرى ئەن بى لى دگەرىت
ھېزىر چاندىن..
ب دەقى مەپى كرم كوشت و

شهقى دادا

داوهتا باي ل سه رويي ته

هزار داستانين ئەقينىي، ب دزيكىفه

چاقىن من يىن خوته كل ددهن

ئەھرەمەنان "سيريين"(۲) رەۋاند

باپيرى من - ئەۋىھىزير چاندىن -

ل قولاجەكا تاري و بىدەنگ

كابكى رادييىي بلەز باددهت..

خاتون.. سەد ساله

بى سترانىن بىكۈنەھى يا بىرىيغانان

ژتهرا دېيىم

بى چىروكىن كچا مىرى و

ئەقىنى يا وي - يا هەتكى - ژتهرا دېيىم

گيا ل سه رئانيا من شىن بwoo

گەلەك جaran..

ل بەر بەزتا ته - يا موبارەك -

دەمى دبوّرىيت، من خوه دچەماند

گەلەك جaran ب تىي چاشى

من دىتنا ته دىلدا دچاند

پەردا ترسەك كەقىن و دژوار

ب میرانی، من ددراند
لی، ترس سیتافکه و گیان
په یقه کا پر شرینا نه گوتییه
خاتونون..

ژنین شه هیدان، بیین بووینه جاریه
ل بهر ده رگه هی فره و مه زن
ئه ڦجا بهیله پشتی مرنی
کولیلک دگه وریاندا شین بین
په یقا زاروکین شه هیدان یا دهه لیتن
دی بیت ڦوٽکان
ثوو زنجیرین ته بیین ڙه نگی
ل دوڙ ئه زمانان کرین پاوان
دی ھه لیین و بنه شه رقان
خاتونون..

دهمی راستی دبیته بیلا
دی چ مینیت، ژ ده همه نا ته یا پیس و
ھه موو سه ما بیین دره وان
دی چ مینیت ژ کراسی ته بی زیرین.
له شی من بی ته رو نازک
ته ب پیلافا خوه کیلان

يا ژ خوه يه !

ئەز تىر بۇوم ژ پەيقىن پىزى و وەربادان سەمبىلەن

ئەز تىر بۇوم ژ پەيمانىن بىٽ نوڭ و چېلىلان !

(٦)

خاتۇون ..

گۈپىي ژ ئەنیا خوه ب قەمرينە

ستىر.. يىن بۇوينە پويش

ھۆزىانا من - ئەوا ياخى -

ل سەر ئەنیا وى دنهبىتىن

رۇژ.. خوه دناف پرچا وى يا زەردا

دەشىرىيتىن

دا بىيەنا وە - ئەۋىن رىزى -

سەترانا وى يى بىيانى نەھنگىيقيت

- ئەز بىكۈنەم

ج گول من قەت نە دزىنە

ئەڤە ئەزم

ھەموو بىرين و خامە يەك ! ..

- گونەھبارى.. صەبىي ۋەلەل

پر گۆمانىن، تو ب وى خامەى

گولان چیکى

"نيرۆن مر و نه مر روما"

بىئەن و دۆزىيەن من فرپىن و ئەز نا فرم

تەۋپىرەوەرى يېئن من يېئن خوش

يېئن مريين و ئەز نا مرم

ئەگەر حەزىيەن من بىرەن

تەۋپىرەوەرى يېئن من درەو بن

وهەكى عەقىران رىپازا من ب حەلىيەت و

ل بوھارى ئالا بېبىت

ھەمۇو تشتىيەن جوان بىرەن

گەلەك فەرە ئەز نه مرم

دا زىنەكا دى قەبگەرم

(٧)

خاتۇون.. تە دېبىنەم

ژ رووپىيىچا جاددىيەن پىيلاقا تە ماچىكىرى

ژ رىستكا سەربانى..

تە كراسى خوھ پېقە كرى

ژ كاغەزىيەن من: روندكىيەن دوورپىيىنا بارىن

چونكۇ دىيمى تە بى پېقە سىيمەكلى

ئەگەر بەھى

دې ناھى تە كەمە شۆپەش

"پەيقىن شۆپەشى رۇناھىيە

دەھىتە خواندن دنაق ھەموو ئەزماناندا

چاقىن شۆپەشى رۇذن

دەھىتە بارىن دنال ھەموو شەھياناندا

درووشما شۆپەشى.. ئاوازەكە

دەھىتە ليدان دنال دەنكى ژامىن دىرا و

تەۋ لىدانان " (۳)

كىفەراتا باپىرى مە ..

بو لبەكا نانى سوتى و لېقىن تە يىن بىتانوكى

ئاڭرى ژ چاقىن وى دىزنى

ئۇو ..

ل سەر رووبيى بەرین دیوارى بەرلىنى

دكەيە كەقال

ئىقشارىيان، دەمى بىدەنگى دېيتە مىر

پەرتۈكە كا خاپىنۈك ل بن كەفسى تەيە

مەژىي رېقىنگان دكەيە هەقال

پر ژ تەحەز دكەم

ببۇرە ..

من گەلەك ژتە حەز دکر!

د خەونا مندا ھەرشەف - ھەرشەف

تە ژقانى ھاتنەقى ددا

بۇويە پشکەك ژ چاقى من

بۇويە داۋەك ژ دەھمەنا من

ئوول داوىيى بۇويە ئاگر.

بەر بۇويە من!

* * *

(۱) يەھۆزا: ئېڭ ژ (۱۲) ھەۋالىن يەسوعى بۇو، خيانەت لىكىر.

(۲) سىرىن: دچىۋاتىرکاندا جوانلىرىن تۈرىنى دەرىيائىيە.

(۳) چەند رىيىن ھەلبەستە كىنە ژ ھۆزانقانى عەرەب مە حمود دەرويىشى

هاتىنە وەرگىتن.

ئاوازىن سەمفونىيە كا گرچن

— بوجى نانقى؟

— بو من چىروكەكى بىزە!

— ئەق شەقە زى وەك شقىدى؟!

— شەقىن مە تەذ وەك كو ئىكىن

ئۇو چىرۇكىن مە

ھەموو ھەموو دووبارەنە.. ئاوازەكە

.....

زەلامەكە

ل بەر خۇدىكى هىيف دكتە خوه

ئەو رىيەن بى سەروبەر

پەرمۇوچىكىن بەفرە كا نۇو پىقە هشکن

چاقىن ب ترس

دېمەك چىرسۇڭ و وەستىيايى

هىيف دكتە خوه و دگرنژىت

ھەر دگرنژىت.. ھەر دگرنژىت

ھەتا روندك ژچاقان دزىن

دەھمەنن ئۆمىدەن ھمبىز دكت و

مینا خۆلیٽ بەربا دکە قیت
ئۇۋۇز بەر كەنیا خوه يا كریت .. دگرىتىن
ب لقىنه کا هيستيريايى، بەرى ھلوھشىانى
وېرەكتىن ھلوھشىانى
خوڈىك پىرتکاند و تف كر ژقانا
صەبىٽ پى سوتى،
جارەکا دى كەفتى كولانا.. ئاوازەكە
زاروکەکا سىنیلە يا بەرهە خوانىنگەھە دچىت
بى خامە و كتىپ، دەستىن خوه وەربادەت
چاۋ نە شۇوشتى و پىچ گۈرافىز
لىقا خوه يا خوارى دگەزىت
ئۇو.. چاقىن وى ل رىكەك دوورن
ژ مەژىي وى مەزنىر بىت
ژ بەزنا وى بلندىر بىت
ل سەرتەختەكى خەملاندىي ژقاناندا
ئاوازەكى چاقلىكىرى، مژىلانكىن وى لەرزاڭدىن
ژبو درىزى يا دەمىن خۆشى يا بلۇر ۋەنەن
پىنگاۋىن وى خاڻ و تەنگ كريئە.. ئاوازەكە
ئەز پر چىپۇكان دىزانم،
ب تنى بلۇرى دىۋەنم.. ئاوازەكە

ئەز - ئەزەكى بىيەودەيى -

پاريا ب پرچا وى دكەم و د خەلەكا يارىيىدا دزقىرم

ھەموو ئەھرەمەننېن بچووك

گلۇپىن جاددان ۋەدمىرىنىن

ھەس حەسىن شەقى، ھەستى يىن كوشتى يا دىزىن

ھۇور ھۇور دكەن و دكەنە دەرمان بولىدىزى

ئەز دكارم چىرۇكىن درىڭ بېزىم.. ئاوازەكە

چارداخىن مەيى و سەمايى و

سینگىن رووت و هيقييان

ھزركرن.. ئاوازەكە

نەويىرم مروقىن نفستى ب ھشىاركىنى بئىشىنىم!

راستى دكولاڭ خوار و نانبىن.. ئاوازەكە

ئەقە ئەز و بارى منه

ئەقىنەكا وەستىيابى و كرشا

(1) كرشا..

رامووسانەك ب ترس و شەرمىنە

بشكۈپىنا گولىن زامدار و بەھىنە

دزىن بلۇرغان

سترانىن سنجىي خوهش دزانىن

گەرەكە تو ب تەنلى ھەرى ئامەدى

دا هوڙانا ماچين شهڦي خويا نه بيٽ
 گهره که تو خهونين نازك بيٽني ..
 دا فيٽي په يٽا (نه) نه بي.. ئوازه که
 دنابهه را دلٽ ته و بورجا به له کدا
 چهند هيٽه کيٽن ئاشوپينه
 ئهز و كرشننا ...
 ملکه چکري يٽن که زى يٽن چبائي شنگاري و
 شهڦه کنهيني و سڀوينه
 ڙگوريما چاڻين خهواره يي يا (بابا گورگور)
 پر دهنگ دهين
 ريٽکين ديار و چاف زل دگرنژن.. ئوازه که
 ده رگه هئي "دوبريه" .. (۲)
 ئه وي ڦه دبيٽ و ڦهنا بيٽ.. ئوازه که
 گرنژينا زهڦي يٽن هيرقييني
 بو پيٽين رويس... ئوازه که
 خوينا رشتى ب ئاستانين دادگه هيٽه .. ئوازه که
 ئه و قيرى يا "ئه بو زر" .. (۳) راهيٽلai
 دناف دومانا برسيدا مای و ده نگهه داي.. ئوازه که
 ئه هى برس:
 ئه هى پيٽرين ده نگي راستيي و بي شه رميٽ

ژ برسي سه ره لدانين ويره ک د زين
 "برس تو رينه ک بيسیت سالیبیه
 يا ب تشن، دی بچوک بیت
 لی ئەف جاره ..
 دی بچوکه ک بیت .. غەداره "(4) .. ئاوازه که
 ئەز و مەمۇ
 هەقسۇو يىن دەنگى کەمانه کا داما يىنه
 لى شەقەكى
 حەزەك دىوار.. كورت وەك خەونا
 ئۇ دىگەل كچا مىرى ئەجنا
 هېدى هېدى خوه دادا سەر سىنگى مەمۇ
 سەماكار هاتن سەمايى
 هودھودى هېڭىش كر كوريا خوه و
 ب راست و چەپاندا، دالەقاند
 دده سېپىكا ئاداره کى .. زين خلوه كر
 د دوماهى يى ئادارىدا هەمۇ لەشى سېپى كىلا
 ئۇ دناف بارانا روندكا و خوينا ب كراسىيە هېيلا
 زين .. كېۋرويشكە بىرىنداره
 جار بەرهف ژوور، جار بەرهف ژىر گريل دېيت .. ئاوازه که
 مەمۇ دەھبەك گونەھبارە

بى پىناسە، تنى ل سەر توخيىبى و شەقىن ب ترس
 كەسەك نىنە ل جەم وى بنقىت
 گونەھبار ب شەق د ترسن
 ۋېشكۈپىنا زارۇكان و بىندەنگىي د ترسن
 ئازاترىن مىناكى ھەرفاندىنا مرۇقان
 دناف كىلبىن برسى يىن ھوقان.. ئاوازەكە
 ھەۋالىن من، ئەوين زارۇك - يىن ساويلكە -
 ھەموو يىن بۇوين ماھاقيرا (٥) و ل هيقيا گودۇى
 گودۇ (٦)، يى هلوھشىايى و بۇويه با.. ئاوازەكە
 ل دەمەكى زۇو
 ل وەلاتەكى، وەك وەلاتى مە يى ئەقرقۇ
 دەمى گونە دبۇون منارە
 گەش دبۇون زىندان
 ۋەئاخى شىن د بۇون سىددارە.. ئاوازەكە
 كالەكى پىر..
 ھەر ئىچاران، سەرهاتى يا سەرىي مەموى
 بو زارۇكان ۋە دىگىرىنىت
 مەمۇ: مەمۇ:
 ئەقىندارى بەزنا زىنى و شىيت و شەيدايى نۆزاندا
 مەمۇ:

پەشىممانە و گەھشتى ئاستى نيرقانا (٧)

مەمو:

چىرۇكە كە و گەلەك چقن.. ئاوازە كە

زارۇكىن ساقا و بى گونه

مەزبى وان يى بوويە كوتان

ئەزمانى عشقى نزانن

ب تنى..

ئەو ددانىن كوخكى و دويكىلا جىكارا

زەركىن و پرت زى خوارىن

سەرنجا وان بىگونە هان دكەتە لەيلان.. ئاوازە كە

ئەو زېتىن نازك و دەلال

دنە بازارا فروتىنا كۆلەياندا

دەھمەنین وان دھىنە بېرىن

ئۇول سەر كورسيكىن زقۇوك,

دھىنە كوشتن... ئاوازە كە

دەمى ئەز زى زارۇك

ساقا

پاقۇ

گاڭ بچووک

من كراسىن سېپى ددىتىن

من نه دزانى کا نوو جانگن !

یان توّرینه ک ڙ نوو بسویه بسوک

دهمی جوانمیران جهندہ کی کاله بابی من یی دخه و

بله ز و بهز بن ئاخکری

من نه دزانى ڙ ترسا ساخبوونا وی بسو

یان قهلسی یا دلوڻانی یا خوٽی دکر .. ئوازه که

زینا من .. من نه هیلله

سترانه کا درپیایی ب لیقا بزقه کا گوهنیلیچه

من نه هیلله

په یقہ کا شرینا داماپی ددلی هافیبوبونیدا

هافیبون:

سیتافکه که .. ڙ به ڙنا من دریزتره

نوو نافہ که .. ڙ نافی من که فنتره

ئه ز پر چیروکان دزانم

ب تنى بلوری دبیڙم

ئه ز — ئه ز کی بیهوده بیی —

ڙ هافیبوبونه کی د ره ٿم .. بو ئیکا دی

هه موو حه زین هه بسوونا خوه

ڙ دزه کی ڦه دشیرم، بو دزه ک دی

ئه ڦجاره ڙی ل جه م ته نافم .. بو جاره ک دی

هوڙانا من.. يا نيءهك مايى

دئڙ ڇاڻين ته هلگرم بو ئيڪا دى..

ئوو جارهك دى.

* * *

۱. کرشننا: د چيڻانوکين هنديدا خودايي جوانينييه دناف لهشى مروقيدا.

۲. دوبرييه: ناڻي "روجييه دوبرييه" يه، ئهوى كتيبة (شورهش دناف شورهشيده نشيسي).

۳. ئهبو زرر: ئهبو زرر ئهلغهفاربيه، ئهوى ڙ دورهيلاءسلامي نه رازى و گوتى پرسهيره مروقى دمالدا نان نهبيت و شيري خوه ل دڙي ستهمى رويس نهكهت.

۴. هيٺيني ڦان ريزكان ڙهلهسته کا شاعري سوري (مهمدوح عدون) هاتبيه وهرگتن.

۵. ماهاشيرا: د چيڻانوکين هنديدا کابرايهکي جوانميره، دوازده سالان ب روڙي دببيت و برياري ددهت کو ههتا ههتايي بمينيت جوانمير وکاري باش و خيرخواز بکهت.

۶. گودو: په هلهوانى شانوگهريا (ساموييل بيڪيٽ) / ل هيٺيا گودو، کو خهلك ههموول هيٺيي بwoo، لى نههات. وہسا ديار بwoo کو چ جاران نا هيٽ.

۷. نيرثانا: د چيڻانوکين هنديدا ئيڪرتنا لهش و گيانى مروقييه.

ئەو رووبارى مالبچىكى خوه بىرى

هى ئى.. دونيايى
شاخى كاي، پى تەنگ دېبىت
دەواتا حەسۋىي شقان
شاباشان.. تەڭ گوھىن بەل
كرنه عەقىر و پەزىن سەرخوش
دەنگى بلوورى بەرزە كر
ھۆزانا من:
پىلىن دەريا و گەمى يىن كايى
شەمشۇنى (1) تۈوتۈن نەمايم
گىزىشىن و يارىكىن و پىكى مەيى
قوچىكا ساقا و مىندا گاڭا و گىريا بايە
بىدەنگ.. بىدەنگ
رەنگى پىلاقان سەركوتىكەن
دلىن خوه بىداننە سەر مىزا و
چاقىن هشكبووېي، ب ئاسمانىقە ھلواسىن

ئەڭ رووبارە نا نېقىتن

ژان يىّ دەيىنىّ

دىلى ۋە كوشتىيى دايىكا و كىزگىرىقكە حەفكا سەتىررا

سەتىرلىن گەشبووپى د رووباريدا

نوو نىرگۈزىن بەربەرچە ما خەمەك كەقىن.

.....

شى رووبارى دلەك ھەبۇو

ل ھافىيانان وەكۆ گەمىيى

دەمىي من رىكَا وى دېپى

ئەز پى دەھىسىام شەپولىيىن وى

يارى ب پرچا من دىكىن و

ژەدونەقا چاقىيىن من د رەقى

چاقىيىن من يىيىن بۇويىنە كەقىر

ل بەر دەرگەھەك ئال و خەمر

يىيىن بۇويىنە پەر دەك دويىكىلى

بىشكورىينىن ترس و بىرس و ئەقىنىيى

ھنگەقىنى لىقان دكوزرىينىت

ئەبىمالك..(۲)

تە دەقىيىن باى پىرت كەمى!

ھەموو خەونىيىن بەفرى بەستى..

بریندارکەی !

تە دەپىتن خويىنى بېبىنى !

خويىنى .. بەلگ پېقە شىن بۇون

كىنى .. جۆكىن دەرىز ئى بۇون

لى رووبارى، مالبچىكى خوه يى بېرى و

خەممىيكتىن تە كون مىرىنە.

خەوە ..

ل بن چادرى هىشىتا خەوە !

خەوە و ھەستىكىن صا نە قىايىن

ستىرا سېى دەن

ئەو ستىرىن گوهان نەماين ..

مۈلەدە (۳) و دىچ مىنېت ژقى سەمايى

دەۋ و بخور و بىزىن گونە ساقا

ئۇو.. قەلەرەشكىن بۇونە زاقا.

.....

بىزىن و لەولەبەك سار

تۆلەتكىنى .. مەڭى ھەموو يى ۋەخوارى و

بۇويە كەفالەك ئارمانجى

تۆلەتكىن ژ دەرازىنكا بەردەرى

ژ پنى يىن سەد جاران پنى كرى

ژ په نجه ران

ژ په رده ييڻن سپى و چاڻي سه رى

خوين يا دباريت

خوين يا دباريت

خهون ييڻن بووينه خولي دانك

ل پشت عه ڦريين ره ش

زه لامه ک برسى و مه مکيڻن گه ش

چيروکيڻن خوشى يا به هه شتى

بو زاروکيڻن - کورين شه هيدان - ڦه دگيريت

(ولا تحسبن.....) ستانا پرتکى يا ته ڦزاروکان

چاڻ پر پرسن

ئه و پيڻگا فاڻين هزار و ئىك قوٽاغ بپرين ..

بووينه خولي

ئه وئي گه نجا سنيله يا

که زى ييڻن خوه نه ڦه هاندين و

پرچا خوه به ردائى سه ر ملي

تبلا خوه يا شه هدى دميڙيت

ئاگرى د چاڻاندا هله

گلیزى ب ليڻانقه که له

ڦفاني دنا فبه را من و له شى ته ر و سپيي ويـدا ..

داریه سته کا نه خشاندیه

ئۇو.. سرۇودا كەۋنارە يَا تەڭ زاروڭان

"ئەڭ رووبارە چما نا نقىت"(4)

ڦان د هىنىٽ و بچووك نا بىت

روزىن گەرم.. ژەممو رووباران تام دكەن

لى رووبارى مە تام ترشه !

كچىن خەمگىن و جلک رەش

ل بەر لېقىن وى.. ئەقىنېي دكەن

ژفاندارن هيقىيانەك بىت..

لى،

پەز بەلاقە و بلوورا شقانى شكەستىيە

پەيىش ئاگرن

يەفتاح.. يەفتاح(5)

ھەتا تو دھىيى

ئاخا مە مشتى ئىشان و كىيم و كولن

چاقىن شرينى بى كلن

ھەزارىن ھە.. عەزارىلىن زكىن زلن

شىرى سۆر .. گەورى سۆزكە

ژگوهانىن هشكبووى دىرۇن

گازى يَا من ھەوايەكى سەرژىكى و پى سوتىيە

که زوانه کا گلهک جaran که لوتيييه و هيژن نه فري
ئايينده کي گلهک جaran فروتيييه و هيژن نه بري
خوداييه کي گلهک جaran گوهورپييه و په رجانکري
سيتافكا وي.. سترانه کا نه گوتبييه
ئه ڦ سيتافكه ل سه رهستيکا و له شين نه رم
هلباسك دبیته ئاسوئيهک مشتى سوزاني
ليڻين سولی د گرنژين
ل سه رجهندہ کيڻن پاشه روژهک نهانی
ئه زچ بيڙم که لا هه ڦيلري
هيڻينا چيچكا و باخچه بي گولان
رونديکيڻ زهينه فونى چيروکه کا که فتاره يا
پسته پستين بيريثانه ل بهر بيڙي
لي ل ڦيري
دهري برينى ڦهکرييه و ده ڦي خوييني
گهش و بهشه ..
حه زين مه که فتن بهر کيڙي
دهستکه ئه نيا من.. گورپي ڙي د پهشه
ههستى ييڻ من کوم بکه ڦه و
ئاگري په نجه رئ سپيکه
ده ليلا(٦) ئه ڦروکه بويمه

دنهنگین زاما و بانگین مهلا

سالو خدانین منه ک کریت دبیت بیقه له رز

راموسانین بن سیبه را داره شیران ..

من رئی دزیت

هیستیریا سه رپشتنا گه رما فروکان

من رئی دزیت

گونزینین پیکی مهی .. من رئی دزیت

من میره و ئەزم دنهنگی به رهه لستى

ژ دنهنگی من باران دباریت رووبار

ژ پینگاھین قورسین پولیسان دره قیت

به رهف ژینى

به رهف منى

کە ھز ئاقا وى د میزیتن ژبو نووکرنى ..

.....

تیکین کەفتینه شاخى گاي

ئەۋ جىهانه دى ھەرفیت

ھېشتىا رووبارى مه نەزاي

زاروکە كى وەکو من يى د هنائاندا

چاۋ و مژيلانك وەستىيائى

لى رووبارى مالبچىكى خوه يى بىرى و

کریبیه رستک بو تاماری (۷)

کی کی ب سوژیت

کی رهسهنه: هیک یان مریشک

تامار:

ئەی پاقۇتىرىن گیانى دېرۈكى

ئەی رەواتىرىن گونەها بېرۈكى

دەمى برس درېڭىز دېيت، دېيت سەرھلدان

دەمى سەبر درېڭىز دېيت، دېيتە ۋۆلكان.

* * *

۱. شەمشۇن: پشتى دلبهرا وى خيانەت لىتكىرى، پەرسىگەل سەرخوه و
دەمنىن خوه ھەرفاند (تەورات).

۲. ئەبىمالك: ئەو كەسە يى ژىوب دەسقە ئىيىانا دەستەلاتى كۆ بېيتە مەلیك
(۷۰) برا يىن خوه كوشتىن (تەورات).

۳. مولەد: ژ (المولد النبوى) ھاتىيە، دكلىۋىرى ميسىرىدا كەيف و سەمايىكى
مەمەرنىكە وەمى خەلكى وەلاتى پىشكدارىيى تىيدا دكەن و مينا جەۋزا
جەمايى لى دەھىت.

۴. ناھى ھۆزانەكا عبدالرحمن مزۇرىيە.

۵. يهفتاخ: کورى ڙنه کا ده همه ن پيس بooo، جوهیيان ده ریختست بooo، لى ڦشتى رهوشما وان خراب بooى، ههوارا خوه گههاندنه يه فتاخى و وي ئehو رزگاركرن و بooo مهليك (تهورات).
٦. دهليلا: دلبهرا شه مشونى بooo، نهينى ييڻن هيڙنا وي بو دژمنى ئاشکراكرن و كره ددهستى دژمنيدا، ئانکو ئehو يا خيانهت ليڪري (تهورات).
٧. تامار: ئehو ڙنه يا ڙنه چاري و ههڙاري به رامبه رى دوو گيسكان ل ده ف خه زيرى خوه نقsti، لى ڦشتى خه زيرى وي (يه هودا) ئ زانى كو يا ب حاله و بريارداي كوبوڙن، وي گوتى كورپه يي وي ڙويي. ئينا يه هوداي دان ب گونه هباري يا خوه دا و تامار ل کورى خوه شينوئي ماره كر. هه رچهنده تاماري زنا ب ئئيهتا زنائي ڦر بooo، لى نه هاته سوتن (تهورات).

ئۇزۇرىس (۱) د راديوپىيىدا.. ناھىٰ يارا من دېيىشىت

ساقى..

تو ژ منرا تىكە پەرداخەك مەبىّ
دەستىن من پر ب گەمان
دەنگى راديو يى بلندكە
ئەذھەوالە يى ناھىٰ يارا من دېيىشىت
ئۇو.. مىندا من
مەى يارى ياب مەژىي من دكەت و
من دلهىزىنىت
ئەز نەفرەتان ل ئويشىين ترى و
رەھىن مىۋى دبارىن
فەنتازى يابەر زەبۈونى...
ئەز يى ل يارا خوه دگەرىيىم
ئۇو ناھى وى
ئەز سەرلىقىن ئۇزۇرىسى د راديوپىيىدا
ژەنگى نابىت

پر توره مه..

کو ل شوینا من.. که سه ک هه بیت
بی روح سه ت ناقی ته بذریت
ئز و ئە ف شه قا هه و پیکی مه میی
د بربندارین..

ژانین شه قی ب بونا مرنی ته نا نابن
گوهورین خه مه که و دلی من تراره
بیهوده يه.. ئە هره مه نین ناق تبلین ته
ئیدی روژان د چاقین مندا نا چین
سەری من ژ میش بول سەر بەران
بېھر تەشتا منقە تفەنگ
فيشه کین کت..

ئۇو وىنە يى يارا من يا دېشکورپىت
ل سەرسىنگى من
لى خوشى بول
خوشى بول..

نقىزىن جوخىنان بو بارانى
تەرددەمېيە کا بى مفایە
من رىھىن خوه تراشىن و
پەنجەرا ئۆمىدان ب دلی كۆغانى قوتا

دلی من شکهست و په نجه ری
چهند تیکین خوار و دریز که فتنی
ئەز و ئەذ شەقە و پىئکى مەبى و
زىلبوونا چاھىن بوهارى
ھەولدانەك خرش و خافە
کو باھورى
ل بەر لايلايا دايىكىن هييتىمان بنقىينم
ھىز هشىارم دگەل بارانى و
كۈر ئاخىنلىكىن ژنا پىشىمەرگەكى
ھىز بەركەپى وى رەش نە بووېي
ئۇو.. زاقايى چوار شەفانە
ل شەقا چوارى
دگەل بارانى و گولله يىن قاچاغ و چىرك
بى چۈويى و هيىشتى نە زقپى
ھىز نە زقپى
مەى يارى ياب مەۋىيى من دكەت و
ئەز گوھ ددەم
نووترين نوكتە پى بکەنم
لى راديو يا دەنگ بلند و ناھى جوانى يارا من
ئالوڭ كرم

ل شوون پیئن هه ر پیشمه رگه کي .. شه هيده که
ل بن سيبة را پر تین رذی بیئن کوشتییان
نارینکا دبین

شه هيد .. دگورپین خوهدا
تهنا و ژدل "لى لى وەسو" (۲) ب يارا من دبین
ئەز .. ساخى شه هيد !
وەلاتى من :

دۇو پەھله وانىن پر سەربوئر و وەستىيابى
ل سەر وەريسى سىرکى دله يىز
كورىن مەيگىر و بازركانىن ئەفيونى

ثىو ھېفتكەرنى نۇبا دىگرن
گەرنە كەقن .. دەستا دقوتن
گەر بکەقن .. دەستا دقوتن و پى دكەن
من دەيتىه بىر، ل بەر ھەتاڭا زەستىانى
وەكۆ سىرکى ل گۈندى مە

شەرە بەفر بۇو ..
ژنكا بالىفك ھمبىز دكىن
زەلامان دەست ژىرا د قوتان، ژىلى من
وەكۆ پەزان، ب سەرسۇرمايى لى دنېرىم و
من ھىزا ھاتنا گورگان دكىن

پر دترسم..

پینگاچین من

گهفین زنجیران ب چئیلی پی دکه نن

ئوو گرنزينا مهى

هه دوو ليقين من دخوازيت

ئهز هه ست پي دکه م دى هه لاقيم

ب راديو ييقه دى هه لاقيم

هه موو خه ونین من ييّن پيرۆز

ل سهر توخيبي بونه چانتا يارا من يا تهپ و نازك

د چاچين به لين راديو ييدا.

* * *

(۱) ئوزوريس: خوداوهندى مريانه، هاريکاريا مريان دکهت.

(۲) سترانه کا کوردى يا فلكلوريه.

نارین و ..

نووترين موديلا هافيبونى

(۱)

بهرهف چيا و هەموو نۆزانىن هيقييان
ژدل من دا بىـ
كى دىـ بهرىـ من دەته تە !
تو.. كەنگر پـ بـىـ و لـهـىـ درـىـكا منـدا زـۆـنـ
مشـەـختـەـكـمـ هـزـىـنـ منـ گـىـلـىـماـ گـاـقـانـىـ
بـبـورـهـ نـارـينـ .. ئـەـزـ دـىـ بـورـمـ
دا شـوـينـ پـىـنـ هـسـپـىـ كـهـ حـىـلىـ عـمـىـ گـۆـزـىـ
كومـكـەـمـقـەـ وـ بـ سـهـرىـ رـمـىـقـەـ بـكـمـ ئـالـاـ

(۲)

ئـىـقـارـىـهـ كـىـ
دـنـاـفـ بـوـهـارـهـ كـ دـامـاـيـيـداـ
گـولـهـ كـاـ سـوـرـ وـ سـلاـقـهـ كـ
تـهـ بـوـ منـ كـرـنـهـ دـيـارـىـ

سلافین ته، بونه که زنی
 تیک ئالزیان
 بیهنا گولی ژ هزا من بر
 چونکو نارین.. ئەزىيە هوی بونیم
 دناف قافکاندا ب خەوم
 ئوو.. ل بەر میزین مەیخواران
 هوزانان ب چیچکان ۋەھوینم.

(۳)

رېقینگەکى ..
 ژ خەوهك گران ھشیارکرم
 ماسى دئاپىدا دله يىزىن
 من ھولىدا ب دەستان بگرم
 لى دەستىن من:
 ب لهشى تەرى نارينىقە
 دنازك و پر نىسەكن
 گەلەك فەره ل دۆر خوه بىزقىم
 ل پىشىيا من لەشكەرەكە
 ژ خەمان و نىشانىن پرسى ..
 تو نزانى چەند نەخۇشە !

د همی مرؤّل دوّر خوه دزفريت

دزفريته ڦه ده سڀّکي و جي تفتانى

چ بکه م ناريں؟!

د نزمترين نهايىن داکه فتنيدا

ئه ز و نامويي و هيقييه کا سار

خوه سه رخوش دکه يين

ٿيو ده رمانکرنا بريينيں کوور و

که ڦناريں گولانى.

(٤)

په نجه ره کا که سک شين بوو

دناف گهورى يا رىکا مندا

خهونه کا موڙ

خوه دادا سه ره ختنى هزا و

زه رزو وورييان ڦفان به ستان

شه ڦا دله رزيت.. نا پرتکيت

ريکه ک دريڙ

ليڻ و روو ڦيئن خوه سو راڻدان

ڙنشڪاڻه راوه ستاندم

– نافى شه ڦي و پيئناسا ته!

نارین.. ژ من نه ترسه
 ئەز ئەف شەقە پىغەمبەرم
 تو.. بەھەھىي
 ژرىكاكا تە نە فەرسىم
 ئۇو.. نەگەھشىتم چ رىكان
 ئەۋەرەنگاكا ھە تەۋاڭ نابىت
 ئەز ب تەقە نە تەۋاڭ
 دىكەنگى سوٽن تەۋاڭ بىت
 دا تە بېيىم.

(۵)

ئەز مشەختى وارى خوه مە
 ج ژ پىللىن رىكان نزانم
 شىنىوارىن پىنگاڭاڭان بورى
 خرفة دكەم و زويكا دبۈرم
 پىغەمبەرى دوهى نىقىرۇ
 ل سەر جاددى هاتىيە كوشتن
 ناڭى وى يى ب رۇزئنامىقە بۇويە باھور
 پەيىف ئالزىن
 توخىب سەرمىرا ھىزدانە

خامه‌یی من زوری ل من دکه‌ت
 ب روندکن نارینیچه
 من ب گفیشیت سه‌ر کاغه‌زی
 چبک.. چبک، خوینا من و خامه‌یی من
 ل بازارا فروتننا په‌زی
 متایه‌کی کیم بهانه
 بو بکران.. ئالیسه‌نگی یا په‌زانه.

(٦)

دگوتن وەکھەقى بوھارەكا خەمرە
 ئەم دى كويىن خوه دادھىنى
 دادوھەك چىۋانۆكىيە
 ئەم دى ئەقبارە رىكەنى
 لى من نەدىت!
 ب تنىــ تنىــ دەمىــ د مرين
 دى بېھنا وى ژ دوورقە هيــت كز
 دگوتن وەلات نارينەكــ ..
 ئەزلى دگەرام، ل نەورۇنىــ
 كو سىقەكىــ ل سىنگىــ وى بــدەم
 لى من نەدىت

ب تنى ل بهيا

کو شهرم دكه، سهري خوه ژ بهرنه چه مينم
ئۇول دەھواتا كورى ئاغاي
کو د ترسم هېشقەمى يان تىر ببىنم.

(٧)

نيچيرقانه كى ..

سيتافكا من گرت و ناھى به ردا دئاقيدا
ل سەر توخيبي
ھەموو خەونىن ئۆمۈدىن گەش
ژ من وەريا بۇون
ب تنى پرىتىن ناھى من يى نىف ژبىركى
ل سەر رۇزىنامى د كره ئالفى ئاگرى
سيتافكا من يا گرىدai
شۇر دبۇو
د هزىيا
دناف خەفكىن نىچيرقانى ! ..

(٨)

خەرييم ژ ئاخا خوه

بریندارم

بیهنا ئاخى وەك بیهنا جەندەكىن مار
تىز.. دفنا من دئالىسيت
چەند برينا من فرهە بىت
بیهنا ئاخى تىزىر دېيت.

* * *

هه رووه کوئه ز بورويمه خولى

ڙ من بگه ره ..

پي ڦيئن من دناف داڻين تهدا رزين

(توعرول به گئي) ل سه رسيقاندي سيتافاكا ته

چبکين باراني ڙ من دزين

ئه ز دبىئن .. زين ب كراسى بو يكينيچه

ل سه ربلو توئي يا جه مدي

نه يي دينم !

نه شيم ئيىدى ..

ئيىدەتر خوه ب لهيلانا كانى بو هاركان

ب خاپينم

ڙ من بگه ره .. ئه ز پرته كا و هرياييمه

ژ ده همه نا حه زين ته قه

دلسوزىيەك خه ست و گرچن

كرمه گولمچكە كا به فرى دده ستىن تهدا

كه سىئن ئاگر

ڙ گورپيا هه ردوو چاقين ته دبن و

دېنه خولى

هەروهەك ئەز بويىمە خولى

دناڭ كۈچكىٰ ھافىبۇونەك نەيىنيدا

ئەز

تو

ئۇو خەرېبى

سەرانەكا فەيرۇزىيەنە ل سەرىي سبان

ژ ھافىبۇونان نە ۋەرسىتم

دەزى يىىن درەوان ۋەشارىتم و

ب ھەسىپىٰ تەروادەقە بەستىم

برىس و ترس و ئارەزۇوييان

پىنگاكاھىن من، بىدەنگ و رەنگ و پىركىن

ل ئاسمانى ئىلۇنما مە

نە عەفرەكىٰ مشت و ئاڭزۇپەنا بىن

نە بۇوستانىن ھشك و تىيەنى

ثىبو بارانى نۇبا دىگرن

ژ من بىگەرە:

دناقىبەرا حەزىن من و پىنگاكاھىن تەدا

چىيا يىىن بلند و ب دۆمانىن

پۇستەچىيى مە ھەوايە

لی هیّزا بای، ب تنس رهوبينا سا قییه
ته چراکین داپیروکان ڤهدمرينيت و
ئەز روندكان دبارينم
ھەفالىن من..

ئەوين چووين و هیّز نه زقپين
ئەوين ب ناقى شەھيدبۇونى
ژىشكاۋە، گلىزانكىن من ۋەتكەن و
ھېيشتا يى ل ھېقيا پۆستى من
لی هیّزا بای، ۋېلى دەنكى صا قى نىنه
ھەفالىن من، ئەوين چووين و هیّز نه زقپين
ئەوين بىدەنگ و بى كفن / بن ئاخكرين
تهنا و دلخوش، د گۈپىن خوهدا دنفستىنە
ئاخ خ خ... وەلاتى من
بىرينا تەشكىزى دبارىن
ھەر شەقدىرىيىھەكا ل سەرسىنگى تە كوركبووپى
شەقىن ئاڭز و پر ئاتاڭ كرن
زاروکىن شەھيدان، ئەوين نىرگز
ئەوين ژنۇو دى بىنە دز
ھزار جاركى بەرى بىرەن، شەھيدكىن.

روزانىن هەقليرىيەكى

(۱)

دئى كەنگى هيى؟
كەلا خەرېبىي كوشتم
برۇوسى دەرن و شەۋە دەمین
ھەيق.. يا بۇويە چىچك و
ل سەر ئىرييەلى سەربانى مە
يا نفستى
ترس سىتاكە..
چما.. تە دىگەل ترسى هشتم.

(۲)

دئى كەنگى هيى؟
زاروڭا من..
كتىپا وى يادىكت گرى
خامە ھەموو دەشارتىنە و
گونەھبارن
خۆدى يى كەنېي.. يى مرى
من حەز دىكى، ئەز يارا خوھ

ل به ر بارانی رامووسم !

پشتی تو چووی

ژه قدوور کرین

پیلین گوپی و بین ئاگری .

(۳)

هندی من ل بیر

دز .. ب شەف دهاتن

شەرمکری و سەرچەمیایی

خوه ل پشت کوتران ، ۋەدنويisanدن

من نەدرانی ..

ئۇو من چ جار با وەرنەدکر

کو دزىكەر، خەباتكەرن

ل روڙا نىقۇر دگۈرپىن پالا

خوها رشتى ژئەنبا سالا

دکەنە توپىرك و

حەزىن زاروکان پر دکەنى

من نە درانى دى روڙەك هييت

دزى دى بىتە سەركەفتىن ..

بىتە ئالا .

(٤)

ئەز مروقەك ب بىھۆدھىي
يارى يا ب لەشى ژىنى دكەم و
نوكتا دېيىم.

من نەدزانى.. سەرا نوكتا
ئەزمانى من دى ھىت بپىن
چونكۇ بەرى خوه ددەم قىبلى
سەرى من دى ھىتە فرپىن
ئەفجا وەرە
زويكا وەرە
لەشى من و ئاخىنكا من
ھەموو—ھەموو يىن بۇوين بپىن.

(٥)

ژ دەمى تو چۈويى..
سەرئىشەكى ئەز يى گرتىم
لەقا ل خوه ددەم
خەونىن من يىن بۇوينە چادر
ھەناسا من يا بۇوى باھور
ترسى ئەز يى زىندان كريم
ئەزمانى ھوقان نزانم

ئەزمانى وان يى بۇرى ئاگر.

(٦)

ئەز مروقەك ئۆلپەرەرم
رۆزى قەت من نە خوارىنە
نېيىش.. ژ من نە بۇرىنە
وەك ساولىكان ب كۈورەيى
سەرمەزار و جەھىن پىرۆز
ھزار جاران ماچكىرىنە
يا زەمنىفه ..

خۆدى ژ هەميا مەزىترە
ژ تەۋ ئاگران گەرمىرە
ژ گلگامشى ب ھىزىترە
ئۇو دا ژ ترسا خوه بىرەقىم
ل بن كەفسىي من
قورئانەكا پەر وەريايى
بەختى منه !

ھەموو دەرگەھ ل من دىگرتىنە
مۇزگەفت من دىت
رېخا پەزا و
كەنیا دزا و

په یقین نزا و

ته ڦ موشه کيڻ ئار. بي. جينه.

(7)

من يا گوه لڻ بووی
ل ده مى شه پان - شه پين گران -
خه سته خاني پير ڙزييه کا جودا هه يه
ده مى ته ڦ پير ڙزييه دگريت
ئه شکيڻ تيم ساحان دبن رووبار
موويي (معاويه) ڦ دفريت
ئاشتى يا سپى .. وه کو به فرى
د حه لييت - د حه لييت، هه تا د مریت.

(8)

تو بيڙى .. ئه زنه مرؤڻه بم؟
يان مرؤڻي نيان درتال بم!
دبیت گزيرى سه دومى (1) بم
من هاي ڙ خوه نينه
شه ڦه .. يان روڙه!
يان گه رمه کا ئه نى سوڙه
کا ڙيئين من ييڻ ئاقز بووين
ل هه رچوار ره خيڻ من ئاگره

خوينه

تولقه کرنا ئۆسمانىيە ! (۲)

بى ب گۆمانم کو مروقق بن
ئەويىن خوينا نازك ۋەخۇن

تو بىرلى .. مروقق بن ؟!

(۹)

بەخچە يى گولان

سەرخوش بۈوپە

ڦ بهر سترانىن بلبان

کورىن (يعقوب) (۳) د بىرسىنە

پەريىن گولان، د بهر ددانان را سېيىينە!
ثىبو پەيغەكى..

د هەلاويستىنە جان و لەش

ثىبو زىنەكى..

بىيتىه مير گولەكا گەش

لى تاوانە

بەبەغا يىن ئەقى چەرخى

ھەقىرىكىن ئاشتى و گولانە

"قەدرى گولان چ دزانىت

كەربەش دەقىت كەرى رەش" (۴)

(۱۰)

دی که نگی هی..

ئەقىين ھەنى گونه ھبارن

رۇوفى يىن پار و پىزىارن

رۇزەكە خوش و بى رەھ

سترييەك تىزە، بى دويندەھ

ئەقچا وەرە

زويىكا وەرە

چاڭلى نقاندىن گونەھ.

* * *

۱. سەدۇم: ئەو بازىرى خرابى خۆدى وېرانكى — بازىرى لوتى.

۲. ئۆسمان: (ئۆسمانى كورى عەفغان)، دېيىن ب ناشى تۆلەتكىن ئۆسمانى ھىچەتا
بەردەۋامى يا شەپى دنافىبەرا موسىلماناندا پەيدا بۇو، ئەقچا ژىو ھىچەت لىكىندا شەپى
دەيىن تۆلەتكىن ئۆسمانىيە.

۳. كورىن يعقوب: دوازدە كور بۇون ھەميا پىكىڭە بىياردان كۈيۈسى بىلەن خۇھ ب
تەلىقىن، چونكى يى خۆشتىقىت بۇو ل دەف يەعقولىي بابى وان.

۴. دىرىھەكە ژەلبەستە كا مەلايى جزىرى.

دلی من ئەوی بلبل

تو بارانهك بوهارانى، مينا هېيقى
خوه د گوھورى ل دويىف كەيغى
جار ژيانى، د چاۋىن مندا دچىنى
جار حەزىن من..
ل بەر دەرگەھى گۈزىشىنەن خوه دەرىنى.

*

پەدرىسم
خويينا من..

ئەوال سەرلىقىن تە ھشكبۇوىسى
بېيتە توز و با بېهتن
لىقىن من پەرتەيىن و ھشكن
كا لىقىن تە ؟ !

*

بىشكۈپىنەك تەر و شەرمىن
گول گەشكىن

ئۇو تبلىقىن من

دگەل رووبىي هشکى مىزى

پارى دكىن

خەيالا من..

مرىشكەكا ۋەقەتىيا يە ژگوندىيان

ھىكان دكەت

چىچەلوكىن سەر مەزن و ئەزمان درېز

رى دىركەن.

*

ئەن.. پەيادە ھاتى

نۇ.. پەيادە ھاتى

گەھىنا مە، بىلايەكا كەسک و زەرە

ھندەكان يا پىغە مىزتى.

*

ئەز ئادەمم..

ئۇو لېقىن تە سېقىن

من چاقىن خوھ درېزكىنى

خودى ل ئاسمانان دەست قوتان.

*

ئەز مەلامە و

تو باهوری
ئەجنه من نا هنگىچەن.

*

هەناسا من
ژسەر لىقىن تە هشك نا بىت
گۈنىشىنا تە دوو چاقىن بوھارىنە
من تىر ۋە خوار
ژئافا ترىيى رەزىن دزى
مەى ل سەر لىقىن من ژەنگى بۇو
ئۇو نە مرم.

*

تو با هورى و ئەز كاغەزم
نېزىك بە و پەشىمان نابى
نا پىركەم..
پەشىمانى، خورپى يَا باهورى
نا پىرتىكىيەت..

*

تەنا.. بىيىدەنگ
ل ھەمبەرى من روونشتى
ژپرچا تە تىرۇڭكىن رۇذى د وەرەن

سەر چوکىن تە
دىلى من كره شەما و
حەز و پىنگاۋىن من كەفر.

*

بلبلەكى هىيىدى دادا سەر ملى تە
ژىشكاۋەت
تومكەك ل سەر رووپى تە دىت
ئۇو دمى خوه درىڭ كرى
لى تومك ڙ سەر رووپى تە كەت
ددوپىچدا بلبل

ئۇو.. شمكا تە يا بى سەربور
ئەو بلبل هوور كر.. كره گل
يارا من، ما تە نە دىزانى!
دىلى من بۇو، بۇويە بلبل
ژېھر تە، ژ سىنگى من فرپى بۇو
تە ژى دئاخى را گەقىزىند.

* * *

گرنژینا ته بازاره

ئارمیشە پرچا ته يارى
وەك دىمى نەساختىن نۇو بشکورى
دەستىن من زقىن، پىتىنە
بەقرا-بەقرا
دگەل پرچا ته دكەنە گرى
تە.. ژبىبەختى
من.. ژپر بەختى.
*

چاقىن ته بە خچە يىن بوهازىنە
ئۇو دىمى تە، تىلەفازيون!
ل دەھواتى چاڭ دېنە پلاك
مونالىزا..

گرنژينا ته بازاره
بازارەكى كەر و مەتە
گەنج ل قولاچان ھىف دكەنلى

ته‌ڻ بکِن

لی..

که‌س فلسه‌ک سوٽی پی ناده‌ت.

*

ئه‌ز ڙ سها روڙی بی بارم

ئه‌ز خه‌ریبی ماچا پارم

هه‌موو عه‌قُرین ره‌ش و مشه‌خت

نا په‌یقِن!

روندکِن وان

ل پشت مژیلانکان ئافزن

ڙ خودیّیان..

ئه‌هره‌مه‌نیّن سه‌ر مه‌زن و زک زل دزین.

*

من و روڙی هه‌قُرپکی بُوو

کیڙان ڙ مه به‌ری سپیدی

دی به‌ری بی دی ته بی‌بینیت

روڙی جیهان کره کانی..

کانیه‌کا که‌سک

ئوو د هه‌ردوو چاقین ته دا چاند

چاقین ته ڙی وه‌کو چیچکا

ل سه‌ر پانی یا ده‌ستی من نهیان.

*

من هند تو دفیی!

هه‌تا من نافی خوه ژبیرکر

ئوو دلی من بوبویه ئەلقە

د تبلا تەدا

ھیقى یا من، یا برسى و رویس

خزیمە کا شوّر و سپییه

ب دفنا تە یا بلندفە.

*

ژبچووکاتى

من دگەل رۆژى

ئەقینییه کا دژوار ھەبوو

ئوو.. دیمی تە

د چاقین مندا سەمايى دکەت

پېدۇقى بۇو..

تو ببییه رۆژ

دا توشى دوودلىي نەبم.

* * *

سپییده باش

سپییده باش.. خانم

دلی من بی بوویه کوتر

چاقین ته هیلینه ک گهرمن

تیدا نهی

پینگاچین من

بوهاره که، ژ به فری زای و

ل به ر ده رازینکا چ سولتانان

نه به هی!

بارانه که، ژ عه قرین سلبوویی

دلسوزی یا هه موو دایکان

مینا ئاشکان

ل سه ر روو یین گه ش

چبک.. چبک، هوور دباریت و

ل به ر ده رگه هی دبیته له هی.

*

مزیلانکین ته قیبله نه و

داقین پرچا ته یا زهرباڭ

گلیزانکین ههوای ۋەدكەن

ئۇو تبلا من

يا بى سەرپور و نووگەھى

تىرەك راست و شارەزايىھ

ل بەر بەزنا تە سەمايى دكەت

ئەو بەزنا ب حەزەكا خوداوهندى

بۈويە روحان

ژى زاي ۋيان

ۋيانەكا كەسک و سېپەھى

ئۇو.. بارانەك بوهارى هات

ئۇ.. بارانى

من باران دقىين

باران خىرە، خۆشى ژى دزىن

دى وەرە، دادە بەر لىقى چاقى من

ئۇو.. چاقىن من د برسىنە !

*

سېپىدە باش خانم

"ژ بچووكاتى ..

من و دزىي دىمىناتى دگەلىك ھەبۇو"(1)

ژى دىمىنات نە ترسىيائىمە، ژ بلى دزىي!

هندی من ل بیر

من دلی خوه

ژ بازرگانین شورهشان ۋەشارتىيە

"لى وى رۆژى.."

وەکو گولا گولبەرۆژى

تە لىقىن خوه سۇراڭ كىن و تېلىن تە،

يارى ب فىستانى تە دىكىن" (۲)

دزا ب بلوور

من دلی خوه ددىت نىرگۈز

د بەر بەرچەما پېرچا تەرا د گەنژى

ھەموو ئەقىنى يىئن درەو دبۈونە رەژى

جىهان ھەموو، دبۇو شىكەفتەك

شىكەفتەك بچۈوك، تىئرا دووا

ب تىنى..

ئەز

تو

ئۇو.. ئەقىنەك نۇو يَا ھەژى.

*

سېپىدە باش.. خانم

روخسەت ھەيە

ئەز پەيغەكى، يان دوو پەيغان
ھىدى د گوھى تەدا بىزىم
بەرى بىهنا پەيقىن من
دەنىن مە بسىزىت
من تو دەقىي
من تو دەقىي...
*

دارا بۇونى
ل سەر رەپەي دەستىن رووباران
يا بەرزە بۇويى
كا چاقىن تە؟!
دا ئايىندەمى..
ثىو خەملا كاروانى بويكا بوهاران
بکەيە تارا
بەزنا تە يا بۇويە روحان
لەو من ژىدل
روحان قىيان.
* * *

(۱) و (۲): چەند دىزەكىن ھەلبەستەكا محسن قۆچان.

ستانا پرا ده لال

دەرگەمەك كاريكتورى

خەنجه را خوه ژ كافلانى بىنە دەرى و

زكى ئىكى پى بدرپىنه

گەر دى زكى تە درپىتن

پاش نە زقپە .. هەما كى بىت !

زكەكى ژ ئەقان زكىن سار

بدرپىنه

يان شەھيدى !

يان تو برايى شەھيدى !

— تە چ دەقىتىن؟
— من هەسپەكى دارى دەقىتىن
ئۇو تفەنگەك
من قەفتەكا گولا دەقىتىن
ئۇو دەبابەك
ئۇو كراسەك يى گولگۈلى
ئۇو ئاڭرەك ئەز خوه ب دەمى
نە وەك من و خوه بکەت خولى
حەزىن زاروڭان ساقانە
رۇذى چاقىن خوه قەكىن
پىلىن خابوروى دلەيزىن
پرا دەلال پرچا خوه يا درېز شە دىكىر
دەمى شەپى دەرگەھ قوتاين
خەونىن مۇر، ژەزى كەفتىن
سەر دەستىن من، بۇونە تفەنگ
ئەز و روويى پرا دەلال
ل بن سىبەرا كۆركىن فەرە و پىنېكىرى

مه خوها ئاشتىي ۋە دخوار

دې بىتە شەر؟!

نا بىتە شەر؟!

ئۇو.. نىقىتىم!

دەنگى لېھىشتا شواتى

ھەردۇو چاقىن من ھەلکىن

زارۆكە كى نۇو بشكۈپى

ل سەر دارىبەستى د بىن يېن مرى

بىھنا پرسىيارە كا دلسۇز

ژ مژىيانكىن وى د فېرى

ئىي خوه من كرە دەنگ و پى گازىكەر

دەنگە دانا من ب كىلىيەن نۇوقە نويسيما

ئەز پى دەھىسىيەم

ھنافىن من دې دەركەقىن

گەر ئەق زارۆكە نە مر با

دا چاقىن وى كەمە حەودك

تىدا چىنەم، ئاخا شرین

ئەرى ما تىشتك دى ھەيە

ژ تاما ئاخى

ژ رەنگى ئاخى

ژ بیهنا ئاخى

شريينتر بيت؟!

*

پرا ده لال

سترانە كا كەفنار ھە يە

دەمى سەرىن خوه دكەينە جووت

ئۇو روو يېن مە دېنە رووبار

ئەو سترانى دلۆرىنيت و لى قە دكىرم

ھەى.. بى ئەختوبارى

ھەى.. خيانەت

من تو دىتى ب دوو چاقىن زل

لى من چاقىن خوه نقادىن!

باپىرى من ژ مىزە گوتى..

ب چاقىن زل قەت ھىف نەكە برىينىن كول.

مژه ..

مژه و ژ ئەلندان سحار نەزان

رېقىنگىن و سەرىن رېكان مىدا پىقە

وەلاتى من گورپستانەك ئەنتىكەيە

جەھى شەھيدان نەمايمە

ئۇو..ھىشتا يى هەۋدوو دكۈزىن

مرن ژ بهر خه لکی د به زیتن !
کی دی ناچی مه کت شه هید
دنه نگفه دانا سترانا وی
ب روویی به فرا سار دکه قیت و
دبیته با
شه ڦ بندا ڦه ک جه مدیه
گوری روزی لی کولا یه
هیقییه کا سه ر ڙیکری ..
ل بهر ده رگه هی دلی بازیره کی پر ڙان
پاری یا ب غه داره کا هنگاری دکه ت و
تف دکه ته خوه
کو میرانی — ل ده می میرانی پی نه قیت —
ب لهشی و پیا ڻه سیتا فکه .
پرا ده لال :
تو سو رگوله ک بوهاری بموی
د چافین مندا شین بیموی
تو په په کی ته ناهی یه بموی
ژ دارا خوینا منله ببموی
لی ناحه زان، لهشی ته یی نازک ئیشاند
کوتر کوشتن

ئەزىز بېيىم ..

دەمىئىز بۇويىم، من ھەست پىيىكىر
وەلاتى من، زىندانەكا چاۋ ئەكىرىيە
من خۇه نەددىيت
نە دفنا خۇه
نە چاقىن خۇه
نە ئىپينگاڭاڭ
ئۇو نىقىستم ..

دەمىلى بۇھارى بۇويىمەقە
من جەندەكى خۇه يى ساخ دىيت
ل سەرتۇخىبى
ب لەپەقوتى، ھىدى ل مىرنا خۇه دىگەرام
ئەزىز فىير بۇويىم
خۇه دىرنا خۇھرا دېيىنم
وەلاتى من يى تەنگ د بېتىن
جەھى پىنگاڭا من ناكەت
ھزارەها گۆر دەق بەشىن
پەدرىسىم .. پىلى مەريان دانم!

* * *

زاخى ۱۹۹۵

مہرہشہ با

۱۹۹۸ - ۱۹۹۷

۱۹۹۹ : ۱۵

مونامو:

گوزى ئەقىندارەكا ماندىيە

تو: خاتۇونەكا دلتەرى و كەزى يىن تە بارانى
ل بوهاران نۇو دېنىڭ
تو: دلبەرەكا دلبەرى و گىزىشىنەن تە ژقانى
ژقاندارى، دەمبۈرىنە و ھەما دەقە
ھەمۇ خەونىن خاپىنۇك دەدەستىن مندا
تەنگەكا لۇولى كەلە
دەمى ل ۋىنى تارى دبارى و
ھەمۇ گولدان ژتىهنا دەرنى
من تو دىتى تەمەت چىا
تەمەت دەريا
تەمەت ئاسمانى ساھىي ۋەلاتى
تەمەت سەتىرەن رووگەشىن ۋى رۆزھەلاتى و
ئەز يى بچووك.. من تو دەقىيائى
من تو دەقىيائى
وەك شفانى و كەچا مىرى

ترس و برس و ته‌نگه‌زاری و خه‌م و دوروی
ما تو بیژی..

ئەذ مازوخییه‌تا من دوریه‌کا قنیتی بیت(.)
تو: سیپه‌لی و زینا من که‌شتییه‌ک تیکه‌لۆیه
گەنم دچاققین تەدا د زیت و وەغەر دکەت
خامه‌یی من هیز ساویلکە
درەوین ئافز نزانیت...
شەمالقا تە:

ئەوا رۇناھى يا وى كز و سەرلى حەلبىایى
ھىدى بىنە، كو ھورەبا پى نە حەسىيەت
پەرپىن نازك، ددەقى باى دا سەمايى دکەن
تو پەرەكى.. ئەز پەرەكم
(بى پەيىف)

بەھىلە.. ئىقانىيە‌کا دى ياتەنا
- بەرى مرنى - پىكقە بىزىن
تىلىن خوداۋەندان يى سىست دىن و
د تەنگبۇونا گەھىنى دا
سەيرانگەھىن پەرەقە كرى
ب كورىيا پىرەقىانقە دى بن
چەند پەن نىزىكى تە دېم

دوروی پان دبیت

ئەز پى د حەسییم، د دەستىن مندا يا د بى مىرى و

ژ سەربانى ئۇوردا ھىف دكەمە پىنگاۋان

ئەگەر ھەبم

دەپيا ھەبم وەكۈئەز ھەى

زىكەقەتىان: بازدانەكە ژ ياسا يا شەى(.٠)

تو: چوارينەكا ھەشت بىرگەيى

دېن قەرقۇدى كىسىلەيىقە، خەونان دېيىنى

خەونىن مۆر.. ئەوين رۆز ۋەشىرىت

ئەز دى گولىن نوو ئادەكەم

ۋافارىتىا هىزىن گەريدە خۆشى يە

ئەز و خۆشى

ھوزانەكا گوھ لى نەبووى دى كەزىخىن

ھەمى گلگاماش دى بۇرن

كلىلىن بەرزەبووى، بلا نقىزى تىك نەدەن

خۆشىي.. ج پى پىيغە نىن

د شەقبوھىركىن تلىاكيدا.. خەونە

د ئاييردە يىن بىرۆكىدا.. خەونە

د سەركەفتىنن دىرۆكىدا.. خەونە

فلی يه، ئەگەر خەونان كۆپى بىكەم و
ھەرئىك بەھرا خوه ب نېنىت..
ئەو ژىك خەونە(.)

تو:

قاۋەكى نىرگزانى و مەھبۇرىنېن تەبىزارن
تو ژەرخەكى و ئەزىز رەخەكى
ئەختوبارىي بېھينە بەرىك
بەرچاڭكىن تە د بن ئاكاما باكوزىركان
وېيىنه يى من دى بەرزە بىت
ئەز وەك (اقنان)، ئىدى باوهەرى يا من ناهىت
ئاراستەيان ژىك بىزىرى و سەرىن مەزن!
ھەر بايى بھىت
كەشتى يا خوه دگەل بده رى
ئەز پەيغەك — سى بىرگەييمە —
يا بۇويە ستويىن، ل سەرىن رىكا
گەر پەيغەب بىت، د قىيا بىت و دى ھەر بىت
پاسەپورتا من بىرپىنە
دەمى ژيان دەھەمەرىت
بى مفایە، چونا من يا بلەز بو لەندەن(.)
تو: دارەكا گىاندارى — گاتا دەھافىت —

پرموجکه کا به فری ب دهستی منقہ هشک بوو
 بشکورینی ته فنه ک راچاند
 ته ڈگری یین ب نقشتی ٹه بووینه کوری و
 هزاره ها پیغامزونکن ئه قینداری بونه رووبار
 حه زین من — ئه وین خه ریب —
 ب رستکا سهربانیقه شوّرن، با لی ددهتن
 ئاوره ک ژه ردوو چاقین ته — ئه وین خه وته —
 دی ھه قدیتني که ته مه زار
 بشکورینا من: ئه وا چاڭ كەسک
 ئه وا پرج زهر
 ئه وا دووکەر
 ئه وا هيلايمه د بازنى ژقانيدا و
 ب ميناکەكى شىزۆكىيە هشيار بووېي
 د بەرژەنگىن راستىيەدا رسوا دېيت و
 دهیتە خاچدان(.)

.....

ل دەمەكى زوو
 بشکورینى دلهک ھەبوو
 ئىقشارى يەكى، كەفته داڭا ئەقينەكى
 جار ئاگر و جارنا بەفر

ئەز وەستىيام،

نە يەسوعم ھندە ل دۆر بەزنا تە بىزقىرم(.)

تو:

ل بەر مەزىقا مونامق.. وەغەرىي دكەى

وەغەركىن سترانە كا ئەزەلى يە

دكەقلىۋانكى مارشىن بۇرىدا.. مونامق

دلبەرا من: ئەوا چاڭ كەسك

ئەوا پرچا وى مونامق

گۈزى: كەفالەكى نامقىي يە و

حەزەكە دېيىشنى مونامق(.)

* * *

مهرهه با

سيتافكا من:

ل بن سمين هه سبي سولتانى

وهك هه گيانداره کي مى

پينگاڻه كورت و دهست ٿه كري يه

هه ستين من يين بيتابنوكى

ب بايه کي پاييزى يي سارقه د شورن

ئه فينى، سه مايي ب پرتين من دكهت و

هه ناسا من، باکوزيركه

هزرا بي بهين د ئازرينيت

ئه ئازاوه

ئازاوه کا دى يا نفستى يا ددويفدا

هوزان دفنا خوه د خوديکا تيکه لورا

تابينيت يان شاش دبىنيت

مهرهه با..

روويي يارا من يا چاڻه سك

بي تنگزى

ده و ئه زمانى من چاڦن

هه دهه تبلیئن من عهبانه

تو بیزی ئهه دیوارین هه !

راپورتان ل سهه مه بنقیسن

خوه ب چ پیشنا نههینه دهه

دهنگ نه ساخن

ئهه سههربوره چاقلیکرنه ک چاقلیکری يه

بې بهغايان مهی يا خوه يا تەقاۋى كرى و

د تەنكاۋىن

ھېشتا دەستاۋا ييا ساقايه

تىرا مه ھەمووا نا كەتن

ئهه بابهەتى رى خەبەر ددھم

ئەگەر پۆليس من نەگىن

دى تف كەمه هه كىسەلەك بىركىن وي،

گۈزى روستەم بىت

ئەز زۇر حەز دكەم

ئازادى يا من بەھرا كەسى تىدا نەبىت

مەرھەبا..

شىانا تە خۆشى يە كە .. خۆشى يە و خۆشى يە و

خۆشى... سىتافكا من ددھتە نىاسىن

دەمى بەرچاقلىكىن من د رەش بن

بهريكا من يا كون بوروی و پیتاسا من
يا ژ من کهفتى
ههسپىن مەغولا و تەقنىٰ يَا بەرزەكىرى
ئەز بىٰ هەوى دى چەوا گەھمە هەولىرى
دلهك ب تىنى
تىرا چيانىٰ و هەوبيٰ ناكەت
دنابېھرا دلىٰ من و دلىٰ مندا
دوو جەوسەرىين پۆزەتىقىن !
پەيكەر روندكان نا بارىن سەر ئاتاڤان
ھەمى بازنه، بىٰ دەست نقىز
سوحبەتا پىرۇزىيان دكەن و
خوهسەرى يَا مرۆڤى ..
تو بىزى كو كەسەك ھەبىت دبازنهى دا
خوهسەرى بقىت !
ئەۋ بابەته يىٰ د بىت ئاڭر
كەس دەقى دويكىلىٰ نە گرىت
بىٰ دەنگىيەك دwoo دەقەيى
جەن داخدانەكا كەقىن ببۇ ئالا
ل سەر رووبيٰ ئەوى ب رەخ منقە روونشتى
بنىٰ پى يىن من گران بۇون

روویی پیلائچی تیقتی
فهلاقه دانی و قامچیی
هه می سه رخوشیا من تیکدا
مراهه با ..
هه می و هک من ..

حه زر بیهنا بارانی ناکه ن
ئه و ده رگه هی بای لفاندی
نه چاره کو تیک پیقه دهت
هه قالی من، ئه وی تیچه
شه مالکه کا هه لکری یا شی
من روویی خوه ،
د ئه نیا وی یا حلی را ددیت و چ دی نه !
ئوبالا من :

ئه وا هیشتا نه گه هشتمیم ئه نجام بدھم
ب ئه نیا منقہ بوویه درویشم
ئه ز ئادھم ئه قی ئه ز ههی
کھسەك بھری من نه بوویه
مراهه با ...

* * *

خەونا من ئەوا خوين تىّدا

ھىقكى كوقانىن تە درويىسنى

سەرانىن تە، ئايەتىيەن عشقەك بى لىيسىن

دى كېفە چى؟

رىكىن زقرقوك - خۆزىكىن ھىز چاقەرئى مائى -

بى د بن بازنه و پەيچى مەودايەك نەمايمە

ھۆزان چەترە و حەنەكان دگەل بارانى دكەت

بارانىن خرش:

ژ بهرىن زەقى يىن ياخى دبارن

خەنچەرا من ل سەرەتەنلىكى

شەرمەزارە ب سەركەفتىنى

سەركەفتىن ئوبالا منه !

دەمىن كرييە پتخانە و ئەز بىڭاڭ بۇويم

بىرداڭ دىرۋىكى بگورىم

دا پاقىزى يا پروستان خۆشىيى پىس نەكەت

خوشی ئاڤرییه کە و دبیتە لهیلان
یاوه‌ر و یاریئن شقیّدی
رونديکيئن خوه قەشارتن و بىيّدەنگ بۆريين
هزرا من يا بۇويه جادده و
ئەو رووباریئن برينداربۇوين و نە مريين.. بۆريين
ئەو كەۋالىن جوان و بەفرىن.. بۆريين
تەڭ باخچە يىئن خوش و شرىن.. بۆريين
دلاوه‌رین شەڭ قەكۈشتى و
مەن دەستاندا بۇويه ئىن.. بۆريين
ب تنى روندك ...
دکانىيەشكىئن مندا كەلىن و نە بۆريين
روندك: جىبهانەكە دەگەل ئارامى يا من دبیتە جووت.

.....

ھېڭكى دوعايىئن تە دېپىسنى
هزىئىن تە يىئن ياخى د بن و ياخى نا بن
پېتىئن تە يىئن هشىيار د بن و تەنا نا بن
ژەزىيلانكىئن سانسۇرى پېيکى داگرە و
ھەشىئن خوه يىئن ژىڭ سل ۋېيدە ...
بکە ستقانك
خەو ئابرووچۇنەك ب زەنگلە

خهونا شهه باز د رهوتین دژدا سونبله
ریکه ک دریش.. نه قیرکری
دهه مبهاری رووباره کی، هه ردوو لایین وی که فز لی
دهنگی تئیشانه کا دژوار و زیماره
ماسی بیین برآشتی دئاقیدا.. نفرینا دکه ن
ل پشت ریلستانا زهرباڭ و پندقیایی
تیۆبەکە و کورپەیە کی دهناقاندا راوه ستایه
ل من دنیریت و لی دنیرم
ب نك منقە دھیت و ب نکفە دچم
پەنجین وی تیئن سیکارن
روویی تیۆبى دەرزى..
ئەز ژپیاڭە يى دېم ماسی و ئاڭ لەرزى
ژىشكە كىيغە پەنجا وی دىسينگى من چىلى و
د بۇ ئالا...
رەنگىن ئالاى من نه دىيتىن
لی من خويين دىيت..
خوهى ئەنیا من كر بۇ مال
نه من شىيخ و مەلا هىللان
نه دەرويشىن فالا هىللان
نه نېشت و چىغان توکىن کالا هىللان

هه رکه سه کی خه ونا من يا خوين تیدا

ب بېر گوها دکەت

دا پېش کەتە ئەنیا من و دا گۈزىتىت

ئەۋچۇج نىنە

خه ونا خوين تیدا وھ نىنە

ل بەھەشتى (سزايى تە)

ھەفتى و ئىك حۆرى و پەرينە

من خه ونا خوه كره هزر و دخولگە يا وىدا زقريم

- ئەو رووبارى ھەردۇو پەرافىن وى كەفرىز

- ئەو تىيۆبى كورپە يەكى پەنج تىيىز تىيدا

- زىمار

- رىلىستانا زەرباڭ

- ماسى يىن براشتى و نفرىن

- ئەز

- ئالا

- خوين

نە ..

ئەز ژ خه ونا خوه نا هيئىمە خوار

ما د بىتن ئىدى مرۆڤ بى خهون بىزىت

ما گولشەن دى هەتا كەنگى ھەر سىّوى بن

خهون.. پاتویه که و دبیته هه لویست
یاوه ر و یارین شقییدی
برینین خوه هلگرتن و بیدهندگ هاتن
هزرا من يا بوروی خانه قا
ته ڦاعشقین خه مگین.. هاتن
هوزانقانین چووینه ڙ دهرقه و زقرین.. هاتن
هه می گه نجین زه نگین.. هاتن
ئه و زاروکیین ڙ نوی مه ڙیي وان بشکورین.. هاتن
دا دیوارین برینا مه ڙیا بکهن که ڦال.

.....

هیٺکی په یقین ته نبلیسن
هیٺی یېن بووینه چقیک و گول د سیسن
په نجه رین رازا بهیله ل تاق
دا لیلاق رازا هه بوونی بکنه هه تاڻ
هه می کالین زک گریدای
ئه و زاروکیین باب لی نه ماي
ته ڦ سوخته یېن وه ک ساویلکان
ڦفانداری فرووی گای
ده می ڏناڻ په راسوویاندا هه لدگرن
کو پرتہ کا خوشی ڙ ئاتاڻی ڦه گرن

پنهنجه‌رین بی په‌ردہ ب ڦهڙین
ئه ز دزانم که س پویته ب نالینان ناکهت
سترانا من، ب ده همه‌نا کومپانیا ڦه
لی لی یه کا بی متایه
جو تیارین هیڙ مهڙی سافا
بلورا ل به ر گوهی گایه
ما یا کوفسکی ببُوره .. ئه ز دی بُورم
دا په یقین من ببنه پیک و سه‌مایی بکه ن
هه‌می پرتین وهلاتی من
ددلی مندا جھینا ددهن
مادی چ بیم
نه یه سو یم کو هه ڦرکی ی بکه مه گوپال و
ب سه رکه ڦم
د بیردانکا ڙ بیرکرنیدا
ل برینیں خوه سوار دبم و ژبیر دکه م
ئه ز دی بُورم.

* * *

له بیزتنه ک ل به ر سیبه را شیری

سیبه را ته پرسکا ل له شنی من د چینیت

تو.. شیری و چافین من بیین خه وته

ل به ر بایی هوین نا چن سه رک

هیز ب瑞ارا خوه کوشتنی من نه دایه

کو سترانا سه رکه فتنی ب سیبه را ته

شه لورینم

ئه ز بی فیرم

د گرییدا سترانا ب يارا خوه بیزتم

ئوو يارا من

دره وه ک رند و نازکه، هه مورو دشینی

هه روبواری

د سه رکه فتنین شکه ستیدا ئافز بیت

سه ربّوره که ...

هه ریباری

د وەغەرکرنىن بى سەر و شويندا مامز بىت
سەربۇرەكە ..

ھەر خودىيەك

دەھان سالان سوجدى بو ب بەين و كادز بىت
سەربۇرەكە ..

سەربۇر.. كادى يا سۆپىن گوندىيانه ژ سەر بانان.
يا ژ خوهىه:

سيبەرا تە چاقىن من زلىرى ناكەت
ھەموو چىقانۆكىن دگە لالىشكا تەرا
ب دىسکەكى كومپىوتەرىقە، يىن بەرزە بۈوىن
ئەز و چىقانۆكىن بەرزە
شىنوار و ئاخ

دبوياغرىنا دىمى تەدا
زنجىرىن نازك ماچى دكەين
دىمى تە يى سىڭوشەسى
مېناكەكى وەستىياب ب شەھنازىيقە
پىنگاڭا من مەزنىترە
دى ھەر رۇوىي تە درېنىت.

* * *

ئەو ھزىيەن ئاھورامەزدای نەكرين

عىسىٰ دەلا

ب ئاقلىٰ خوه و ئاقلىٰ مىريقە بۇويه بەلا
ئەگەر ھات و مير گۈنىڭى.. عىسىٰ بىزى
ئەگەر ھات و مير تىنگىرى.. عىسىٰ بىزى
میرم.. دلىٰ من بايىەكىٰ گەرمە
ج ۋايىرسان..

ل رېھىن تە يىن بەفر لىٰ بارى نا چىنىت
ھەمى خەونىن من ئەوين با
د تىكىن دەرى ئاسمانى را
دىٰ دەركەقىن
ژ من نەترسە
ئەز پەيىقەك ئاققىستايىٰ مە..
ببە ئاگر (.)

ئاھورامەزدا

ل ناقھە راستا حوب حوبىنىكى يى بوجومى

بنه فشە كا ژپى وى شين بوجومى

سترى يىن پىچە

پىكەك خويىنى و هەمى خۆشى يا زەرادەشتى ..

دا سەرى وى تەنا بېيت، يى پاوان بوجومى

باران يا بوجومى جەللاد و ل ملى راستى قىرا ددەتن

ما گونەها سونبلانە

حەزا سىكىسى د گەورى يا زەقىياندا نەما بېيت

ثىيان هەموو پىكولەكە ۋىپۇرۇنى و

پىكولا من:

ئاڭا كرنا گورەكىيە، دىواران تىيدا بقەشىيەرم

ئىيدى هەستا من يا تەيىسۇك نا ئازىيەت.

ئەناھىيەتا ..

دنالىقە را دوو پوليسىيەن (يو ئىن) يىدا

دەڭ گرىدىاي و بى گافە

ھەموو خەونىن ھوون ب مەژىي منقە دېيىن

سەيرانەك چوارچوڤەكى و نېيك پەرافە

زقريئەقە بود دەستپېيىكى

ج گونه هىن (چرنوبىل) ئى نا نقيين

ما كى گۆتىيە ئەزدى مۆرفىينى دەمە وە

ھەر مروقەك، ئۇو كورى ياخوه

سيبەرا وان نا هييت دىتن

ھەر مروقەك، د نەھشىيەدا مانيلۇفە

بەفر بارىن تشتەك جوانە

وەكۈھەمۈو تشتىن جوان

وەك ئاشتىيى و كەچا ئاغايى

وەكۈ تشتىن هاتىن گۆتن

ئۇو ئەۋىن مايى

ھوون بەرى من كىيفە بەدەن

ئەوا د مەڭىيى مندا شىن بۇوى، وەرارى دكەت

ھەر تشتەكى ئەز زى بۆریم

پىرهاتنەك رىند و نازكە، د مۆزەخانا گومانىيەدا

سەنسلا ھىزان نە بېن..

دەيىھەر فەریزى ئادەكەم

ئەو زەلامى دوھى نېقىرۇ

ب ناقى خەباتكەران د ئاخفت

برومیسیوں یی کریمہ دناؤ کارتونہ کا جگارادا و
 تهڈ چرا یین ٹھے مراندین
 د تارییدا ھے رکول زکی ھے ڈدریین
 ھے ممو خے ونین به فری به ستی و
 ب سیقاند افہ بووینہ لیلاق
 د پاخلین گهنجاندا
 کوترکین چہ نگ شکھستی و خہریین
 ھون نزانن چہند نھ خوشہ
 دھمی مرقف ڙخوه خه ریب د بیت
 دھمی مرقف د مala خوه دا
 لہشہ کی خاذ و غہ ریب بیت
 ما دی چ بیت .. ژبلی یا ھے
 ئگھر ببیت .. بلا ببیت
 حه زین ب گوہان ل بھر دھرگھی دھینه ئاقدان
 هه رووو چافین گھشین (دولی) د بن رہشملا ئه لیادیقہ
 دلین چانتا د ئازریین و پاسه پورتین نیف و نیفہ
 د بھریکین ٿالا دا دبن نان
 هه رکھسک و ژیانا خوه
 هه رکھسک و چیانا خوه
 یی ل رووبه ره دگھریین بو پینگاٹھی

ما دی چ بیت، ئەگەر پەرمۇوچىكىن تەناھىيى
ئىپقارىيەكىي.. ئەز و يارا من يا چاڭ كەسلىك
ل گەلىيى دەھوك ھەمبىيىز كر باين
سەركەفتىن.. ھەستەكا ئەخىلىيە
ھومىرۆسى يا راچاندى
ئەز دېن پەستا دەرۈونىقە
بىي ئۆكسجىن ل دۆر خوھ دىزقىرم
دېمە قورمك ل قورنەتى
مالخوليانى يا دۆراندى
شەمشۇن ب ھەمى ھىيّزا خۆقە، بلقىن كەفا سابقۇنىيە
ئەذ وەلاتە وەكۆ پرۆستەك ئىچەيە
ھەر ئالايەك
ب چەكىي گران و كورىقە، لى سوار د بىت
ئۇو سەر كەفتىن د دەقىي دوورىيىدا پىيقارە.

* * *

بازدان

چاقین ته ..

دئايرده ييڻ ئه قينه کا ڦه شاريديا

سنه مايه کا ب ناز دکن

هه مى هه ستيٽن من ييڻ خه ريب

ڙيا خيبونه ک ئا ڦه رته يي بو ئيکا دى

هزاره ها په ردين شه رمى دشه قينيت و

د سه رقوناغان را باز ددهن

بازدان ← → ياخيبونه

تو .. ئوا شه رمين

وهك سه هولي دخوينا مندا يا نفستى !

حجه له کا ب پيڻ زاروکي منه - ئه وى كورپه -

ددلى تهدا سترانا دېيت

دل ناهيلم دلى زاروکي خوه بهيلم

دل ناهيلم له رزيني بيخته ليقين ته

دېتنا ته .. خوشبيه که

نقیزان ل چاقين من دچينيت

من تو دقيي و هکو تو هه هى

بی گونه هییه ..

ئەگەر بازدانە کا سقك د هزىيەدا بکەم

ھەمى خەونىن تە يىن ساقا

ئاڭزىكەم و زاروکى من - ئەۋى كورپە -

ئەۋى ب حجول

ئەۋى بى نۇل

سەمايە کا تە بىگرتى يا فلامينگو بکەت

لىقىن مە ھەردۇوا بله رىزنى

لەر زىن → بازدانە ←

بە فەر لەشى تە بەردەت ول بەر بارانى

دەمى ئەم ھەردۇو تەر دېيىن

بەرى روژ چاقا دنقىنيت

سۆراقا تە، بى سەر بەر ب ئەر زىن كىچە

وەكۆ داران راست راوه ستايى

دلوپ ژ پرچا تە بکەقىن

زاروکى من دغاى دچىت و تە وقى دكەين

خۆشى

ئاڭزىيە كە

بى دووبارە.

* * *

توتکو ۱

(۱)

چاقین ته:

دەرگەھى زقانەكى ئاشۇپىيە
گۈزىلەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن
ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن
چېكىن بەفرى لى داددەن و
وەك گومتلەك گونەھبارىي
ب دەھمەنا تەۋە د حەلىيەم
سەرفەرازى چاڭلەنەن دگەل پىكى دكەت
پىكى خوه داڭرە و گلوبىن ئەنەن خوه بگە
دا بى گونەھتىن ماج د قى كەونىدا
بېيتە كوتىل سەر رۇويي تە.

(۲)

بەرۇنا تە باشىرە و ئەز دۆمانم
ئەگەر دغا يچۈونەكا سەڭ
مەھەمبىيىز كەت

ته‌ڻ سيماينن پيشكه فتى ييـن ڦـى بازـيرـى
 دـى بنـ بهـ فـرـ وـ
 هـمـى خـهـونـيـنـ (ئـهـتـاتـورـكـىـ) دـى هـهـرفـنـ
 جـوـانـىـ يـاـ مـارـاـ وـ
 هـؤـقـاتـىـ يـاـ سنـجـ وـ رـهـوـشـتـيـنـ ڦـالـيـكـىـ
 بـ دـهـهـمـهـناـ شـهـهـرـهـ زـادـيـقـهـ
 ئـهـزـ گـيـڙـ كـرمـ
 جـگـارـهـ كـاـ دـىـ بـهـرـدـهـ يـيـ وـ
 قـورـچـهـ كـاـ دـىـ ڙـ گـورـپـيـ ڦـ فـرـكـهـ
 تـبـلـيـنـ منـ بـ بـهـرـ سـيـنـگـىـ تـهـقـهـ
 پـيـنجـ زـارـوـكـيـنـ دـهـ ڦـ بـرـسـيـنـهـ ..
 گـونـثـيـنـيـنـ فـيـلـبـازـ نـهـ كـهـ
 ئـهـزـ وـ توـ هـهـرـ دـوـوـ فـيـلـبـازـيـنـ .ـ

(٣)

روـويـيـ هـيـقـيـ بـريـنـدارـهـ ..
 شـهـڻـ شـهـمـاـيـ عـاشـقـانـهـ وـ حـهـزـيـنـ خـهـرـيـبـ
 ئـوـوـ بـايـهـكـىـ نـيـرـامـىـ هـاـتـ
 دـهـهـمـهـنـيـنـ تـهـ بـوـونـهـ بـهـرـچـاـفـكـ
 "ئـهـزـ پـيـ حـهـسـيـامـ مـيـيـاتـيـاـ منـ ،ـ"

د ئاستانا نىراتى يا تەدا كۆلەيە.."

(٤)

دەرى بازىرى فەكەفە
مروقەك رۆزھەلاتىمە
تەڭ مىرانى يىن خوه يىن تەبىسىۋوك
دى رويس كەمە د پىكى تەدا
نووترين نوكتە !
بابەتى دۆزا من يا ل توخيىبى ماى
ئەز مروقەك سىياسىمە
وەكۆ ھەموو سىياسىيان
ھەر پىرەكە زېھەندەكى تەڭ ما بىت
من نە دۆتى
دى كەمە رىستكا ل سەر بانى و
سنجاتىي پىقە شۇركەم.

(٥)

ئەز و توتکو:
د زېرىۋكا زېرىۋە كىنىدا، د بەرزەينە
تىلىين گيتارى ب ئارامى سترانا دېيت

- فه رمو هلق سه مايى بكهين !

- چ ره نگ سه ما ؟

- سه مايا مليا كه تان و سه رخوشىي و

ژبىركنى

گه ره كه ئاز خوه ژبىر فه كه م

دا گولله .. دهنگى گيتارى

پىشىل نه كەن .

(٦)

بيهنا خوهى ژ لىقىن تە دھىت

كوبىھ فرىن بو وىنه سىتافك ب تېلىن تە فە

ئاز و

ئەۋ بازىرە و

پىكى خەما و

دەرگەھە كى ھەپارە يى د ۋە كرييە

دا وىنە كى فوتوكرافى بو مە بکىشىت

- بلند بىلا

- بانكىن ئاڭز

- ھەر كەسەك و دەستگرا خوه

رەنگى وىنەي سەروبىنە

ئەز نەكارم
كەفالەك مرنى بەنە خشىنەم
كۆرۈپ تىدا بگىنىتىت.

(٧)

ببۇرە خاتم:
ئەتكىيەتىن وە نزان
يا ژ منقە..

ھەر تشتەكى سۆر بىت خوينە
ھەر گىنىتىنەكە سادە و
بى گلىزانك بىت ئەقىنە
ببۇرە!

ھەر تشتەكى د پانكا دەستى مندا نەرم
ژ منقە تەرمە
ھەر ئايىردىك تەر و نازك، بى مرن بىت
ژ منقە شەرمە.

* * *

ڙيان..

دناڻ دويكيلا ته رماندا به رده واهه

دار.. دارا

دار.. دارا

دارا دوو داري دى

داراي دوو ته رم ديتن

ته رم

ته رم

ته رم

بيڏهنگ، سهرين خوه بچه مين

نهو دى ته رمه ک دى بووريت

ته رم ييڻ چووين

ته رم دى هين

ته رم دى چن

ئوو دناڻ دويكيلا ته رماندا

ديروك.. پرت — پرت

ڙ دارا كوردينيٽ د و هريت

دبيت لافيته

ب سه رپه نجه راشه ژنه نگى دبيت

زارۆكىن مه

دناف به هياندا گەشە دكەن

ئەم د فيرین (فاتحى) بخوينين

بەھى .. ژ تيرۆزكىن روژى دەھلەورن

د بەريكا مندا دبن دەستمال

ریانا مه ..

چوارچۈفە كە ژ تەرمە و بەھىيى

دى چ ل ۋان بەھىيا ھەميا كەم

گەر سوباهى — خودى نەكەت —

پاسەپۇرتەك خوه ل من و خونا خاپىقوك

بکەتە خودان

ديوانا بەھىيى دى چ بىت ؟ !

كى دى ب تەرمان سترانا بىت ؟

عەقىن ئاقز ئەم خاپاندىن

خەونىن چاندى بۇونە (مين) و

ل بن پىن پىشىمەرگەهان پەقىن

شهر پىندىنى سەرىن ۋالا و دەقىن پېرە

ژىن شەھيدان ب روندىكىن زئبەقىقە

ته‌رمی کورین خوه و هر دگرن
بؤشاییی جه نه ما یه
ده نگفه دانا ئاگری و که ربی ب نخیّفیت
بی ئۆمیدی ژ نشکە کیفه دبیتە گلۆپ
ده می گلۆپین جادان کز دبن
ل سه‌ر جه‌ندە کی ژارا د له‌یزیت
ئو هه ژارین برس و ترسا خوه فرۇتى
ھەر ئاپرەك كەپق بلند
ب دەهان تەرم ..
ژ چقین دارین کەفتار دکەقىن
ل ئىفارى يا، دار ھەقىرى يا ھورە با دکەن
ئۇو بەلگىن زهر - ئەوين وەريايى - دهىن ژېير كرن
وەك سلاحفە كا سەرپى
وەك وىنەگر
ھەزمارا تەرمان نا بىيىم
ب تىنى وىنەك فوتوكرافى
دى شەپى تىدا ھمبىزىكەم
چبکەك خويىنى
ب تىنى .. ب تىنى چبکەك خويىنى
دى كەۋالى بازىرۇقانى يا چاڭشۇر پېركەت.

من و شهري دوژمنکارييەك کەقىن هەيە
جەقىن و ۋەنگار و شەرم
گوهى گيانى من د سميٽ
رېكىن نە قىركى و خەرېب
جەندەكى من.. ل بن گوهانىن خوه ۋەدشىرىت
ژبلى مرنى چ نابىئىم كۆپى بېڭىم
د خەلەكا خوه چەماندەك دىرۇكىدا..
سترانا بو سوباهى دېيم
تەرم.. تەرم.. تەرم
ژمهزىيان دكەقىن
ژچاقان دكەقىن
ژزكان دكەقىن
ئۇ دناڭ دويكىلا تەرماندا
زارۇك دېن
زانىنگە كەزىيا دەھوينىن
بازرگان دتفقىن و
تەرمان دفروشنى ئىك و دوو
ئۇو.. خويينا ژيانى ياكەرمە
وەك چ نە بۈويى.

* * *

گریگور سامسا

زه لامه که ..

سالا

بروویین وی یین و هراندین و
گوپاله کی دگهوری یا دهستی وی دا چاندی
ب چریسهٔت هیف دکه‌نی و
ژخوها ئه‌نیا وی د ترسن
ده‌می ل پشت میزان دروونن
ب سفکاتی ئاورا دده‌نی و یاری یا پی دکه‌ن
پ ئش م ه رگ ه ئی ه
ل کوشیه‌ک خانی
دلوق ئه‌نیا وی ماچی دکه‌ن
لیلاق.. ژ ده‌رسوکا وی شوئر دبن
پسته پسته کوهک یین دزا دهیته گوهی

گیانی هه ..

ئەوی ل قورنه تى

وهك كەله خى بەرخا بى دەنگ

ناشقى وى دېيىشنى سامسا

گريگور سامسا ...

چاقىن تە .. بەندەرى داۋىتىيە

كەشتا چۈونى يا باركى

پ

ى

ش

م

ھ

د

گ

ھ

ى

ھ

تو:

زەرزۇرۇيىھە كا چەنگ لى بىرى

ھىزا ۋە گەريانى ناكەى

تەفەنگا تە:

مت ل بەر كوچكى كوچه ران نېستىيە
دېمىٽ تە ل سەر قى رووبارى نا ھەلىتىن
ما بو چنە ئەۋە مۇ خاتۇونىن كچىن
تو يى ژ زەلامىنى كەفتى
- تاشتى مە ھەى تو نا بىنى و
ئەوىٽ تە ھەى، بو مە دەمەنیت -
راوهەستە، دا ئىقشارىيەكا دى ياخەملەن
دگەل ھەۋالىن ھەۋاباھرىي ب بۆرىنەن
پايدىزەك دى وەكۈ ئەڤرق
دەمى بەلگىن زەرد وەرىيەن و ئەم خرفە دېين
ناشىٽ تە يى رويس دگەل مەدا
ژ چوارچوقۇق فەرك مەيى تىپەر نا بىت
لىستىن شەھيدان بى شەرم
گلىزانگىن ھەستى ۋە دەن
"ئەگەر ل سەرتەرمى وەلاتى
تو پشکەكى ژى ۋە نەكەمى.."
د زەرقۇكا ئەختۇبارىيەدا دى بەرزە بى
- ئەختۇبارى گونەھەكە ب ئەنیا تەۋە
ناشىٽ تە، دېمەكى دامايىي دلەبىنە

پینگاڤین من زنجیر دکهت و
به فری ل پرچا من دبارینیت
ئوو حەزىز دکەم
تو يى فىرى خەلکى تو بقىي..
برسە و ئەقىندارىن تە زۆرن
ناۋ و دەنگى تە پارينە
وھىسىن من پر گرىنە
نا گەھنە تە
وھستىام..

سەركەفتى ئەزمانى من يى وھرپىچاي
بەرامبەرى چەوتى يىن خوه راوهستە
ئۇ چەوتى يىن تە نە كريين
چەند نەخۆشە..

دەمى سترى د تبلا مروقى را بشكىت
گول بلەيىزىن

تو پرى و هەموو دى د سەرتەرا بۇرن
ئوو پىناسىن چ رىباران نا ۋەخوينى
ج بکەم

من ج پى يە؟
ب تنى دكارم بيرهاتنىن خوش و رەفۇك

ب روندکیّن سویر تافیلکه م

دا بیرهاتن ژه‌نگی نه بن

گوهورینا بیرهاتنان

سترانا من پی له‌نگ دبیتن

شورپهشا مه ئاگره‌کی هه‌ردهم گه‌شه

پیشمه‌رگه بیین بووینه پویش و

مشه‌خوران ئاگر قییه

کاره‌سات گونه‌ها کییه ؟ !

هه‌ر ئیک مala خوه د دزیت و

حه‌ز و قیینین خوه ۋەدشىریت

به‌رمایی میزین مشت خوارن

پشیکیّن نازدارکری دخون

دا چاقین زارقکیّن برسى ب میین زيق

ژ خولى يا برسى و دیناتیيەك میتا‌فیزیك

بشكۇژ ژ رىھىن به‌رداي شين دبن

دكەنە هىزارىن ژ تۇزا بىبابانان نه خشکرى

تورىنین ھېشتا سنىلە .. دلگرتى دبن

ج بکەم چاقین من حىزەنە

هه‌ر ھەۋىکىيەك بلەز و سەرپى

دېمە دۆمان و ژى دېشەم

وەلاتى من گولەكا گولبەرۇزىيە
چويچكا جوتىيار د سەردا بىن
ئۇو..

من لېقا خوه يا خوارى لهقدا
يا ژ منقە گەرمە نانا داوىيىيە
ھەردوو ليقىن من دكەتە جووت.

* * *

چاقيقىن وهلاتى من ده لى پۈستەگەھى.. دناۋى ناماڭدا يى قەشارتى

وهلاتى من زەقىيەك رويسە و

كەوالىن خەلکى لى دېھرن

دناقبەرا مىرانيي و مىرانييدا.. مىرانييە

كى دى پرا ترسى بى كەت؟

دناقبەرا ۋالاهىي و ۋالاهىيدا.. ۋالاهىيە

كى دى ۋالاهىي بى كەت؟

تەمەت سەرى شورپەشگەرا

تەمەت قەبارى وهلاتى و داگىرگەرا

ھەوارا من:

دناۋى گوھى تەنكىدا دەلصىت و

بىياقى خوينى فرەھ دېيت

ز دەھمەنا هوڙانى دخوتى.

تەقنىپىركەك..

پىچەك ژ خوهە هوڙانى و

پیچهک ژ لەشى لۆزانى و
پیچهک ژ رەنگى ۋيانى
تەقنى دويىندها رادچىنىت
چىچكىن بى گونەھ و ساقا
روندىكان ل سەر چەوتى يىن بۇرى دبارىين و
سەركەفتىن مەت و ژەنگى دەن بەهانە
بو خوينا دناڭ بۇرى يىن ھىزىدا دەپىرىيەت
گورىكىن.. دەمبۇرىنەك ستاتىكىيە
تەنگ د ترسن، جەقىنا ددەن
گوللە يىن ترسى دى ھېلىم بو شەرەك دى
دەولەمەندى ل سەر پەيىسىكا بلنداهىي
ھلباسك دېبىتە بنى بىرى
جگارىن - كىنت -
خيانەتى دگەل دويىكىلا خوه نابەتن
ھەۋپىياز و هوگرىن من - ئەوين رووگەش -
بىللايىن بەرز ئاڭا دەن و تىدا نا ئىن
ماتورى ھزى خەندقىيە ب تىرى رەزان
چاڭ.. حىلا ل خودانى خوه دەن و
- كەس ب چاڭىن خوه.. خوه نا بىنىت -
ل مىرسىنى.. ئەز مزەمە و وەلاتى من

کوکتیله دگهل "یهنى راكى"
ئەو رووبارىن مە هيلاين و ئېبىر نەكرين
گلىزى وان هيشتا ب پىنگاھىن مەقە
سترانا هاتنه قى دېيىزىن
— ما چىيە گەر ژ مالچىكى بچۇوكەكى،
پىشىمەرگەك بىت —
بۇون.. قىيىشىيەكە و ژانەك كەۋنار
ژ ژانان قىيىشى دېن
ژ قىيىشىيان ژان
دناقبەرا ژان و قىيىشىدا
خۆشىيەكە ل جى خوه كوركبوسى
خۆشىيىچ ئەدرەسىن ديار نىن
ب خافلەتىقە لەشى من كەفت سەر ئاتاھى
خۆشىيەكە ..
وەلى چاقىن تە سىّوينە
ب دىتنا تىشتىن ھەزى و يىن نە ھەزى
سەرخۆش دېن
چاقىن تە گىيمەكى گريما بى دەنگن
خزىيمەكا فېرە و شۇرن
ب دفنا من يا شكەستىقە

ب په رین پیرین پانقه نوتی و ریهین دریز
هه روز کلی خوه دگو هورن
چاقین ته.. ده همه ن پیسن
وهك سوزین زک تیرا سیسن
ل بالیسانی هرقه لان
ل دروگیدا په پیکن.. رویسن
وهلات:

بی کریبه د زه رفی نامیدا و بی هنارتی
پوسته گه هی.. ده پر خوییه ژ خه ریبیادا
ئز و وهلات و پوسته گه
ب نامه کیفه بیین به رزه بووین
د چنه بییدا بی ل خوه دگه ریتین
پفا ده قی خوه داد عویرم
دا چ پشیک زاویه نه که ن
دیروک يا بی سه رو چاشه
پینگا قین کورت نه هافیزه
نه کو به رواج جاره کا دی
ژقانی ناشتی بکه ریفیت.

* * *

پرتیئن ئەقینى يا وارەكى پرتکرى

ئەم رەقەندىن.. رەقەندىنە

سەر كاروانى يىن ۋى گۈندىنە

چىچكا ژ عەۋران پرسىيار كىن

بوجى وارى مە دكەنە پىرت

تىشكىن رۆزى ژ مە سل دكەن و

ب دىزىكىفە وەغەرى دكەن

وەغەركىن دېيتە پەرسىيف و قايروسان

سترانا خۆشىي ژ بەرە

ئەو كەسىن چووين زوى نازقىن

ب ناقى ھەموو زىندانىييان نقىزى دكەن

بو روڭەكى.. سەركەفتى بكەنە پارى

دا ھەيپەتا چاھىن نانى نە قەمربىت.

نه سرین خوهزی ته ببینم
تو شین ببی جاره کا دی
نه ل فی واری.. ل واره کی دی
نه ل فی بنی.. ل بنه کا دی

دنافبه را دلی من و خهونه کیدا دیواره که
ئەز ب دلله بچووک دېم و دیوار
دنافبه را من و خهونیدا مەزن دبیت
ئۇو پەنجه را برىئە کا دژوار
د مەژبیي مندا قەبۇو
تەناھى گورپستانە و
ئىدى ئەم گورپان ناكولين
ساخىن مرى، يىن ب دەھەمنا تەناھىيىقە
بۈويىنە گولته و ھەموو پەيىسىك دى ھەرفن
دەھمى مروقى وەلات ژ درەو بقىت
دەھمى ب ناقى ئەۋىنىيى.. كوشتنى بکەت
(وھى خيانەت)!
بىرھاتنە کا دلەزىنە ..
خۆدىكە کا دگەل بىرھاتنا دكەتە گرى

ئەو خۆدىكا كەزى يىن خوه نە قەهاندىن و
ئاڭى دفنا وى قەخوارى
ئىقشارىيان:

ھەكى سال ل پشت مىّزا مەيى خرفە دېن و
نوكتا دېيىشىن..

پەرلەمانەك مەزن ھەبۇو
كىرکا لەشى وى پەرتاند و كرنە دۇو
وەك پىيىكى من:

ھەر رۆز دزا زى قەدھوار و بچۈوك دېبۇو
ھەتا بۇويە پەيۋەك ژەنگى
ل سەر ئەرمانى من يى نەق..

دى ھىمەقە يارى.. يارى دى ھىم
يىن ۋى دلى ھەميا.. ھەميا دى بىم

ھىزەكا نىف قەشارتى يا د سىنگى ھەقا لا مندا ھەى
ھەر دۇو چاۋىن ئەنتەرنىتى د قەكىرىنە
دا داستانا مەم و زىنلى بكتە ستران
بىن گوقەندى تەۋ خامە يىن شەرمىن و سار
ما دا چ بىت!

گه ر ژ گولستانی ببله ک سه ما یی بکه ت
یان د با غی نیرگزاندا.. نیرگز هه بن
ما دا چ بیت!

گه ر چریسکین خوکوژیی فه مریا بان
یان د چاقیین شوسته یاندا خازوک نه بان
خازوکی، په رموچکین خیانه تی و دره وین پیره
که س پیکین خوه څالا نه که ت
ئه ڦ شه ماله بژارتنا که ببابا یه
ئه ڦ سروودا وه گوه لی دبیت
یان شاباشا شه هیانا یه
یان ژی گفه گفا با یه
خوی یا واری مه یا رزی و
بیهنا گه نیبوونا له شان ژ خوی دباریت
مه ژیی که قوتان سافایه و
مینا هه رشته کی سافا
ب هیسانی دبیت هه لم و به رزه دبیت
ئه ز بو څی خوی
ژ کیفه بینم مسته کا خوی!
ئه ڦ و هلاته:
ئه م د فیرین تیدا بژین و گه شه بکهین

ژیو داشه کا تابرینی

ئەم د فىرىن دەھەمنا شىخى تەرىقى

ھەفتى و ئىك جاران ماچىكەين

من كورەك تەنها ھې يە رىكىر بازار مەدرەسى

وى دوو سى پرس ڈمن را گۇتن پى ھەلاندىن جەرگ و بەز.

وەلاتى من:

خۆدىكا پىنگاۋىن ساڭا و مەڭىي يىن زاڭا

شۆپا خويىنى و جاددىن پىتاقازقاكا

رىبازا ئەقىنى و ئەزمانى پىرەھەقۇكاكا

ڦچاۋىن تەپا چ دارىزىم..

ئەوا روندك ل سەر رووپى من نە ھاتىيە خوار

د چاۋىن تەدا

گۈزىن و تىنگىزىن من بەرزەنە

بىهنا من ب ژەنگارى ناهىت

(پەيىف و ۋەجۇين و ژەنگىبۈون)

پەرىن سىخورپان بى ۋەدبىن و

چاۋىن من يىن دەھىنە گرتىن

ھەقلا من زىمارەكى دلۇرېنىت و

ژ دیتنا من - بی بەرزه بۇویی - بىزاز نا بیت
ئەز بىزازم ژ ھەبۇونا خوه و نفستنا تە
پىكەکى بو من داگە و
تە خۆزى يىن بەرنەگرتى و خرش ھلگە
تو چ دېيىشى:
ئەز و تو ۋى پىشكەكى ژ قى وەلاتى بخوين
تو نە برسى ئى ؟
سال يىن بۇوینە ترافىك و
رەنگى سۆر د چاقاندا پەرە
ئەز باوهەر دكەم:
تەذ وەلاتە دى رىزگار بیت
بەلى ژ كى ؟ !

* * *

خەمیئن ترسەکا ھىز نەبۇوى

خوھ ژ بېرۋەكە

تو خەمەكى — ب تنى خەمەك — ياد قورمچىت
تو ژەمەكى — ب تنى ژەمەك — ئاقىز دېيت
ئەدرەسىئىن تە ۋى ناكەقىم
ئاسمان ب ھەورانقە تەنگ دېيت
زەقى .. سترانا ب خۆشى ياخىنلىقى دېيت
چىچك .. ژ زىندانەكى بو ئىيڭىدا
دگەل كۇۋاتىن "نازم حىكمەت" نوكتا دېيىن
ئەز مرم و ژ مرنى بۈوم
دۇور نىنە ئەو مرن خەون بىت!
ئەز دېيىم
خەونرۇزكىن دىيىكىن دەرى را چاڭى من
ماچى دكەن ..
پەردا باوهريي دەپىن

تو.. ساویلکه‌بی و ساویلکاتی
پینگاچین من - ل دویف ریکا موسلمانان -
سهر ژی دکه ن
مرن خهونه و خهونا بهیت
مرنا منه ..

ئەڈ سنسلا مرن و خهونان
دیرۆك ژ کهربا د پەقیت
سەرپور نافیین خوه رەش دکه ن
من چ ھیه ژبلی - جانگی - ژ دەست من بچیت !
بیزه و تەڈ گولله يىن گەرم پاقیزه
گوهین من يىن بووینه رادار
دەیناسۇر دى ژ سەر رەھین خوه
شین بنه فە

دى ژ ئاگرى خيانەتى چريشك ژى زىن
تو چ دېيىشى، ئەز ژى بىرەشم !
مینا ھموو ئە و مرۆقىن دى بن سەركىش
يان ژى بلەيزم بو وان كەسىن ئەقىزىكە مىش
پستە پستەك ل سەر رووبارى يا خرۇچە دېيت
چاقىن ئومىدى گەش دکەت
لى كەس نەۋىرىت خويما كەت

ئەۋ ئۇمىدە تىشتەك كەقنة

وەكۆ ھەموو تىشتىن كەقنى

ب تىلى ل سەر گويفكا دھىت دىتن

بىدەنگى يامن بزۇتە

ئەۋ تاڭەرماد لەشى مندا دى ھەلكەتن

ھەر ژىدهمى ئەز — تو ب تىلى

ماينە ل سەر رىيکا دىتنى

كارەب ژ روژى هات بىپىن

زەقى پەۋان و سەرخۇشىن.

ئوبالا من:

سەربۇرا شەرمىن و چاڭ ترس

من هوى بىكە ..

ژپرىتىن مىنى بىللايەكا بلند چىكەم

من هوى بىكە ..

چەوا ژ كەربى دى پىناسە و ئالا لېكەم

ئەز دازانم، ژ مالبىچىكى تە باران دىن

كولىلەك دى زىن

لى زىستانما مە درىيەز بىو

ۋان دەزمىنان بوهار نەقىن

خوه ژېرىقەكە ..

ئەذ خەما ھە دى دۆزا تە كەتە پېقاز

ل سەر شوستەيان، خەلك دى بازارى پى كەت و

خەم دى رى بن

ژ دەسپىكى خەم مەزنن وەكى نافى پەرلەمانى

خەم ھەقكويقا يارا منه

پاشەرۇزا زيان ژ بەر بچىتە بن گورى.. خەمە

ھەر ئەقىنا دلناركەك پى بەرىتىن.. خەمە

ھەر چىقەكى ب برسا زارۋىكان ستۈور بىت.. خەمە

ھەر ئالايى دەستىن بىيانى يا بلند كەن.. خەمە

خەم ..

دلبەرا (مزۇرى) يە و يى زقزاندىيە كتىكى

بى مفایيە خەبات و پېكولا مشکان

ژ بو ھەقلىنى يا پېشىكى

ژ كەرب و كىنا گورى يا چىا و

تەنگا دەستىن شقانان

سەلمىشەكا ل سەر شاخى گاي دروست بۇمى

تەز زىتەكىن مىرى میران

تنى ب چاڭى لى دنىن و چ نابىزىن

خوه ژېرىقەكە

تو.. تىشتەكى دكە قلۇزانكى كوشتنىدا

په رین کوشتنی دی چه بن
ته چوا دفیت بهییه کوشتن؟!
ب لیقین خیزیقه بیی خوارن
یان د که مپه کا سیمه کریقه بیی دوتن
یان ب کاره بی.. یان ب سالیومی
یان دووباره
دی چنارین به ر رووباران بن قناره
ئافریزا دهستین روزییه کو ئازادی..
جاره کا دی ب ترس بزفریته سهر میزا و
دهست قوتانا سه رخوشان بو (چوخى منو)
کوردىنييە کا بى هەفتا بيت
ما چ گونەھە هاتىيە كرن؟
ما گونەھە گەر مرۆشى وارى خوه بقیت؟
خويينا گەنجان ئەوا ل (کەركۈك) هاتىيە رشن
ژيو شووشتنا پرچا خاتوننا ئاڭ نەماى
ل بەر خۆدىكىي..
دا جوت كەزى يىن خوه بکەته ئېڭ
لى.. خۆدىكا تىكەلۋىيە
كەسەك دفنا خوه نا بىنىت
دفن يىن بۇوينە منارە و

سیخور د خمکارا بانگ ددهن

— هر که سه کی جبهک هه بیت.. کوسه نه بیت

— مللہ تینی بکهت پیلاڻ و به رزه نه بیت

— دی ئایه تا (الم نشرح لك صدرک....) که ته که و و

دناؤ بھریکن ب سمبیلانٺه ماي دی چه بیت

ئه ز باوهر دکه م

ئه ڦڏه دیناسوره دی هر هین!

دا که ڦالین که س نه دیتی بکه ن پیشانگه ه

سه رمه زاری مه و زینا بکه نه دڙڙه ه

هه کو که سه ک دھیتھ کوشتن

پان هه ڙارهک ل بن فه لانگی دھیتھ دوتن

ل بیرا منن هه موو سترا نین ئه ڦینی

دی بو دلی دونیا یی بیم

مه شکا هیچی یین هه لاویستی دی پیچه کیم.

* * *

گوهی من بی کیفکویی بوروی

ڏکهڻن و هرہ من و بارانی عشقه کا کویرتر هئیه

گھر روڙھکی به لگین داران یاخی بین و

ل سهر مژیلانکین هھستی بله ییزن

ئیدی و هر زان چ کراسین کھی نابن

ئهز و باران و هک ئه ڦینی

و هک تیکھه لبیون

و هک دوو ئه ڦیندارین ڙھھ قدو سل

ئاویتھیک نوو دی رژیت سهر ئاتاڻی

ئودا ڙینی دیوار نابن.

ڏکهڻن و هرہ ..

من که ربھ کا نازک هئیه دگھل بارانی

گوتن:

روڙھکی، شاری "بلا"

تو په بورو ڙدھنگی و فل فلا

ھھ موو شیخ و مهلا ئینان

هەموو خۆشى و بەلا ئىنان

دا "بلا" يىچىۋەن ترسىن بىزقىرىنىن

رەملىدارا رەمل ھاقىت

چىكدارا دوعا كىن

ھەموو دايكان ددىيەدا ئاڭ رىت

چىيا چىپپۇون ژ بىيىدەنگىي د پىر

بېشكۈزۈ ۋە بۇون ژ بىيەنلى د شىپ

پىيالاقا من دوهىرمىت و فەرەھ د بۇو

رېكا پىينگاڭ كەھىكىن

چاۋان گۆتن ياخىكىن

د كىن و كريتىيەك نازكدا

ھەموو گولا

ئەويىن سل ژ بىيەنلى و بلبالا

گۆتنە تەقىنپىركا بلا... بلا بلا

*

سال ھاتن و چوون

پەيكەر ژ ناڭىن خوه دوو دل بۇون

د ركەھەكا بازنه يىدا تەڭ گۆمانىن شەماڭرى

ل بەر ھەتاڭى كوركبوون

بەبەغا يىن دم تىيىز و سۆر

چاقین خوه ژ نیچیری گرتن

نه کو بینین ببیته دهه به و ب پفه کی

زکی وی بچیت یان بهه لافیت

بینین.. کریاره کا ئەزەلییه نوو دبیته فه

گورگ و مروق ل ده می خه وی سەمايی دکەن

ل هشیاریی جەمایی دکەن

دەنگی وان دھیت..

لى كەس چاقین خوه زل ناكەت

ئەۋە دەنگى ھە.. دەنگە دانە

ل سەر دەمارىن نېقەك سۆتى و نېق مانگرتى

مژیلانكىن ژىڭ دورىكەتى

ب وەقارى، ب رستكا جلکاشه داكەتى

گەرمى لېقىن خوه شۇرۇرن

ھەلمى دەقى ئاسمانى گرت

گورگ دېيىن

گورگ پى د ھەسىيەن

وەکو گیان.. د گۈزىن

د تىنگىز

ھەبوونەكا بەرھەست يا ھەى د ژىينا مندا

بلغەمى وان ئاستانا من يا چۆلكرى

و ه راستى بقىت:

هه مو و جوک د رووباريدا يىن به رزه بووين
دلى من يى ب نافسالقه دچىت
ئەفە چەندىن بوهار بورىن
مارشىن شەپى و گوهى من يى كىفكويى بولى.

*

كى گوه لى بوويم شقىدى
"كوشتنەكا بى خوين روى دا"
خەلکى هەميي راديو يىن خوه قەمراندن و
گوه بون رادار
كى دى ئىشەذ هيئە كوشتن؟!
بىدەنگىيە .. سىماتىكا هوزانما من
ئۇستاتىكا تۆۋ و بشكۆز و يەقىنى
ژى د پەقىتن
و ه راستى بقىت.. گورگ چ ژ بارانى نزان
بەفرى كەقاڭ داپۆشىن و
پر د ترسم جارەكا دى بىمە پشىك
بىدەنگىي شاخىن پېچە
ددەقى مندا نقوم نا بىت
نهو.. نهو.. نهو

ئەقە چەندىن جارە

ئەز جوانىيّ دېيىم و ئەختوبارى يا سېرى

ل من خائين دېيت

تەۋپرتىن من دكەفنه ئاڭى

ئەگەر شلقەك بىركا ماسى يا بىكەقىتن و

درزەك بىكەقىته كۆتانى

پەز سەرخوش بن

د سەرخوشىيّدا.. ماسى د بىنە سوپرمان

مۇز.. د بىنە وىزان

شەر.. د بىنە سەيران

ئەقە چەندىن بوھار بۆريىن

مارشىن شەرى و گوھى من يى كىفكويى بۇويى!

* * *

په يقتنان گولان

ئەوی گول فروش

سترييەك بچووك تبلەكا وى يا گەزاندى

مرن ب ھەموو پاشکۈيانقە

تشتەك كريت و گەنييە

ھەردوو چاقىن وى يىن حىزەك

ب سۆيى گورپىقە نىرگۈن

دۇھى نىقىرقەندەك تەرم هاتنە دىتن

بىھنا نافان خەلەكەكا گرتى چىكىر

تەڭ گونەھبار ب خەلەكىقە شۆر د بۇون و

گول د گريان ..

ئەوی گولفروش

ئايەتكا سەير يا قىـ

ھەر تشتەكى پىقە بخوينيت، ياخى دېيتىن

قافکان بوهار به رزه کرن

ب زانین

د بنه بوهار

قافک

ب نه زانین

هه می بوهار د قافکاندا

چارمیکی یا خوه ددانن و تلیلی یا دکهن

د چاقین مندا گول دبن ئاگر

هه ممو ئاگر:

وهك په راستن، د په رسگه ها ئاگریفه

ئه و زاروکین ژ من چى نه بموين

بو دگرنژم!

دهستى من هند يى دريژه

ته ڏ يادگاريئن ئه رخه وانى د قورمچينيت

دى تف كمه بن ئه زمانى هه ممو زاروکين نه رهوا

به رهه مى ده رگه هيئن رويس و

ته ڏ په نجه رين بي دهست نفیز

ئه ڦه خهونا جاريئه كى بwoo.. ببيته دايك

مالهك گهرم و

بانهك نزم و

مهسينه كى ئاٹا ديجلهى

د کولهکی را دهنگی پیژنا ئاھی د هاتی
بیهنا بارکونا ستیرانه و ههوارا ژانین ده مییه
مزگینییه ..

هر گولهکا ل سه رگپری من
دا بیهنا خوینی رئی نه هیت
دی زهیتوونهک دی ل سه رگپری خوه چینم
تايهک زراڻ د بهر دمی کوترهکا سپی را
(بیکاسو) پی سه رخوش دبیتن
گیولی کوتران ب فی سه مايی
سه مايا روک، که سک د بیت
به ره ف دارستانین بی پی دی ده مه ری
گونزینا ده ستکی مه پی و که زی بین گه پی
د که ڦالهکی هه رفتیدا شین دبنه ڦه .

- دهنگی کچین دیجلهی:
چیزکهک هه بwoo عه جه م بwoo
ده دری به ری که ره م بwoo
چوومه شکه فته کا تاري
به رخهک تیفه د نالی
مه ری به رخو ته چیه
سه ری من بی پریه

بو شاهنشاهی بربیه !

په زان پیکفه بربیاره ک دا:

کو مان بگرن ڙ خویدانی

کوتان.. ددان تیڙ و هاره

سه ربه خویی د سیلاڻین گهنج دا بوهاره

ئه ز دی سترانه کا دی یا کاویس ئاغای

ڙ ته را بیڙم

هیشتا گوهان پیر نه بوبینه

تبليين روڙي ب له په قوتي

ل شينوارين شهقى د گهريين

هه موو کولانين ئيروق د رويس

د بي ڏهريگه و سهربه رداينه

هه رچ تشتى ته بقیت بیڙه !

ئه وي گولفروش:

سه به تکه کا گولان یا ڦي

ددانين وي هیشتا د تیڙ و د ترکن

خوارن.. هه ر خوارنه

چ ل سه رميڙا

چ ل بيڏه را

چ ل بهندهرا

چ ب روژی بیت یان ب شهقی بیت

ئاسمان ئى هىچ يى برسىيە!

گولى يىن گەنمى د بهر ددانى (ئوزىزىس) پا

چىقاتوکا قاييلبۇونى و چەماندى و

قۆچدانا گايىكى كويچى.. خوشى دكەنىت.

– دەنگەك ژ ئاسمانى:

ئەگەر بايهك خوه بو خوشىي نه چەمېنىت

ھورەبا دى روېچىكىن وى – يىن ستور – سمييت

ئەذ خوشى يا هە.. ناشى كچەك جوان و رند و دل بهره

چاق ل دەرە

ل ھەقليرى گوهنلىكى دكەت

ل ئامەدە دل ھىلىكى دكەت

ب هيزارەكاكا ژ داقيقىن روژى بو نەخشاندى

كەزى يىن ياخى دپوشىت

– دەنگى پىرەزىنه كى:

مهلاى گوتى ئەز نا روينم

مهتا چەكى ژ رۆسى د ئىينم

توقى دەمنان د قەلېنم

ئالا كوردان بەرز دېيىم..

خۆشىيّ دەزى ژىكە قاقارتن
ل بن مەمكىّ وى چەپى كرمەك دلغيت
لاوهك ژيهاتى هات كوشتن
خوين بەلگا ددهت
تىيەنشكى.. دەستىن خاتقى خاڭىرن و
چاقىن وى گرت
(شا عەباسەك) ژ خانىن لەشى وىقە پەشى
بەر سەرخوش بۇون
(مەھمەدرەشا) زۇو بىزقەرەقە
چاقىن رۆزى بلەز زل نا بن
ل ناۋىبەرا گۈزىنى و گۈزىنى
ھزار پرسىيارىن نە دوقى دېنە كېميا
د ناۋىبەرا گۈيانى و گۈيانەكا ديدا
ھزار بەرسقىن چىكىرى دېنە ملەم
كىيارەكە و شاپەرپىن وى ھەر دى ۋەن
- زارۇكىن دەممى:
بىئىل بىئىلاقا.. بىئىل بىئىلاقا
خودى خاتقى بىكتە زاڭا

دگهل خوه ببهينه سهه سويلاغا

ئەقىنى..

رووپى دى يى مىرانىيىه و هەلبىزارتىن..

مىرانىيىه كە زنجيران دخوت و د ھەلاقىت.

- دەنگەك ژ ئاسمانى:

ئەقى گەنمى تەرا و بەپا

پر گولى يىن دايىن و قى خەلكى بى سەروپەر

لۇھى سېپىدى:

خويىندكارەكى ژ يارا خوهپا گولەك ئانى

ل ئېقارى:

دايىكا ئەوى - قوتابىي ژ يارا خوهپا گولەك ئانى -

گولى دىكىن !

ئەقە ژ مىڙ بۇو

د نهالەكا بى سەرو شويندا بابى وي

خاتى خواتى

وئى (تشتكا سۆر) ھەمى گولى داعويران و

سەرى دەزى ژ دەستى خانقى يى ۋەرسىتى

كى دى ئىشەۋلى بىت خودان؟

چ بەرچاڭكىن سحرى نىنن

دیوی سپی خەنجه رتى ناچىت
- جاره کا دى زاروکىن دىمدمى:

بىئل بىلەيکى.. بىئل بىلەيکى
خودى خۆشىيى بىكەتە بويكى
دەكل خوه بېھينە سەرى سويكى

خانق حەلەيا..

خۆشى حەلەيا و بۇونە گول
ئەۋى گولفروش:
سەبەتكا وى مشتى گولن
ل گورستانى..

دەمى ب رەخقە تەرم دىتىن
كىلى شىكاندن
ئاسمان دانا سەر پشتا خوه و
بەرەڤ پەرافى ئاڤى چوو
مارشىن پېتلا گول ئاراندن
پستە پستەك وەك يىن دزا
ژ بن كەفسى دەھات
"پەييسكا مە دارەك كىيم بۇو"
ستۇونا ئالاي چىچكە نە ددىت

خانی دزیندانا تاریقه ئاگر دچاند

- دهنگەك ژ ئاسمانى:

ئەگەر خانى

هات با بانى

ژنۇو دا زانى

تو خودانى ...

گوهىن خوه قەنويisanدن و

ئەوى ماسىيگىرى د رىدا گول ژى خواستن

گول ب ماسى .. گول ب ماسى

د سەبەتكىدا، گولىن كەسک و

گولىن سۆر و

ئەويىن زەر و

يىن هەمهرنگ

تەۋە كەھەقىن !

دۇو گول دانان

سوپە سېيىدى چاقىن يارا وى دى ئاخىن

خەونىن بنەفسى و ئاوازىن ھەۋدىتنى

موى زەركىن بەر كەپۆيا وى .. كىنە سەمبىل

بەرى سېيىدى

غولغلەكى لەش و دلى وى كىنە چاڭ

په رېن گولان.. هردوو گولان

ته ڦو هريا بونه د ديسکيدا و ببونه په یٺ!

كومپيوټهري ستارن د گوٽن

ده نگه کي خوش گوهين وئي يين کرين رادار

- خانو دينو

"ئهزا سيريمه.. ئهزا سيريمه

ئهزا ب ته نكا کراسى سڀمه

ڙ من بگه به

ما تو نزانى ئه ز مریدا شيشيمه" ...

- خوشبي ديني

"ئه زى بله زم.. ئه زى بله زم

به رسينغا فه که، دا مه مکا بگه زم

ئه گه تو مریدا شيشي بي

شيشي ته ئه زم" ....

د گه ل بانگي سڀدي کاره ب ڙ كومپيوټهري هاته بريين، ل وي ده مى

دا خوازنامه کا بچووك ل سه رشاشي هات بwoo نشيسيں....

د چافين ته يين خمبیدا

چيقاتوکا دووبهنديء

دلۆپ - دلۆپ ژڙاما د باریت
ته کيڻه دفیٽ ژ من بخوی؟!
ئه ز هند يي هاتيمه خوارن
ئيڏي نه ما ئه ز بهيلم چ پيرهه ڦي
ددانين خوه ل من تيڙ بکه ن.
تو بو ناهيي..

پيڪڻه خانييهك جوان دانين
ژ ديواريئن مشتى ڦيان
ئه ز ته نا خوم
تو زى ب شه ڦي
چيقالنوکئين مرى و بورى نه كه پيلان
دئ ژ دهستين مه زيت ئازادي
ديموكراسي
پيڪڻه ڦيان.

* * *

پہستین بازنہی

۲۰۰۱ - ۱۹۹۹

۲۰۰۱ : ۱۵

سی بشكوريين ڙونگي ئافى

بشکورین-۱

هېدى چاڻ زل

هېشتا ده مى دل نٺستى

ده نگى توپان وہك سنسله دسینگى مه خەل

هەسته کە فنار دمتبوونىدا

پشين کاڙان ب گرنژينه ک توزکه ويٺه

گولچيچه کيئن ڙيير نه کرى

ئيکو ئيکو هە لېقرين و وەريانه ناڻ

دورو گوهين بهل

هە موو رازين نيف ڦه شارتى

ل ئاسمانى شين ئيورين

کوتريين سپى .. ستير به رزه کرن

ستيران .. کوتر

ئه زى سه رکه فتى د شه ره کى ڙيير کريدا

يا ز منقه.. زيان همو سه ركه فتنه
ئوو ب كورىي لىقىن قەشاقىقە
گلىزى كەل
ب شەرمىنى خويما دېيت و خويما نا بېت
تو بىرلى كو قى ئىفارىي
پشتى دەقى تەنگى سار بۇرى.. قەمرى
ئەزى پېتى
دئ گولمچىن بەفرى كەم پەل?
ھەمو سەحارى يىن پايىزى
بەندكى سەربۇرى دەقەتىيەت و
بىرها تىن بى دەستقىزى
ب روويى خافى بەلگە زامانقە ھەل دېن.
ھىشتا يا ماى:
چىرۇكىن.. دەريما بو ماسى ياخى دەگىر يەت
ئاڭرىن مت.. د پەرسەگەھىن خولىيە نىستى
ئەو ئاڭرىن راز ب گۈرۈيە بۇوين بلغەم
دئ دندكىن شەرەكى دى..
ل بوهارەك نوى
ز داڭىن روژى ئەوين بۇين كا- دئ بىرەم
ل بىرا تەيە ژفانى مە?

گوهانیئن دارچناران شوّرکه فتن و
شکه فت.. پیر بون
سترانه کا نه گوتى يا ب تنى يا مای
ل بن سیبەرا چووچكىن شەيدا
دې بو تە بىم
دوعايىئن سپى
پيرھەۋى بو داركۆكا دكەن
سېپەلىئن قەدەرا كەچ، بکە گۈپال
توبەدارى.. دەستا چاھىن تە ناكەتن
گەر تو بەھى.. ئەزىزى دې هېم
پشتى ئەقىنېيە كا ژ دوور و
ھەموو ئىشان بويىنە بلۇر
بشكۈرىيىن تە يىن دوو سوی
چاھەكى من دكەنە گونەھ
ئۇو چاھى دى دكەنە تەنۇر
ئەقجا وەرھ ..
ھەموو ئوردى يىن تە سۆتىن
ھەموو جېنېيىن تە گوتىن
تەۋ چەوتى يىن بويىنە هيزار
ئۇو ئەنيا تە يىا -ھەتاڭلى بارى- كرييە شەۋ

بکه ستقانک و بدہ بای
دره و رووباره کی که فنه
ئەز دزانم..

دکریتترین سەرکەفتندادا هیئت تە ئەز دفیم
شیانە کا ئەفسانە یى
يا نیقهك در
ئۇو..
نیقهك گول.

بشكوريين - ٢

ھیدى چاڭ زل
ھېشتا دەمى دل نىستى
ھەموو خۆشى ژ بانىن بلند پىكىھە وەريان و
بوونە زل
ئاگرە کى د ھناقىن مندا دەۋە بەشە
خەربىيە کا نە حەجمتى
ھەموو لەشى من دخوراند و پاتورىن بەفرى..
بىشىا من كر بۇ ھىلىن
ھەقىيتىن پاش ئىخستى و ھەموو سۆزىن ب جە نە ئىنای

پرت - پرته، ژ سیلاقا بیردانکی د وەشین

ئەز بى سیتافك، دى كىفە چم؟

رىكىن چۆلكرى و بەستى

مالىن فلا

دەمىن خۆشىن هاتىن سۆتن

ئىي ب بېھودەبى دەھىتە مىتن

ئۇو.. پەيمانىن ژ قەستى

ج دى نىنە ژ بلى مرنى

بەرزە بۇونى

ژ ھەۋدۇرپۇونى

ئۇو..

بىرهاتنەكا كەقنا خەمگىن

دناڭ مىزى و ئاڭرىدا ل خوه دىگەرىيەت.

.....

ل بن مژىلانكىن تە هيقى يىن كەسك بۇون

ددانگىدا شۇكا من

لەشەكى وەستىيايە و دوودلىي نىفەك كەرفتى

ئۇو تەقنىپىركا خەونىن مە رىتن

ھەلامەتىن رىكا دىتنا تە رووفى بۇون

لى ئاخويركا ھەۋدىتىن مە ۋەكوشتن

تو کیفه بچی! ...

ئەقینى و كەربەبۇونا من دى دگەل تەھىت

جارنا سترانىن شەرقانان

جار سترانىن بېرىغانان

ب دەۋەكى هىشتىسا ساقا، دى بو تەبىت

مەشكا دنائىك بوهىزىنا مە

ئەھرەمەن يان مەزدا دى كىت

لى يا مە دەقىت

گوللا.. نەقىت

ئىدى ئەم ھەقدۇو نا بىينىن

د ھەردۇو چاقىن حەزا مە يا سەرمەدىدا

نە سۆز ما

نە دۆز ما

نە ئەمماچا بىيگۈنەھ و دلسۇز ما

ب تىنى من

ب تىنى من

دېيتە سەرمىرا ھۆزانا و دېيتە ھەقپىن.

.....

ئەز دى دەرى ھەزى گرم

دا تەڭ كوقان سەربەردايى بن

ئەز و كوفان پىكەھ يىن بۇوين و مەزن بۇوين

ئۇو كوفان نە دە قال هيلىن

دئ سەر ژ نۇو دىرۇقا خوه قەۋىشىم

دئ خرفەكەم

ب ئەنیا منقە

رەھەندىا مىنى و كەنینا نەسرىينا

ل سەر كاغەزى

كۆما بىرينا و قەزىينا بشكورىينا

ئەز دئ سترانا پىليلىن خورت بېڭم

بو وان زەقىي يىن ژيان لى وەك كۆپىن كۈلايى

بو ماسى يىن ب مۇرفىنى هيدايى

بو وان پەيچىن وىرەكىن بچووك بۇوين و

بۇوينه رەمل

پىليلىن خورت ژى درەوەكە

وەك درەوىن، عەقىرىن رەش و

كەنى يا خوهش و

ستىرىن گەش و

ئەقىنى يَا شل

ئۇو ژقانى هەۋدىتىنا بىت.

.....

ئەم د خوهدا هەقدىشىن و ژەقرا د ژىن
تەۋ سەركەفتىن هەلىقىرىن و شىن بۇون بىرىن
ئەۋ دانسالى پايمىزىيە

بى مكياج

بى كل و كلچىف

سترانا دېيت

شىكەستن ژى خۆشىيەكە.. ھىز پر گومان
ل شوينا ھىقى يا بىكەينه ھىلىن
بە لگىن ژىي مە وەريان و ئىك ئىك بۇون گل
لى تو دزانى
د جوانترىن داكەفتىدا ھىز من تو دېتى
قىيانەكا ئەفسانەيى
يا نىقەك در
ئۇو..
نىقەك گول.

بشکورین - ۳

ئەقىرۇكە نەورۇزە

ھەۋالى من

ئەۋى ب رەخ منقە بۇويە وەك گومتلهكى

بەفرى و پەلا

خەرزى خەما و گىرنىزىن ئەملى و خەلا

تىپىن دلى وى د سىنگىدا، چارگاڭى دىكەن

ژ ترسىيىه .. ژ خۆشىيىه

يان ژى ژ گۇمانا دىيتىيە

ئەز پى دەھسىام ئەو ژى وەك من ئەقىندارە

زېمارى ئەم گەھاندىن ئىك

حەلاندىن ژان .. كورتكىن رىك

لى وەكو من، مىن دچاقاندا بوها رە.

.....

من چ ما يە ژ بلى گۆتنى !

تەڭ گوننه هىن ب ئەنیا منقە بۇويىنە ئالا

دناڭ ئاوريىن لەھىيە كىيدا من قەشارتن

نووترين خاتىخواستنىن سېپى و نە ژ دل

ب لېقىن من يېن سىس و پىتىقە بۇون خەمل

بىرا تە دەھىت

د همی ئه م هه ردوو سنیله

روڙا نه و روڙي.. هيـلـين و مـالـا مـه بـوـو

گـرـنـثـيـنهـکـا عـاـشـقـ وـهـسـتـيـنـ فـيـرـيـاـيـ

پـسـتـهـ کـا سـادـهـ

بـيـ گـونـهـ هـ

بـيـ پـاـشـكـ

هيـقـيـيـاـ مـه بـوـو

چـاـقـيـنـ تـهـ شـاـپـهـ رـيـنـ ئـومـيـدانـ بـوـونـ

ئـهـزـ زـيـ تـيـرـوـزـكـهـکـ مـشـهـختـ بـوـومـ

دـ چـاـقـيـنـ شـهـقـيـ وـ پـهـيـقـيـ وـ رـهـفـيـداـ

ڙـ بهـرـ هـنـديـ بـوـوـ ..

تـهـ ڦـ سـحـارـيـ يـيـنـ سـهـرـيـ سـالـيـ ..

ئـاـگـرـيـنـ گـهـشـ دـ بـوـونـهـ بـهـ خـچـهـ وـ

توـ دـ بـوـويـهـ فـهـزـايـيـ هـمـيـ هيـقـيـيـانـ وـ

گـوـتـنـانـ وـ

لـهـيـزـتـنـانـ

توـ دـ بـوـويـهـ ڦـهـريـڙـ وـ بـهـ رـمـايـكـيـنـ عـشـقـهـ کـاـ نـوـڙـ

ڙـ هـهـيـقـيـ بـوـويـ وـ بـ روـڙـيـ فـرـشـكـكـرـيـ

بـيرـاـ تـهـ دـهـيـتـ

دـ هـمـيـ ئـهـ مـ هـهـ رـدوـوـ سـنـيـلـهـ

تهه چیقاتوکین عاشقان مه زیه رکر بون
تو.. زینه کا زینکری بودی
ئه زری، مه می زیندانا و بربارین پل.

.....

کراسی ته
ئه وی ژ چپکین بارانی و گه شاتی یا پهلا
ژ سهر دهستین من، وہ کو پیلا د هاته خوار و
د بون بازه بهند
د فه مراندن تهه نفشتی و تابرکین که سک و
حه ماھیلوکین مه لا
نه چ قی مایه بیڑییه من!
ئه زی فرپی د ناقبہ را برینه کی و ئیکا دیدا
ئاسمانی شین و سامالی ژ ستیرا سل
من قه تکرو
د ناقبہ را خوهی و مرنیدا پارفه کر
ئاسمانی پان.. دووانییه کی فه بیرونییه
ئه ز و تو
مرن و زیان
هاتن و چوون
دی بیت و بون

دنهنگي ناڻي سترانه که من گوه لى دبیت و د ئازرم
رهنگي ناڻي به للوره که، ئهز حه زئي دکه م و هه لدگرم
ئه ز.. ئه وي برين کول
روويي ناڻي پر برين دکه م
ئيچارييان.. دگه ل ئيچاري ل چايخانه کي
مالخوليانيين خه مر دکه يين و پاشي دنقم
ما چهوا خه و من دکه ته مال؟!
ستير نا نفن.

.....

وه کو خهوني يي هاتيم و هه رووه کو خهوني زئي دئي چم
وه کو خوشبيي يي مريم و هه رووه کو خوشبيي زئي دئي بم
مرن و زيان
دچاقين مnda هيقييه کا خوينه لوويه
ئه گه رئهز بيم يان زئي بچم
چ بوهارين دى ييئن خه ملين د چاقين تهدا نا حه وينم
هه مى ئه وين هاتين.. خوشى يا ژيني و بونى بىن
وه ک ئايس كريمي ل هافقيني.. د حه ليين
د حه ليين.. د حه ليين، هه تا د مرن
مرن
مرن

مرن

په یقەك کرييٽه و ئاييردهك پر هېيەتە
گۇمانە و باوهرييەك پر زەحەمەتە
لىٽ ب ساناھى ئەم ۋەدجۈين و
ب ساناھى ل سەرلىيقىن مە دېيىتە ستران
ھەر دى سترانا بىيڭىم ول ھىقى يا تە، دى مىنم هل
چىنکو دزانم د سەر مرنى را.. ھىڭ تە ئەز دەقىيم
د سەر گۇمانىن پەرقەكى و دىتنى را.. ھىڭ من تو دەقىي
قىانەكا ئەفسانەيى
يا نىقەك در
ئۇو..
نىقەك گول.

* * *

لەو ھۆزانا تەمام بۇويى و ھىز نە تەمام

بو من گولەك

بو تە گولەك

گوللە .. ب لىقىن بە فرېقە بوو نىرگۈز

عەقراڭ دادا

ب سىنگى زەقىيەقە نىقىستىن

ھەمۇ پىشىن ل رىشالۆكىن دەمى سوار بۇون

سىنگى سىرىيىسى پر ژانە

رەھىن ژانان قىيىزى يىن كۈورىن

يىن قىيىزىيا ژان

خۆشى ..

د سىندوقا پىندۇرایىدا، ب رويسى دكەنىت

تىلىن من يىن بۇويىنە جادده و ب سەربەستى

سېپەھ لى دەشىن

پرچا من يا بۇوى دارستان.

....

ئەوی شەرڤان

بى دزقىرۇكَا دوودلىيىدا

كوقان كوقان كەزى بىن دىرۇكى قەدھۇونىت

ئەگەر هات و ئەفجارە ئى (شىكەس ھ ركەفتىن)

بېيتىه دىلان

گۈپالى من دى كورت بىتىن

ئۇو پىندۇرا تبلا خوه يا شەھدى ب مىزىت

د قەھوھ خانا شىخ سەعىدفە

فاتحە مىرە و ھەمۇو مىرىن دى درەون.

....

ئەوی شەرڤان

پرچا وى نىقەك بازىرە و نىف دارستان

بى دووكەر بۇوى

كوتaran مەذىي وى رەۋاند و ھەمۇو كولان

گلۆپ گلۆپ بىردانكى داخ دكەن و دىگۈرىن

لەشى يارا وى يا نازك

بىستىندا چەند چووچكان

پەنجەرەكە مشتى ژقان

چاقىن وى مۆمكىن .. چرانە

لەشى تەھنگى گرانە

ملى وى يى پىتى كرى و

دەستىن وى يىن بۇوينە كورتان

گەر ئەق شەقە، ئەز دربەكى نە وەشىنەم

ھزاران درب، دى ناڭ لەنگىن من كەزىخن.

- كەفالەكى ژىشكەف:

نېرگزەكى پەيمانەك بەست دەگەل قافكى

نېرگزى.. نېرگز جەماندن

سوپى قافكى يى دەدرزىت

ژوردا دېيت سەر

ژىردا كورى

سەر بۇون دیوار

نېرگز قەزى

قافك شىكەست و بو بىتىرى...

كەسەك لېقىن خوه شۇر نەكەت

باران دى هىن

مەھمەدەشا دى قەزىت و جوبىتىر دى بىتە پاپقۇر.

- كەفالەك ژېيردانكى:

ھەر جۆرەكى نېر و مىيەك

ھەر ئۆردىيى نان و خوچىيەك

بىشىن جۆدى يى ھەل دىن و

پاپورا مه يا دھليسيت
مه مکى كەسکاتىي دېشكۈيت ...

.....

ئەوي شەپقان
ئەوي تفەنگى ملى وى ب خۆقە گرتى
ئۇو خویلکرى
مەژىي وى يى بوويە بەخچە
ئىدى نەما روپۇت بېثىت
ئەز زى وەك تە بىرىندارم
ھەر ئىك ژەمە وەك خوھ دنالىت
نانالىن سەرەين مە دكەنە جووت.

....

بو من گولەك
بو تە گولەك
گوللە .. ب لېقىن بەفرىقە بۇ نىرگۈز
نىرگۈزانى ژەدەمىن مە ھەردووا دبارىت
تو بىزى كو ئەق شەقەزىك
وەك تەق شەقىن سەرخۇشىي
پەيقىن مە ژەگەورىيا پىكىا بن
پەيق

په یف

په یف

ژ پینگا قان شين بون زيان

وه لات وه لات يي ل پفه کا باي دگه رينم

ژيو دهنگي بکه مه كوتان.

....

بو من گولله ک

بو ته گولله ک

گول.. ب ليقين ئاگريشه بونه شه مالك

ئە قونيره دى ده ربىت و هموو ئيشان

دئ ژ ستويينا ئالاي و هريين و بنه سىبەر

چاقين ئورقديس يي فەدبىن

چاقين وي ژى

سوحبەت خوشن.

* * *

ئەو زارۇكى بۇويە بازنى

بومەكى كال
ل سەرتىلىن سارىن كارەبى
سترانەكا د نەھشىيەدا بو ھشىاريي قەدىلورىينىت
ھەكى خاتۇون دندكىن دېچلەي دكولىندكاندا
قەدشىرەن و
سېپە دناد پرچا خەجىدا سەمايى دكەن
كەنييەك بەلى
سۆزەك كەلى
ئەقىنېيەك نىف قەشارتى و نىفەك زەربەلگىن پايىزى
دئى نىرگەك دا دى چىنم!
ل دەمى بوها دقاڭكاندا دېنە گۆيىن
ئازريان ب پىنگاڭاۋانقە دېنە ليلاق
سىلاقىن مانى و نەمانى، ل بەر بارانى
كەزى يىن گومانى قەدھوينىن

"ئەگەر ھەبم يان ژى نەبم"

ھەردوو چاھىن خەوارەبى يىېن تەناھىي
ل سەر گويفكەكى زل دېنەقە و دغاى دېنەقە
- تە چ دېنەتىن؟

خەونروزكەكا تلىياكى يا ھىز گۇمانى ماج نەكى
بىيىتە بەندكى تابرکا و
ب زەندىن ئىفلىجقە شۇر بىيىت
تەذھورەبا يىېن بۇويىنە پف
دنافبەرا ھەيىنىي و نەيىنىيدا
ئاوازەكى سەرژىكى و رووچك مارە
ئەو زارۆكى وى ئىشارى ژواجى زقرييەقە
چاھىن وى گورگن، رووپى وى سارە
رىيکەك درېز يا قىر كرى، ھەردوو لايىن وى تەناھى
پىنگاھىن وى دخورىنيت و بەرىكىن وى مشتى كوشتن
كوشتن
كوشتن
د كاملانا كەربا كەلاندى و كەرفتىدا
د ھەمبىزا ھىچى يا ھەلاندى و ھەرفتىدا
د خاچدانما خەما خەمرا خەرفتىدا
سەترانەكە.. چ لاندك پى ھاویش نابن.

....

ئەو زاروکى وى ئىقشارى چووى واجبى

دىلى وى يى بوويه ترىن

د جامى را..

ثيان ياريوكەكا سەيرە و ئاسۆيەك مشتى بوهازه

مېرگىن خەملين

پارىگەھىن ھەمەرنگ و كەنيا شرين

پەيقىن خۆشىن ماموسىتايىان

چانتە و دەفتەر و خامە يىن جوان

سەما

ستران

ثيان

ژنشكەكىچە ھەلنكىت و كەفتە ناڭ غەبرەك تەناھىيى

تبلىيەن وى يىن ھەمى نىرگز.. د ئاخى وەربۇون

ھەزىيەن وى يىن بەھەشتۈكى.. سىس و زەر بۇون

كىلابەتىزىن تەناھىيى و بىئەنا گەنېبۇونا لەشان

تەرازى يا خىر و گونەھان..

دى چەوا گەھەمە دادوھرى؟!

....

ھەرۆ سېيىدى بومەكى كال

ل سه‌ر تیلین سارین کاره‌بی

سترانه‌کا د هشیارییدا بو نه‌هشیی ڦه‌دلورینیت

ئه‌و زاروکی بی گوننه‌هی

هه‌ردوو چافین وی ئاسمان و روویی وی روڙ

هیڙنہ گوتیبه چ ڪچکین گه‌رم

"وهی‌ی.. به‌ڙنا ته چهند یا جوانه!"

هیشتا چ خهون.. نه ب ماچا و

نه ب هه‌یقی و

نه ب ئه‌قینی

نه دیتینه ...

دوهی سپیدی دناؤ تورا ته‌ناهییدا

خوینا د لهشی ویدا به‌ستی و یی نفستی

ئه‌ڏ بومی کال

ئه‌وی ل سه‌ر تیلین سارین کاره‌بی

ئه‌وی سترانه‌کا خه‌مگین

نه .. ئه‌وی سترانه‌کا که‌یفین

نه .. ئه‌وی سترانه‌کا نزا چهوا؟

د نه‌هشییدا بو نه‌هشیی ڦه‌دلورینیت

بابی وییه!

....

ئەو زارۆکى بابى وى بوم

نەبو چووچك د بەھەشتىدا و نە گونەھبارى دۆزەخى

ھەردوو دەستىن وى بزوتن

جارنا شەقى قەدرەقىنىت

جار ئى زيانى دسۆزىنىت

ئەڭ زارۆكە ..

بى بابى وى بومەكى كال

بى بۇوي بازنه ول دۆر خوه دزقىرىت.

* * *

پهستین خوداوهندا و ژقانین خه موکی

پیشکیشه بو هه قالی من ...

ئه ول ئە قىنىيە كا ئېك لايەنى دگەل ژيانى هەى

نېرگزەك و

ھندەك پارچىن ئۆمىدە كا پرت پرتكرى

چەند روئىدىكىن چاڭ ژى شەرمىن

بوھارە كا پلاستىكى دقاڭكە كى دەرزىدا

ژىشكە كىقە، ھەموو پەيچىن رەش و خەمگىن

ل سەر مژيلانكىن بى خەۋىن من يىن لە رزۇكدا ئىورىن

پاڭقۇ.. رەفەندى ژقانا

پەست

پەست

پەست

ھەموو پەستىن خوداوهندا و حنېرىبەندا و ھەقالبەندا

بۈون گرداھە ول ستووبي بۇھارى ئالزىن

د فارگۇنا ناۋە راستا ترىيىنى دا

ئەز

تو

كەسکاتىيەك

خوداوهندى سەرخۆشىي و با و بارانى

بى خۆشىي و شىنكاپتىي و مرنى و زانى

بېھۆدەبىي د چاقىن مەدا سەما دكى

رىكەك درىز هەردوو لاپىن وى سترى لى

خەمەكا قەشارتى يا ھېشتا بچووك.. نە ترکى

ل بن مژىلانكىن وەستىيايى و تىر خەو نەبۇوى

ھېكىن كەسک و سۆر و زەر و خەمرد كرن

گوھىنن ئىيانى د شىن

ل بەر بارانى و كەنيا فيلىبازا نىسانى

"ھەكۈ خەم دبن.. خەم مەزنن "

خەما من هندى جىهانى

نە چاقىن تە ئىرق د زلن هنده كا تىدا قەشىرم

نە ئۆمىدەك ئىدى مە مايە ل زۆزانا

نە ژى تېرىن رەحمى ب پەيادە يا دېھتن

پاڭق.. رەۋەندى ڭىانا

نىان..

تىن و گەرما ھەتاڭىيە ل زەقستانى

کوڤان..

سیتافکه که ژ خودانی خوه دریزتره
تو چ دبیزی!

ئەز و تو ژى، ل پشتا عەفرە کى بارانى
سوار ببین و ژ بلنداهىي ھېقكە ينه مىرپىا و شىيانى.
- باگراوند:

دوو زارۇكىن خوين گەرمىن سنىلە بۇوين
رىيکىن كولانا و بەردەرى خواندىنگەھى
شەرم ژ پىنگاكاھىن مە دکرو
ئەم ب پىنگاكاۋە مشتى گە بۇوين
دوو كېقرويشكىن ساويلكە و كۇوفى بۇوين
بارانى پرچا مە دشۇوشت و
گەرمە ئاگرى نەورۇزى
ماچى دکرە روو يىن مە يىن قەرمۆكى
شىانەكا نەپەن
ئۇو حەزەكە پر خەمۆكى
ئەو ھېقى يا دىسەنگى مەدا
بو ئازادى و ئاڭاڭىنى
بو خۆشىي و نۇزەنكرنى
د كەلى..

د کهلى و د بیو ڦولکان

ئهڻ و هلاته دی رزگار بیت

باڙيڙه کي هه مى نيرگز.. مشتى ڦيان

ل سه رده ستين مه دی بیت ڦيان.

- ل زفرينه ڦي:

پرته کا من ب لهشى سڀي ته ڦه نووسيا و

ناڻي ته و هك گومتله کي هه ستا فيرياي

ددلي مندا ببیو هوڙان

پاڙچ.. ره ڦهندى ڙخانا

د فارگونا نافه راستا تريينيدا

هزاران بشکوڙ ڦه دبون و گول دوهريان

ئه و باڙيڙي مه ڦي دگوتى.. بو ريلستان

نيرگز به هين

هيٺي حه ليان

د غايچونه کا سٺك..

چافين من گتن و تو په يا بورو

من نه زاني، کيڙ دانانگه هئي تو بري

ته ئه ز هيلام و

پارچه کا دلي من يا د چافين تهدا

خر بوهاران هه ناسا ته

ژ فریزى باخچى مه دزیتن

بىهنا تە ژ پەيقىن مه دھىتن

پاڻو.. رەۋەندى ژڭانا

خۆشى يىن هىشتى نە هاتىن

دەلى مندا دەلگرتىنە

چەند پرتكىن دلى منزى

دچاقىن تەدا دنۋستىنە

پاڻو..

* * *

١٩٩٩/٤/٢٧

عهشق.. هوڙانه کا سه یره

سپيڏه یه کا هافينى بُوو

ل سه ر تبلين عه به سى ييڻ پى ييڻ زريابى

هه مى هيٺي ييڻ ڦه شارتى و په يقين گومانکى

ڙ دارستانه ک بى پيڻ ناسه .. بو ئيڪا دى

وهغه رين سار و گهرم دکهن .. چه پ و راست

دارستان: به رزه بُوونه

به رزه بُوون: ئالۆزىيە

ئالۆزى: گومانه

گومان: ليگه ريانه

ليگه ريان: گوهورينه

گوهورين: ياخيبوونه

ياخيبوون: دارستانه

ئهڻ ره شه بىنېيھ ..

خلفا سيدارىيە سست د بيت و د وهرميٽ.

....

سپيڏه یه کا هافينى بُوو

به لگین چناران

که وپرکانی دگه ل بای دکر و

ده نگی سترانین سیلاقی

ئایه ته کا نهینی یا رووچ سقره

ھیشتا چووچکان چافی سپیدی ماچ نه کری

بلبله کی دادا سهر تاکه ک دلی من

ھر بسترى .. ھر بسترى

ئاسمان ھژیا و کانی دھربوون

ل بن سیبھرا دارھەزیرە ک ب نافسالله چوویی

عەدەم کەفت و ئەفین ۋەزى

ئەفین: ھەستە (ھەستەك نازك)

ھەست: ئاريانە

ئاريان: لەززەتە

لەززەت: خۆشىيە

خۆشى: ژيانە و ژيان ئەفینە

ئەذ گەشىبىنېي ..

ھنارە کا نه کەركىيە دپاخلا مندا.

د وى سپىدە يا ھافىنيدا، ئاڭا رووبارى ب نەرمى ژەمى كانيكا د بارى،

سترانين چووچکان و شنه باي، چافىن من خستن سەمايى، دلى منىزى وھكى

چووچکا كەفتى ئافى، دلەرزى، دفپى، خەيال هات و خەيال بۆرى، خەيال

نه هشییهک جوانه، ب ته ناهی ملی من یئی پان و پر زام کره هیلین و خه م
من...
...

هه می ره نگین ژیکه قه تیایی

هه می ده نگین ژئیک دلمایی

هر کاروانی ل نیقا ری مایی
د سینگی مندا مه خهل بعون و ئاراسته يا وەغەرەکى بەرەف دارستانى ۋەكى،
پیناسا من ددى دارستانىدۇ.. يا نفستى و ئەز پیناسا دارستانى، ب دله کى
خەریب و يە كبوویي، مە بىرى يېن بۆرى دكولان...

هه می كوليلكىن ياخىبوبوي

هه می پشىكىن ئاڭز بوبوي

هه می تەنورىين كەقنبوبوي

چاقىن من يېن خەوتە هەل دكەن.. دەمريننەفه، ئەز ئەزەكى خەمۆكىي
دوودلىي كرييە كەنگۈپەر، د كىيىن فارگۈنىدۇ بىزىم، رىيڭەھ ئىكە.. من دقيا
بازدانەكا بلەز ل سەر دەمى بىكەم، پرۇ بازدانان دترسم.. من دقيا رىيە كا
دى ل سەر شويرەھ ئاڭاكەم و شويرەھ ل بن پىين من كند بىبا.. ئەز نازام ھەتا
ج رادده ب ئاخىقە گرىيدايىمە، هه می جۆرىن گرىيدانى، پىينگاڭىن من (ئەوين
نووخوان) فالنج دكەن و نە ديارىيى دكەن دۆزەخ (ئەو نە ديارىيى ئەزلى
دگەرىيەم).. بريارەكە و دقيت بەردەم.. دى ھەبم، يان نە...، د دوونانى يَا
ھەيىنىي و نەيىنىي دا ب هزاران سالىن خرش و سالىن ئاڭز يېن باركرين.. ج

بکه م: هامليت مرو گومان ۋەزى! .. ھەمى تشتان تام و رەنگىن خوه
گوھارتىن....

د وى سېيىدە يا ھاقىنىدا
نارىنەكى دادا سەرپەنجىن دىتنى
نارىن.. بەنازەكا چىايى يە و چاقىن من يىن برسى و داماى
چ سىبەران ل بن گوھىن وى - يىن كىفکوپى - نا چىكەتن
سەربازىن لەشكەرى عشقى ب ھەيپەت و كۆبارىقە
شىكەستن
شىكەستن
شىكەستن
چەپەرپىن فالاھى گەرمى
ئىدى.. د كومتا شەپرەزەيى يا لەشى تەبگىتى و
بىڭونەھى يا گىيانى سار و دۆراندى
سەفەر.. ئالىيۇمەكا ئىكىسىپايرە و
خەۋى ل چاقىن من ناچىنيت
نارىن: بىھنا ئاخىيە و خوناڭا گولان
رۇناھى يا زىننېيە و لىداندا دلان
ھەمى تشتىن ۋى ھەبوونى دلال و خىشىن
ب تىن نارىن.. گەرم ۋى دبارىت و دىگەرنىزىت
نارىن.. ھىدىكا ل سەر مژىلانكىن منپا وەرە

نه کو چاپین من یېن کولبۇرى فىلبازى يېن تە ب بىن و
ئىدى سىنگى تە بى رويس، من د سەردا نەبەت!
د سەردا بىرنا تە ژى خانم.. خۆشىيە كە
ل فى زيانا ھەمى تىشتلى، ژىلى خۆشىي!
ئاخ.. من چەند تو دېلى
ھەمى قىلا و باخچە و تەلارىن قى شارى
ھو ب سارى.. يېن كاڭل بۇين
بوقچىكە كا قەره چەكى
ھەزەك دىۋار
سترانەك بىرىندار
سۆزەك نەساخ
ئەقىنى يا وارەكى ژىدە ستدايى
شى بازىرى دكەنە گولته و خرئە ختوبارى درەون
حەسو يى شقان (۱)
بلۇورا وى سەرخۇشكىن ئەرد و ئاسمان
پەزىن وى هيشتى د خەون
وارى ژىدە ستدايى: سترانە كا بىرىندارە
سۆزا نەساخ: بازىرەكى ب گولته يە
گولته: ھەزارىيە
ھەزارى: حەجى قاسمه (۲)

حه جي قاسم ..

ئئى پىرۇزلىرىن جەھى فېستەۋالىن خۆشىي و تەناھىي
ئەز دىلى تەدا نفسىتىمە و ژتە يى خەربىب
نە من جىرعەتا سەمتا خەونىن سەرمەدى ھەيە و
نە كاروانىييان جىرعەتا ژىنى
كاروانى ھاتن و بۆرين
تەڭ خىحالىن دناف كاڭلاندا بەرزە بۇوين
پى ل ئەقىنى يَا من و نارىنى دا و بۆرين
ھوين د زانن چەند يَا خۆشە
ھەمبىزىكىن، دناف كاڭلىن ھشك و لالدا
لەرزينىكە وەك تەزىنىكى
دەخابۇونەك وەك يَا بىرسى
چاقىق بۇونەك وەك يَا ترسى
دەڭلىن كالدا، قەراقۇشەك د چاقىن مەدا دى ۋەزىت و
ژ بلنداھىي.. دى ھىيڭكەينە مىرى يىن دەلال.

....

سېيىدەيەكا ھاقينى بۇ
ھەمى دەنگىن گەورى يَا روڭى من كېكىن
ھەروەك چەوا خەونەك مەزن
بەرى ئىقشارى د مەيتىن

پان حه زه کا هیشتا شیرخور
ل سه ر ده قه کی خه ندقاندی و دناد په رداخه کی دیدا
 بشکورینین هیشتا ساقا و گه لک په یقین هیژ نه گوئی
 بیده نگ بورین
 سلافعه کا سه رپی و ژ دوورقه
 چاقین من کرنه قه نته ره و
 هه می هه سپین حینج و یین خه وته یی .. بورین
 ئه ز چ بیژمه یاخیبوو یین سه ر شوسته یان
 هه ناسه یا شه فین سه رخوش مژیلانکین من دله رزینیت
 سه رسوبه هی یا شوسته یین هیشتا نه زافا
 گلیزانکین خه ونان قه دکه ن
 ئهی خامه یی خه مجقینی خه نده خه ریب
 ئهی .. ئه وی ته مزگینی یا ئه لندی دای
 عه مر بوری و ئه لند نه هات
 ئه نی که سک بعون .. سل بعون خه لات
 ئهی .. پیژنا مرنی
 ئهی .. کیلابین رهش و نه رم
 ئهی خه ون
 ئهی حه ز
 ئهی دژمن

ئەی زيان

سوباراهى يا من نه ۋەمرىينە دناف رۇناھى يا دوهيدا.

رويىن رۆزى د پىندقىايىنە و گىرنىزىنەك ئەرخەوانى تېلىن من يىن زقۇرۇپىتى د
بای وەركەن، ھەمى پەيقىن ئەرخەنگى ياخىبۈوين و ب تىنى ھەفچىكى يا
مژى دكەن.. ب شەھنارىيىقە خەندقىن، كىزان ئەقىنى خۆشترە: چاندنا ل
بەندا دىتنى يان ئى دىتن؟.. كىزان گونە ھەزىزىتە: كەرى پەزى نىقسىتى بىت
يان ئى شقانەك خاپىنۆك.. دى چەوا قان ھەمى خەونان ل حەززەتا رۆزى د
خەوبەم و بو ماوهىي سلاحفەكا بلەز و سەرپى، ل جەم تە روينم...

دەمەكى گىيانىي پوخت

بى پەيىف

بى كاميرا فەشارتى

دۇورى ھەمى جەيىن ھەلبىزارتى

دناف دلى بازىرىدا

ئەقىنى روويى دى يى مىرانييىه، ل دەمەكى باركرى يى ب ھەمى تشتان، ز
بلى مىرانيي.. من چ تشتىن نۇونە ماينە بو تە بىزىم.. گۇتن يىن بۈوينە
گەنم و خەلک بازارى پى دكەت!.. سىبەرا دارچنانىن پىر خوھى ب لەشىقە
دكەنە خوى، وەغەرکەن دناف پاپۇرا تاناتوسدا (۳) سەنتا ۋەگەررېيە بو ناڭ
زەيتۇنىستانان، بوهازىن دناف حەزىن فېرييائى يىن ئىرۇسىدا (۴) وەغەرکەنە
دپاپۇرىدا بەرەف سەنتا شەقىستانان.. ما تو دكارى چەند چرکە يىن دى

گوهداری يا په یقین من يېن شهیدا و شیتاوی يېن تاگرتى بکەی؟.. نارين:
خۆشى ئاقروويه کا بلەزە، نا فەگەرييەت، ئەگەر تو بى گوهى.. ديارىيە کا ۋان
كوحى (۵) يا ددەستى من يى چەپىدا ھەي...

سېپىدە يە کا ھافىنى بۇو
نە نىرگۈز د هشىyar بۇون، نە چ پە یقین نىرگۈزى!
بەرۇنا نارينى خوداوهندى خۆشىي بۇو
بېشكۈرۈنا وى
لېئىرۈنا وى
چون و مەش و لەفينا وى
دخوينا مندا جوبىتىرەك (۶) يى به نجكىرى و نىستى بۇو
ژ بۇونا کو پىئىڭاھىن من خاڻ نە بن
ئۇو چ سترى د پى من نە چن
ئاورەك دوو دە قىيقە يى
ب تىنى.. ب تىنى دوو دە قىيقە يى
بېيتە مېقانى ئاتاھى / عشقى
د ناڭبەرا چاھىن مەدا تە حسىنى (۷) ستران دكۇتن
ھەمى سەربۇرىن ئەقىنى بۇونە چەتر
گەھىنا مە بو جارا بىت

سۆرگولەکا پەر وەریاپە ل خزیرانى

عەشق.. هوڙانەکا سەيرە !

* * *

۱- حەسۋىيە شقان: پەھلەوانى چىرۇكە کا فولكلورىيە، دەمى بلوور لىىددا پەزى وى ھەمى
لى خىقە د بۇو.

۲- حەجي قاسىم: ناڭى گورپستانى گوندى هوڙانغانىيە.

۳- تاناتوس: غەریزا مرنى.

۴- ئىرۇس: غەریزا ژيانى.

۵- ۋان كۆخ: ئىشارەتە بۇ ھونەرمەندى نىگاركىش ۋەنسىت ۋان كۆخ، ئەوي گوهى خوھ
بېرى و كرييە ديارى بۇ دلبەرا خوھ.

۶- جوبىتىر: مەزنى خوداوهندايە د مىتۆلۈژيا گريكىياندا.

۷- تەحسىن: ئىشارەتە بۇ ھونەرمەندى سترانبىز (تحسىن تەها)، كوردە و خەلكى
دەقەرا ئامىدىيى يە.

گومانیین مور

ئەڻ بازىرىئى ھوون دېيىن.. لەيلانەكە
دچاقىن خازۆكدا دېشكۈيت
پىئىن.. يىن بويىنە ھورپەبا و
بىدەنگى ل سەر لېقىن من يا بۇوييە بىشەنگ
ل بىنى.. ل بىنى
ل سەر گويفىكەكى
ل پالا دىوارەكى ھىتىم
ل بەر دەرى خوارنگەھەكى
ل سەر شوستە يىن ۋالا ژكەسا و
مشتى جەستە يىن سەرابى و گومانىين مور
ئەقە ژ مىيّزە سىتافكا وى كەسى بەرزە
بى ل خوه دگەرىيىت
دا خوه دچاقىن مندا ب بىنىت
ئۇو.. ئەز

ئەزەك خەریب و بیانى

بەریکىن من د ۋالانە

نە چ حەبکىن ئارامكەر

نە چ ئەدرەسىن مەيىخانا و نە سىبەرا پرۇستەكى

چاڭىن من يىن د خەوچۈمىي ۋەتكەن

تىھنى.. نە پەراقە و نە دانانگە

نارىن

بېھنا تە د دەقى مندا سترانەكە

گەورى يَا من پر بۇۋە چۈونى

نە دىيارىي

نە زقپىنى

رويس و پىخواس ژ دەنگى تە فەدرەسىيىم و

سترانا من ژەنگى دېيت

ئىدى نەما شەر دەلىغا سترانان بېت

ھەمى رەقىن

شەرقلان.. رەقىن

ئاشتىخواز.. رەقىن

ئەقىندار.. رەقىن

برىندار.. رەقىن

ب تىنى ما ئەز

ئەۋ بازىرە و وەرييەكى حەویس ژپەيغان

ئەگەر تو بچى يان تو بھى

گلىزى غەربىي و غوربەتى

تاما دەقى من تەر دكەت

وەغەرا تە.. با دىسينگى مندا كره ئاڭ

قەگەرا تە.. با دىسينگى مندا كره ئاڭ

ما يا فەرە ئىدى ئەز ژى وەك ئاڭى بىم

ھەر گوننەھەك ب دىوارىقە ھەلەويىستى من يا كرى

ھزاران دۆزەخىن گەرم و دفن سوتى من سار كرن

ھىچ چاقىن من لىلاقن ب سىقادىن بەھەشتىقە

دەنگەك مينا دەزى.. بىمارە ئەنبا من دسمىت

گومانىن مۆر

پەھلەوانىن سەرابى يىن ھىشتا ساقا

پىشىبىنى يىن سۆر

د وەغەرەكا مۆرفىينىدا سەمايى دكەن

ئەز دى جىكارا ھەركىشىم

دا ئېقشارى زۇو قەگەرىت

پەيىف.. كريارەكا بى لىسە

ھەيىف.. رامانەكا رويسە

دا دەرگەھى دلان قەكەين

ئەۋ سىنەمە يا ۋالايە و

ئەۋ نارىنا خەمۆكى ياب رەخ منقە.. ئەز نا نىاسىم

ب ھەمى ھەستىن خوھ يىن نازكە دگەل فيلمى

يا راهاتى و يا بۇويە پشکەك ڏىيتىنى

ئەكتەر روڭلى مىرى دىگىرىت

"جلكىن مىرى نە مىر ب خوھ يە !"

من.. گۇمانەكا بنېرى ياشى

(ماكارىنا) و ئەو سترانا خاپىنۇك يا دانە زانىي

تايمى ل گەھىن من دچىنەت

بىدەنگىيەك ياد شەھىت و پاشقەرۇيى ياد دىگرىتىن

ئەز ب گىنژم

بان ب تىنگىن

بۆشايىي ھەمى گازى يىن من فەخوارىن

ھىشتا غاردانى چاقىن من نە گىرتىنە

ھەمى رەزىن خرابەكىرى.. دى گىنژن

ھەمى مالىن وىرانكىرى.. دى گىنژن

تەۋ عەزىزىن پەناهنداد كوچبەركىرى.. دى گىنژن

لى بىزارى يامىن دى مىنەت

ئۇو بىزارى، گروقى بەردەۋامى و ژىنا منه

پەيقىن من يىن ب نافسالله چۈوين

د ڦي و هغه را مۆرفينيدا

نه چ گول

نه چ کوتر

نه چ ماچين ٿئه ڦيني ڀيڻ سترانه ڪي

په هله وانين من ڀيڻ سه رابى سه رخوش دکه ن

سه و داسه ربيه ڪا گوهشوار و برينه ک کوور

پشتا من يا کريبيه سپيندار و خوه سه رى

يا بووي بلورو

هه مى گوننه هيڻ من کرين و نه کرين

هه مى خهونين من دگه ل خوه ره ڦاندين و هيڙ نه بريين

گومانه که ..

گومان .. ده رمانى چاڦين کوور

ئه ڦ سترانه يا نه شازه

هه مى په ڀيڻين يا خى بووين و بووينه جهور

شعراء منزى گومانه که

گومانه ک مۆر.

* * *

ئىشان.. خەرىيىيەكە بو رەھىن كۈور

ئەذ مۇۋە كار دكەن
ماموستا قوتابى فىر دكەت
جوتىار.. زەقىيى دكىلىت
دارتاش.. كورسيكا چىدكەت
ئۇو...

زارۆكىين چاڭ برسى يىئن پرسىياران
پەپىكىن بەرزە بۇو يىئن نىېش بىپىياران
دەقى ماموستاي قادشه و
ھەمى جى ژقانىن پىرت.. ب ئەندا رۆزىقە ھورە با
پىلەن خەما چىايمەكە.. گەشە دكەت و
داكەفتنا خەون و جوانى يَا بەيدە با
دبەنە پەرىن گولچىچەكان و دكەۋەنە بەر با
كاتە ژ بىردانكى شىن دبن
ئاوازەكى ھەمەرنگ و سەرنجراكىش بشكۈزۈ دكەت

بەھىلە ..

گلیزى ژ دەقى رۇوباران ۋەگرم
خويكى.. ژ نەمرىنا خوه يا ژ بى دەستى ھەگرم
ئەز.. سەوداسەرى ھېزيانا
كاله پىرى سەرى سىرپيانا
دە دېرۇكى ھەمىي كېكەم
دەنگى گيتاران دە متكەم
ھەر تشتەكى خوين تى بگەريت
زىيان تى بىت
دە راوه ستىنەم.. ۋەگەپم
دا ب ئىمنى، يادا تەيا گەش و پېرۇز
ھىدى دېيردانكىدا ب بۆريت
ئەى رووبي ئافى و كوبارى يا ئاسمانا
بەردە ھەفسارى خەونىن بىتانۆكى و
بگە دەرى بىدەنگى
زارۆكىن ئافى و ھەتاڭى
سترانەكا نىف تەمام يا دگەورىاندا ھشكبوسى
 بشكۈزىن سۆزى.. كاروانى يىن رىكَا ژقانا
ئىكۈ ئىكۈ يىن وھريايىنە دېاخلا مندا و
يىن بۇوينە خۆشى يا سترانا

هەکو..

كەزى يىن دارچناران دەرىيىن و
جۆكىن ئەقىنى ل سەر بەلگان شىن دېن
ئەز ھەست پى دكەم
ھەناسەكا گەرم، دفنا من دسۋىزىت و
چاقىن من يىن خەوتە دوى ددەت.
ھەکو..

چىا، دېن مژىقە كورك دېيت و
سەرانا سۆر، لالىيا شەقى نە سەمىتن
ئەز ھەست پى دكەم، پېشىن من يىن بۇوينە زىندان
ئۇو بىرىنەك كەفتار قەددەت.
ئەى كورى گەرمى و شەيدايى ۋۆلكانا
"ئەز دى ناڭى تە نەخشىن " "ئەز دى ناڭى تە بلوورە
ل سەر رۇویي پەيغا خىرى و دلۇپىن بارانا
ئەۋ زەمینە خوه ل بن پىن من ۋەناڭرىت
بىئەنا ناڭى تە بلوورە
ئۇو..

دويكىلا جىڭارا من ژى سىنورە .
دەمى گول مەيتۈوپى دېن و بەخچە
ھىزارىن ب شەرمىنېكى چىكى

ل کەزى يىن روحانا د ئالىن
سەما يىن بىيندار
هەقۆكىن جەھنەمى رى دبارن
ئىشان.. خەربىبىيەكە بو رەھىن كور
كۆغان.. خەربىبىيە
خۆشى.. خەربىبىيە
ئۇو.. خەربىي ئىشانەكە ل دەمىن هوور
ئەى.. بەرەھەمى ئىشانى و دلى زۆزانا
هەكۈ.. كوتىن سېپى دەگەن
جۆكىن ئازاد و سىلاڭىن كەزى بېرى
دزفرنەقە د مالبچۇوكى رووباريدا
ژيان پەلاتىنەكە
دناف بىشىن شەرقاناندا د نەھىيەت و تەنا دېيت
هەمى شەپقان
ئەۋىن كەتى و يى ب سەركەتى
ئەۋىن مىر و ئەۋىن بېخىر
خەونا ب گولىن سۆرقة دېىن
ئۇو ئىقشارى يىن عشقى ل بەر لىققا رووبارى
هەمى حەزىن نەپەن دېنە چۈچك
تەمىز ئاسمانى قەدگەن

گولله.. دېنه گول
قەمە.. دېنه خامە
ھەمى دويكىيلا سۆتنى^ـ
شەقى^ـ
کوشتنى^ـ
ھەرفاندى^ـ
چاقىن رۇزى دەھىلە هل.
ل ۋى وەلاتى
ثيان و نىرگۈز و بوهار
وەكۆ پشىكا دەستى مەدا دغاى دەن
من چ جەئى مرنى نىيە و
ئەز نىزانم چەوا بىرم !

— پىيگۈتنەك بولۇزانى^ـ:
د شەرەكىدا
ھەكۈ گول.. دل.. كول
ھەكۈ ناڭ.. داڭ.. ماف
د جولاندەكاكا درەويىندا
تەشىيا وەغەرەكاكا خەونى درىيىن
خوين ژلەشى زىينى دبارىت

دوو بريين.. نه نه، سينه.. چوانن!
سي بريين ده رقه کري و چاف زيق
هيف دكهنه گولله يان و به رکين توپا
ئوو به رده رئ خانيي پاشاي
نه چ بلبل دسترين
نه چ رووبار گونه هان دشون
كه ربشه بونه ک سه ربه ردائي.. وهکو تايي
گه هيين عاشقان خاف دكهت
ههوار و ناليين زيني
ده نگي خوشى بلوورييه ل بهر گوهي گاي
شيکفه قه تيان خوشيه که
وهک خوشى يا هه قگرنى
ژ هه قدور بون پيلانه که
وهک پيلانين هه قديتنى
ببوره.. زينا من
ببوره
هه رسى بريين خويناوى و
هنده ک بريين بچووكين هيشتا دخه و
ديمى مهمى توپه
ئوو..

لهشی ته هله موّره.

- بروسکه کا بله ز کومتی ده لانپه:

سی هفّال بون

سی برين بون

سی خه ونین بنه فشی یین ته ر و نازک

ژ برینین زینی ژه بون

سینگی چیای کره په ییسک

کومتی بلند هه مبیز کرن

سی مال دیتن

سی حال دیتن

سی ریقنگین کاروانه کی ده لال دیتن

روندا کا چافین وان خوارن و

ته راخوما دنا شاد شین بوو

که ربی دلین وان خوارن و

هه ولدانه ک ره نگین شین بوو

هنا ر دیتن و هناروک دیتن

دار دیتن و سیداره دیتن

سه رکه فتن دیتن و سوتون دیتن

ئوو سویند خوارن

سويند ب ئاخا قى ولاتى

ب چاقىن قى روزه لاتى

رهشمالەكا مەزن چىكەين

سى كاروانان سەھى لى بکەت

ئۇو.. دەم بۆرى

تەم بۆرى

خەم بۆرى

برپيارە رېكى بەرنەدەن

ئەگەر بەردا.. گيانى بدەن.

ژ بلنداهى يا ئەقى كومتى دفن بلند

سى ئەلهۇيان شەقا تارى كرە ئەلند

با.. شاهد بۇو

ھەناسا ھەر سى ھەۋالا

كرە ستقانك بو گەردەنا پىرە سالا

سال.. هاتن

سال.. بۆرين

ھەتا سالا ئەق ستقانكە كرييە ئالا...

ئالا

ئالا

ئالا

- خه ما چیایه کی بربیندار:

ل دانگا چیای..

چیایه کی دیم شرین و هه می بربین

مزگه فته کا ژ پیرقه قیت ببوو

شه پرزه یی یا دوودلیی و ترسی کر یه قین

باران بارین

بشکوژ ژه بین

نفیشین جورئه تی و خوراگریی ژ دلان ژه بین

وه کو لیهمشتی ژع رابین و بو گرین

پشتی گرین..

ل پالا خه مه کا مشتی ئه قین

گه رمی.. چاڭ خوارن و ئاگر هه لبین

رۇناھىيى هه می كونجىن سار و تارى.. ئەنفالكىن

چیای كراسى كوباريي كەركىر و

ژيو سەربەزىيى سوجدە ئانى

دەشتان گەشكىن گەنم و دەركىن كانى

ھېقىيى سلاقىن سوبەھى دانى

ئەى خه ما كەڤنار و بربىنەن ھار

ئەى دىرۆكا ساويلكە و بىوار

ئەى بۇون..

ژ چیای به رخودان و سه ریه رزی بوو
ژ رۆژی رۇناھى بوو
ژ خەلکى ئەفینى بوو
ئۇو ژ کوردىنیي بارزانى بوو.

- دەنگوباسەك ژ چەمى ئاراس:
رەقىن.. رەقىن
دېسە رەقىن
چۈچكىن بەھەشتى
گۈزىن جەھنەمى و گەرما پەقىنى
دلەن جوتىارا
جوانيا بوھارا و كومتى شرينى
دا هيقى يىن هەلا ويستى بەلگا بەدن
دا عەقىرىن رەش بىن باران
ھەر كۆمەك سالان دووبارە
پىنگاھىن مە رەقىن ژى دزىت
رەقىن.. مىرانىيەكە وەك زقپىنى
كەنин دناد گۆمىن راوه ستايدا بىھىزىيەكە
وەك گرىنى
كەنى و گرى

دلۆپ دلۆپ ژ پرچا رەقىيى دبارن و دبنه ھەبىن.

- زىمارەكا كەفن و نۇوبۇویى:

زارۆكەكى بىگونەھى ھەلەپچە يى
چانتايەكا رەنگاورەنگ ب ملىقە بۇو
ئۇو فېرۇقەك كاغەزى
ھەواى ليىدا و ب خۆشى دكەنى
د بەزى.. د كەنى
ل ناڭ تەقنى، خانىكەكى جوان دھونى
ئەڻزارۆكە نە تا گرى يەزىدى يە و
نە سەربازە دگەل حوسىيىنى
ھەمى مال و مولكى وى هيىنى بۇو
ھېقىيەك بەلى و فريشتنەيى
كەنگى دى بىتە نەورۇز و
دى ئاڭرى ھەزى ھەلكەت
كەنگى دى بىتە سەيران و
دى ھەۋالا ل دۇر خوه خركەت
بابى وى يى ل مزگەفتى بۇو
دايىكا وى ل بەندا ھاتنى بۇو
ژ بلى بايى كوردىستانى و بېھنا دايىكا وى يا دىندار

ج بیهنهن دی، د کهپو بییدا نه چوو بون خوار
ئه و قورئانا ب دیواریق، شاهدهکا چاڭ قهې بى بولو
ئۇو بیهنهکا دفسوچکا بیانى هات
حەزىن بشكۆز.. قەمەيان و دیوار ھەزىان
ھەمى تىشىن گيائەك تى سىس بون.. وەريان
ئه و زارۆكى فەرەقەك كاغەزى قى
كەفت و
ھەمى هيقى يىن وى يىن بچۈوك
ب جاددىقە مان
قورئانى خوه ب سىنگى دیوارىقە مت كر
شادەكا چاڭ قهې بى بولو
ب چاششۇرى خوه دتارى يا غەبىيدا متكر
عىلنجى هاتنە ئاسمانى و قەرهشىيانا ئەنفالى بولو
" و يسألونك عن الإنفال، قل الإنفال لللّه و الرسول....."
مالىن مە يىن خوش و ئافا بونە خولى
دلېھرىين مە ..
ب تىنی.. ب تىنی مانە ل چۆلى.
- كەۋالەكى نه ڙىشكافە، ڙىدەقى لۇولى يىن تەنگان:
سەرەلدەن..
ئەى چاڭرەشىن دل پىت و ئاڭر

ده نگى مه ئىرۇ دەنگىفەدانەك بەرز ھە يە
 كەۋىن خورت و گىيان دەدەستى
 ئەوين ھىقى ب دل و خوينىقە بۇرى بەستى
 ژ كومتىن چياڤە وى ھە دەھىن
 ژ زۆزانا دەھىن..
 مىزدە يەك نۇو ب ليقان ۋە يە
 دورپىا مانى
 گرۇشى ھىنلىقە و شىيانى
 ب چاقان ۋە يە..
 ئالايىھى زەر ھەلانى و ل رىيڭەھى
 گولاقا ئازادىي لېكىر
 دەرسۆكەكا ب خويىنى سۆر
 ب قويىنتاخىن تەنگان و
 چاۋ و سىنگ و ئەنلىقە كەر.

— بىئەنۋەدانەك دگەل تەحسىن تامائى:
 "ئەم ھاتىن.. ھاتىن
 ئەى بوھار دگەل ئىك
 دگەل ئىك ئەم ھاتىن
 ئەم ھاتىن ب خۆشى

ب خوشی و سهیرانی

نه خوشی یا بو خوه.. بو خوه چیناکین"

.....

ئەذ مرۆفە کار دکەن

ماموستا قوتابى فېردىكەت

جوتىyar.. زەقىيى دكىلىت

دارتاش.. كورسيكا چىدكەت

ئۇو..

ھە ئالى من ئەۋى حەويس

ئەۋى ب بەر چاڭ

بەلگىخەزامان خرقە دکەت و بو پەيغەكى

يا پرج گۈزافىز و بەرداي دکەته سىتافك

ئەرى روحا پەيغى.. جەقەنگى ھۆزانما

ئەقى ھۆزانما بى خەم و بى گىرنىزىن

يا بى گىيان و ھەمى ژىن

دى زقىرىنەمەفە دەسپىيىكى و

"ل دەسپىيىكى پەيى بۇو..."

پەيىف..

بۇونە گىيىس

بۇونە زەقى

بۇونە كەلا

بۇونە ئالا

بۇونە خەون

بۇونە كەون

كەون زى ئەقە د پانى يا دەستى مەندا دىقىيت !

هېيشتا يامايمى !

* * *

سۈزەكى سەرەمەدى

گۇتنەكا دچاقىٽ مندا و كووراتىيەك
سۆتنەكا دسىنگىٽ مندا و دووراتىيەك
ئەۋ بازىرە ...

ب دەنكىٽ لىدانَا دلىٽ من هشىyar دېيت و
سترانىن خۆش و ئەبەدى
بو چووچكىن سەرگەردانىن زەقى يىن هشك و
بىٽ باران و مەلۇول دېبىزىت
خەونىن مۆرىن دلىٽ ھىقى يا و به رائەتىٽ
د ۋىٽ شەقا تەنا و تاۋەھەيقدا سەرخوش دىن
- خەونىن سەرخوش

- ھىقى

- به رائەت

زەقى يىن بىٽ باران
سەرابىستانا پەنجەرىن تە يىن گرتى
پەيپەن من يىن شەرمىن رويس دىكەن

پیئگاھین من، ئەوین کوشتى

ئەوین بکۇز

ئېکو ئېکو

ز ناۋ دەھمەنا پشکىن جودايىن جورعەتى

دزىن و ۋەدزىن

زقانى من

ترپىن دلى بىزنهكا ل هيقى يا ۋەكىنا دەرگەمى

ھەمى لەشى وى بوويە گوھ

ئەى بارانا بوھارى و بشكۈزىن دارنىسانا

ئەى خۆشىيا زىيانى و راما نا قىيانا

ئەى شىنەبایى نۆزانا

ئەى سۆز

سوْزا سەۋوازا سەۋدا سەرمەدى

قىيىلەگەھا... كەسانىن نىر و زئبەقى

... ئافرهتىن شەيدا و سەماكەر

... بەلگىن پاپىزى يىن نە وەريايى

... خەمىن ئافزىن گىيانى

دەمى سپىدە هشىيار دېيت

گلۆپ گلۆپ..

بىرە وەرى يىن ۋە ماراندى ھەلبىنە ۋە

ئەز ھەست پى دكەم ددھستى مندا سۆرگولەكە و
ئەز ل سەر شاپەرپىن حەزى بەرزە دېم.. خەونە
من گوھ لى دبوو..

ب دەقى خوه يى گىندايىفە يا د بىزتە من:
"ئەو روژا كوفەرە بھىت.. ناھىت" ... خەونە

ئەزى دور
تو يَا دور

د سەرخۇشى يَا قى شەقىدا
پەيىف ياخى دېن و گەورى يَا من يَا هشك دېيت

هشك
هشك
هشك

ئاخ.. من چەند باران دقىن
لى د قى شەقىا مشتى ستىر و سەرخۇشىيىدا

نە متىيىا قولاقەكى
نە هيلىنا چۈوچكەكى

نە هەمبىزنا نەرم و نۇلا باخچەيەكى
جەھى لەش و گەرمى يَا هەناسا مە ناكەت
د قى فەزايى بى داوىدا دەرىبەدەرىن..
پەيىف .. خەندقىن

هیقی.. خهندقین

جه.. خهندقین

دیده.. خهندقین

پا دئ چهوا گونه هه کا که سک ئهنجامده م؟!

ئاخ.. من چهند تۆفان نەقین

د قى تو فانا تەنا دا

ژلهشى ته ئاڭ و تەھارەت دبارىت

دېمى ته ژى دەنگى دەھۆلە کا دوورە و

دەھولا دوور..

خەوى ژچاڭىن من سل دكەت و

خەما مۇرە

ھەمى خانىن لەشى ته يى نال نالى دكەن

من گوه لييە

حەزا پر ئاگرىنا من پى دئارىيەت و

پارى ياب پرچا باى دكەتن

بەھەرىيە کا پاشكەفتى ياشەبەھىيە

ئەۋ حەزا ھ

د نەھشىيىدا سىتافكە و د ئەزا مندا گوناھە

لى ژنىشكە كىيغە..

بلەزتر ژدەنگى.. ژدەنگى رووت

ژبى ددستى ماچهك ژدايك دبيت و قى ماچى
سەريئن مە پىكىفە كرنە جووت.
من ئەو ماچا ئەرخەوانى و هەناسەكا گەرم و بلهز
دا ددستى باى
با..

خەمىن عشقى ھەلدگرىت و ددھته باى
ما كىز عەفرى پر بارانى قى ژيانى
رائىخەكا سحرىبەندە كو لەشى مە د گەرمى وەركەت
گەرم..

خوداوهندەكى ياخىيە و د دلى مندا شەوقى ددھت
ئەز و ديونىسيس
دەقى شەقا بىدەنگ و سەرخوشدا
ئۇبە ئۇبە

خەما سار دكەين و سترانا بو باى دبىزىن
ديونىسيس..

د پىكەكى مەيدا حەلیا و ئاڭرى بر
ئەز..

دناف خەندا مەمكىن تە يىن شىر نە دىتىدا
حەلیام و فەزاي برم
كرمه ددستى خلوه يىي دا

– تو

— مهی

– ئاگرەکى مشتى شەھوەت

گەش دېن و بلند دېن و دېنە ئاسمان

دەمى د بوها را بھېتدا هشىار دېم

چېك چېك ژ داقىئن پرچا تە يا جوان

خوناڭ د باريتەن قىيان

ئەز دزانم تو يا ل ھىقى يا بارانەكى

زەقى يىئن تە يىئن ھشك ماچى كەت

ھەمى بوها ستووپى من دگن

ئەز بارانم.

* * *

سی پهسته بین خهربیی بو چیایی شنگاری

(۱)

حه زه کا گه رم و ئاریا

بو زه رزوروی ول کوپا چیا یه کی دادا

نه ره نی بین به فری

نه گورپا ئاگری

نه ره شمارین ل سه ری بادا

نه کارینه کانی بین ئافی شیلی بکه ن

سری.. ل دیمی ها قینی بچین

هه می هه ستین ئه خیلی بین تیک ئالاندی

ب کورپا روژیله کورک دبن و

دناؤ پهنجین که رب و کینا ئه قینی بیدا

خه نجه رین ده ۋ تیز رئى دزین

بارانه کا ئيلوونى بولو

دەمى حەزىن ئەدۇنىسى پېشىن نە ماين

شمشتىر بېلەن

قەرىشىن چاۋەرلى بېلەن

سونبلىن زەر ژەڭى يېن نىقسىتى شىن كرین

بەفرەت و پەرچا چىايى كرە هيلىن

گەرمەت و سىنگى چىايى كرە ئىتتىن

بەفرى بار كر.. لى چىا ما

گەرمى بار كر.. لى چىا ما

سەھمى ستۇوى خوھ خويلىن و خوار كر.. هەر چىا ما

چىا..

ب ئەنیا ئەردىيە مەزن بولو

چاۋى زەرزۇرۇنى كونكىر و تىدا نەنى

ئەو زەرزۇرۇريا ناڭىرى وى حەز

ز پەيقىن زىكىفەقەتىيىي و سل

شىن بولۇن نۇڭىار

ھەمى بەيار كرنە بولەر

ئۇۋەر دەھمەنا چىايىي ۋە بولو

گولەكا گەش.. گۇتنى شىنگار.

(۲)

من و نه قینی گوت بوو ئیک
کو خه ریبی ده رازینکا مه ماچ نه که ت
ئه قینی .. دووگیان دبیت و
ل سه رده ستی خاتوننا فه خرا حهز زی دزین
حهزین مه بونه دار چنار
ل بهر لیقا رووباری شین بون
ره هین رووباری د خوینا مندا ۋەزىن
رووبار
رووبار
کله کىن کەفن و چىرۇكىن تەفن
خەلەکىن باداي و دېرىۋكىن داداي
بۆيەرین رەش و ھەقۇكىن گەش
ئاپىن شەرمىن و بىرۇكىن رەشبىن
تېلىن رووبارى
رېزگە د مېزىن
مەھمەدرەشا گرۇقى خورتىيا دېرىنه و نەفە ژ مېزە
گونەھى ژ چاقىن وى درېزىن
ئەزىز بېزىم .. كەلا خه ریبىي

په را گین عاشق و ۋالا

ل بەندى سالا

خوها رشتى ژ زقىرى و پەقىن دەستى پالا

چاقىن دەرا و دەرازىن كىن هەمى مالا

زقىل زقىل روندىكىن خوه كۆم دكەن و

ب تەشىيا رووبارى درېسىن

كۆ رۆزەكى ببىتە ئالا...

ئالا

ئالا

ئالا....

(٣)

تو ب خودى كەى حەبکەكا سەر ئىشى بده من

سەرى من يى بوويە دەنگى دەھۆلەك دوور

ژان يى دھىنى

قىزى يىن ئىشانى.. مزگىن بىيا زانى دېتىنى

ئىشان.. خۆشىيە

خۆشى.. لەززەتە

لەززەت.. دەولەتكا سەربەخۆيە

ئەگەر مە زى دەولەت ھەبا

پینگاھین مه دا زی بن دارین هنارا
پاپورین مه دا دادهن لیقین کنارا
زاروکین مه نه د مان خازوک و ئیقه لی ل بەر دیوارا
ئەگەر مه زی دەولەت ھەبا
مه ژئیکو دوو ماچ نه د دزین
د زینداناندا لهش نه د رزین
دلبەرا من.. ئەوا چاڭ كەسک
دا د باوهشا مندا نثیت و سترانین خۆشىي بىزىت
بو ئەفرۇكە و پاشەرۇزى
ئادارى و ئاگرى نەورۇزى
بو سېبەرى و بو شىنەبائى
بو ئاشتىي و ھىزَا چرای
كوتر.. يى كارى خوه دكەن و
كەزيا د ۋەھوينەن ھەمى رېك
ھەتا مەزى دەولەت ھەبىت
چاڭ رى بن
ل پالا چىايى شنگارى بگەھىنە ئىك.

* * *

پېرست

دل و دهريا و چادر

سەمايا پەيغان ل بەر كۆتانا كەتوارى.....	٧
ل تە د گەرام.....	١٧
ئەقىنى د رۆزگارا مۇدا.....	٢٠
بزاقا شانقىيى.....	٢٢
ھندەك پۆستەرە ھەلبەست.....	٢٤
تفەنگا مەلاي.....	٣٣
هاوارەكا دلسۇز.....	٣٥
ھەقلىي دوور.....	٤١
خۇراڭرى.....	٤٣
تەحلاتى.....	٤٤
ئەنجام.....	٤٥
عەمىي گۈزى.....	٤٦
رووبارى پىرۇز.....	٤٧
حەيرانقۇك.....	٤٩
قىحەت.....	٥٥
وەرە بىينە ئەلهقۇ !	٥٦

بیریقانا گوندی.....	۵۸
مزگینی.....	۵۹
پرۆژه‌یه ک بو زیانی.....	۶۱
ئۆمیده ک نووکرنی.....	۶۲
دەنگى ئەفینە ک دوور.....	۶۵
قەگە ریان.....	۶۷
ئەفینى ژدل.....	۶۹
زفان.....	۷۱
ئەفینى چىيە؟	۷۳
خەربىي.....	۷۶
باران.....	۸۰
جۆتىارم.....	۸۱
پرسىار.....	۸۴
كوردستان.....	۸۵
ئەگەرد پاپۇرا مندا باي.....	۸۸
جەزنا سەرى سالى.....	۹۱
ھەقبىنا دوماهىيى.....	۹۳
نووکرن.....	۹۶
سەرەلدان.....	۹۷
گەمیغان.....	۹۸

شکهستن.....	۹۹
پېشىمان.....	۱۰۰
گریا زەلامان.....	۱۰۱
چەرسۆکن.. نىرگۈزىن ڙئاخى قەقەتىيىي.....	۱۰۲
گۇزى.. دەمىھاتىيە ناد بازىرى.....	۱۰۴
ئەز و زى و كۆفانەك.....	۱۰۷
بىريار.....	۱۱۰
سۆز.....	۱۱۱
دل و دەريا و چادر.....	۱۱۲
وان.....	۱۱۷
كەفالەك.....	۱۲۴
سترانا بىرسىيان.....	۱۲۵
پاراسايىكولۇزىيا.....	۱۲۶
ملکەچى.....	۱۲۷
چاقىن خەنجەر.....	۱۲۸
ئۆمىد.....	۱۳۰
نان.....	۱۳۲
كەفالەك بى سەرووبن.....	۱۳۳

نان و برين و بشكورين

په قين ڙ چافين بشکورپيني	۱۳۷
ئه و بازيرئ ئه ز باش دناسم	۱۴۴
ڙفانه کي دى	۱۵۰
سترانا زارڪه کا توقکفرُوش	۱۵۶
رهوشما پيشمه رگه کي	۱۵۷
هه ٺالي چووي و نه زفري	۱۶۱
خه جي و دهريا خويني	۱۶۵
تنهن و وهلات	۱۷۰
گونه هباري	۱۷۴
تبليين نه رم	۱۷۶
تو نه هاتي	۱۷۸
په شيمان نه به	۱۸۱
وينه ييڻ جه ڙنا سهري سالي	۱۸۸
هه ڦده ردی	۱۹۱
دورو دلی	۱۹۳
باران	۱۹۸
ئاره زوو	۲۰۱
نان و برق	۲۰۲
دهنگ و باس	۲۰۴

۲۰۶	پڙانا
۲۰۹	میناکي هه رشه ڦ
۲۱۲	دياري
۲۱۳	دز
۲۱۵	هيفييه کا پيگونه ه
۲۱۷	سه فهري چاوه چن ووکي
۲۲۰	مرن دگه ل ته ڙينه
۲۲۲	ئومىيد دناڻ بوهارين به هيда
۲۲۶	ل هيقيا گودقى
۲۲۹	من تو نه ڦي
۲۳۲	بچووكترين دياري
۲۳۴	جيڙفان
۲۳۶	چپك چپك
۲۳۹	چهند پوسته ره هه لبه ستين ساڻا

ئاوازيين سه مفونييه کا گرچن

۲۴۹	پرتين حه زه کا هلوه شياي
۲۶۵	ئاوازيين سه مفونييه کا گرچن
۲۷۴	ئه رووباري مالبچيکي خوه بري
۲۸۲	ئوزوريس د راديو چييدا ناڻي يارا من د بېشيت

نارین و .. نووترین موڏييلا هاڦيبونى	٢٨٨
هه رووه کو ئز بويمه خولى	٢٩٥
روڙانين هه ڦليريه کي	٢٩٨
دل من ئوي بلبل	٣٠٥
گريثينا ته بازاره	٣٠٩
سڀيده باش	٣١٢
سترانا پرا ده لال	٣١٦

مه رهه با

مونامو: گوزي ئه ڦينداره کا مانديي	٣٢٥
مه رهه با	٣٣١
خهونا من ئه وا خوين تيدا	٣٣٥
له ييزتنه ک ل بهر سيءه را شيرى	٣٤١
ئه و هزرين ئاهورامه زدای نه کري	٣٤٣
بازدان	٣٤٨
توكو .. !	٣٥٠
ٿيان .. دناف دويکيلا ته رماندا بهرد هوا مه	٣٥٥
گريگور سامسا	٣٥٩
چاقين وهلاتي من ده لهن	٣٦٥

پرتین ئەقىنى يا وارهكى پرتكرى.....	٣٦٩
خەمىن ترسەكا هيڭ نەبووى.....	٣٧٥
گوهى من يى كىفکويى بۇوى.....	٣٨١
پېيقتنا گولان.....	٣٨٦

پەستىن بازنه يى

سى بشكورىينىن ڙ رەنگى ئاقى.....	٣٩٩
ئەو هوڙانا تەمام بۇويى و هيڭ نەتەمام.....	٤١٢
ئەو زارقكى بۇويه بازنه.....	٤١٧
پەستىن خوداوهندا و ڙقانىن خەمۆكى.....	٤٢٢
عەشق .. هوڙانەكا سەيرە.....	٤٢٧
گۇمانىن مۆر.....	٤٣٧
ئىشان .. خەربىبىيەكە بو رەھىن كۈور.....	٤٤٢
سوڙەكا سەرمەدى.....	٤٥٧
سى پەستە يىن خەربىبىي بۇ چىايى شىڭارى.....	٤٦٣

شہر

عارف حیتوں

دل و دہریا و چادر

نان و
برین و
 بشکورین

شوزان

د. عارف حیتو

AWAZEN
SIMPONIYeka GİRCİN

HOZAN

Dr. Arif Hito

زو شانین تیکمیتا لاوین دیمو کراتا کوردستانن
لقن دهوك - نسینوا

بازار

د. عمارت حیتسو

هزان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

د. عارف حیتو

۲۰۰۱

دهک